

Územný plán obce
HRUŠTÍN
PRIESKUMY A ROZBORY

NOVEMBER 2017

Stupeň dokumentácie:

**Územný plán obce Hruštín
– Prieskumy a rozbor**

Objednávateľ úlohy :

Obec Hruštín

Spracovateľ úlohy :

Architektonický ateliér GAM, Ružomberok, Nám. A. Hlinku 27

Autor riešenia :

Ing. arch. Dávid Goč a kolektív

Zákazkové číslo :

1705 - 20

Dátum spracovania :

November 2017

Číslo paré :

Na akcii spolupracovali:

- Vedenie úlohy, zhodnotenie územného potenciálu obce, výsledné syntézy rozvojových možností sídla, vymedzenie regulatívov pre rozvoj, koordinácia spracovateľských postupov *Ing. arch. Dávid Goč
Ing. arch. Marián Goč*
- Syntézy geodynamických procesov, vyhodnotenie PP : *Ing. Peter Gažík*
spolupráca pri hodnotení rozvojových východísk z hľadiska geologickej rajonizácie a pri hodnotení rozvojových východísk geoeekosystémových komplexov na území katastra obce *Ing. arch. Marián Goč
Ing. Peter Gažík*
- Demografia, vyhodnotenie LP: *Ing. arch. Dávid Goč*
- Doprava *Ing. Vladimír Otto*
- Vodné hospodárstvo : *Ing. Ivana Horvátová*
- Energetika : *Ing. Anton Galas
Ing. Anton Turan*
- Grafické práce : *Zuzana Takáčová*

OBSAH DOKUMENTÁCIE:**A. TEXTOVÁ ČASŤ 3****A.1. ÚVOD 3**

A.1.1 Základné údaje	3
A.1.2 Vymedzenie riešeného územia a záujmového územia	5
A.1.3 Zhodnotenie doterajších územnoplánovacích dokumentácií	7
A.1.4 Zhodnotenie priestorových priemetov odvetvových koncepcií, stratégií a známych zámerov na rozvoj územia	7

A.2. PRIESKUMY A ROZBORY 11

A.2.1. Prieskumy a rozbor priestorového usporiadania a funkčného využívania územia	11
A.2.2. Prieskumy a rozbor prírodných podmienok a funkčného využívania územia	18
A.2.3. Prieskumy a rozbor demografického potenciálu a bytového fondu	20
A.2.4. Prieskumy a rozbor sociálnej infraštruktúry, vrátane občianskej vybavenosti	27
A.2.5. Prieskumy a rozbor kultúrnych a historických hodnôt	28
A.2.6. Prieskumy a rozbor hospodárskej základne	29
A.2.7. Prieskumy a rozbor rekreácie a cestovného ruchu	36
A.2.8. Prieskumy a rozbor verejného dopravného vybavenia	40
A.2.9. Prieskumy a rozbor technického vybavenia	41
A.2.10. Prieskumy a rozbor stavu životného prostredia a ochrany prírody a krajiny	47
A.2.11. Prieskumy a rozbor záujmov obrany štátu	51
A.2.12. Krajinnoekologický plán	52

A.3. ZÁVERY 62

A.3.1. Súhrnné zhodnotenie prieskumov a rozborov	63
A.3.2. Identifikácia problémov na riešenie	71

A.4. TABUĽKY 73**B. GRAFICKÁ ČASŤ**

Výkres	Názov	Mierka
1	Rozbor širších vzťahov	M 1:50 000
2	Komplexný urbanistický rozbor katastrálneho územia	M 1:10 000
3	Komplexný urbanistický rozbor zastavaného územia	M 1: 5 000
4	Rozbor dopravy a technickej infraštruktúry	M 1: 5 000
5	Problémový výkres	M 1: 5 000
6	Krajinnoekologický plán	M 1:10 000

A. TEXTOVÁ ČASŤ

A.1. ÚVOD

A.1.1 Základné údaje

A.1.1.1. Údaje o obstarávateľovi a spracovateľovi

Názov dokumentácie: **ÚZEMNÝ PLÁN OBCE HRUŠTÍN - PRIESKUMY A ROZBORY**

Objednávateľ úlohy: Obec Hruštín
Obstarávateľ úlohy: Obec Hruštín a Ing. arch. Anna Gočová – OSO ÚPP a ÚPD, preukaz č.261
Spracovateľ úlohy: Architektonický ateliér GAM, Námestie Andreja Hlinku 27,
034 01 Ružomberok

Územný plán obce Hruštín bol spracovaný na základe objednávky od obce Hruštín. Vo všetkých etapách územnoplánovacej činnosti (I. etapa – Prieskumy a rozbor, II. etapa – Koncept, IV. etapa - Návrh ÚPN) je obstarávateľom obec Hruštín, prostredníctvom Ing. arch. Anny Gočovej, osoby spôsobiljej obstarávať územnoplánovacia dokumentáciu. Cieľom procesu obstarania územnoplánovacej dokumentácie je získať výsledný dokument – územný plán obce, ktorý harmonizuje všetky aktivity a činnosti v území a na ktorom sa dohodli všetci užívatelia územia v súlade s vyššími spoločenskými záujmami.

A.1.1.2. Údaje o dôvodoch obstarania ÚPD

Obec Hruštín v súčasnosti má spracovaný Územný plán obce (sídelného útvaru) Hruštín, ktorý vypracoval Ing. arch. Martin Santoris – Ateliér urbanizmu, architektúry a designu, Karpatská 5/38, Banská Bystrica v decembri 1993 a následne schválený Obecným zastupiteľstvom v Hruštíne, UZN. č.1/1994, zo dňa 18.02.1994. Pretože obec nemá kompletnú dokladovú časť k územnému plánu a vypracovaním ďalších 11 zmien a doplnkov sa stratil prehľad o plánovanom rozvoji územia a tým sa stratila možnosť správne regulovať celé katastrálne územie, obec pristúpila k vypracovaniu nového územného plánu. K tomu pristúpili ďalšie dôvody:

Obec Hruštín zaznamenáva v súčasnosti značný rozvoj stavebných aktivít, ktoré je potrebné koordinovať a získať tak optimálne urbanistické využitie celého katastrálneho územia obce. Uvedený územný plán bude riešiť celé katastrálne územie obce, časť existujúceho urbanizovaného obytného územia je potrebné prehodnotiť, doplniť rekreačné územie, navrhnuť nové výrobné plochy, vybudovať chodníky v zastavanom území, sprehľadniť stav obecných pozemkov a riešiť rozvody inžinierskych sietí pre nové obytné územia a rozširujúce sa výrobné a rekreačné územie. Územný plán dorieši vzťahy obce a záujmového územia. Ďalej má obec záujem plánovite odstraňovať negatívne javy spôsobené minulým vývojom, je snaha zabezpečiť väčšiu účasť občanov na rozvoji a zveľaďovaní obce, zosúladiť záujmy obecné so záujmami celospoločenskými rešpektovaním aktuálneho územného plánu veľkého územného celku, rešpektovať vlastnícke vzťahy, umožniť rozvoj vitálnych funkcií sídelného útvaru, rozvoj bývania, rekreácie, výroby, služieb a podnikateľských aktivít, technickej infraštruktúry, upriamiť pozornosť na riešenie ekologických problémov obce a rešpektovať nové zmeny, technického, civilizačného a sociálno-ekonomického charakteru, ako aj zvýšiť ekologickú stabilitu riešeného územia a zabezpečiť ochranu významných prírodných hodnôt.

Hlavné ciele a požiadavky rozvoja obce, ktoré je treba v územnom pláne riešiť, budú formulované v Zadaní pre spracovanie Územného plánu obce Hruštín, ktoré svojim charakterom zadávacieho dokumentu sa stane podkladom pre spracovateľa územného plánu.

Územný plán obce Hruštín bude základným nástrojom pre usmerňovanie a riadenie rozvoja obce, jeho investičnej činnosti, koordinácie investorských záujmov v súlade so snahou zachovať rovnováhu medzi prírodným a ľudským potenciálom. Územný plán obce Hruštín, ktorý rieši rozvoj obce s cieľom vytvoriť kvalitné životné podmienky pre všetkých obyvateľov a návštevníkov, pri rešpektovaní hodnôt súčasnej prírody a krajiny.

Spôsob interpretácie týchto cieľov v grafickej podobe sleduje požiadavky, vyplývajúce zo stavebného zákona č. 50/1976 Zb. v platnom znení a vyhlášky č. 55/2001 Z. z. V zásade ide o textovú, tabuľkovú a grafickú časť, s dôrazom na návrhovú časť a záväznú časť v textovej časti a mapy regulatívov v M 1:10 000 a v M 1: 5 000, ako východiskové nástroje pre rozhodovací proces rozvoja mesta na úrovni samosprávy.

A.1.1.3. Zdôvodnenie rozsahu spracovania prieskumov a rozborov

Prieskumy a rozbor sú spracované podľa Vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii. Cieľom prieskumov a rozborov je poznanie a vyhodnotenie súčasného stavu riešeného územia, identifikovanie disproporcií a rozvojových tendencií územia a stretov záujmov a zdokumentovanie problémov, ktoré je potrebné riešiť ako podklad pre spracovanie zadania pre spracovanie územného plánu. Pri spracovaní prieskumov a rozborov spracovateľ použil všetky dostupné prieskumy, ktorých aktuálnosť je potvrdená a fyzická obhliadka riešeného územia. Dôležitým výstupom prieskumov a rozborov je **problémový výkres**, v ktorom sú schématicky znázornené rozvojové plochy a strety záujmov

v území. Tento výstup je jedným zo základných podkladov pre vypracovanie zadávacieho dokumentu ako ďalšej etapy obstarania územnoplánovacej dokumentácie. Cieľom územného plánu je korigovanie stavu a usmernenie ďalšieho urbanizačného procesu je nevyhnutné poznať základné vzťahy ekonomickej stability (zraniteľnosti) súčasného obrazu katastra obce.

A.1.1.4. Súpis ÚPP, ÚPD a iných podkladov poskytnutých a získaných v prípravných prácach, so zhodnotením miery záväznosti a použiteľnosti, vrátane mapových podkladov

Prieskumy a rozbor obce Hruštín boli spracované na základe použitia nasledovných podkladov:

- Územný plán Veľkého územného celku Žilinského kraja, spracovaný Združením VÚC Žilina, hlavný riešiteľ Ing. arch. Pavel Kropitz, Ing. arch. Marián Pivarčí a URKEA Banská Bystrica, schváleného Nariadením vlády SR z 26. mája 1998, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť územného plánu VÚC Žilinský kraj, ktorého posledné Zmeny a doplnky č.4 boli schválené Uznesením č. 5/11, zo zasadnutia ŽSK, zo dňa 27. 6. 2011,

-**Územný plán obce (sídelného útvaru) Hruštín**, ktorý vypracoval Ing. arch. Martin Santoris – Ateliér urbanizmu, architektúry a designu, Karpatská 5/38, Banská Bystrica v decembri 1993 a následne schválený Obecným zastupiteľstvom v Hruštíne, UZN. č.1/1994, zo dňa 18.02.1994 a zmeny a doplnky:

-**Doplnok č.1 ÚPN obce Hruštín**, autor: Ing. arch. Martin Santoris, schválený dňa 10.11.1994 – UZN. č. 05/1994 A. 1. - rieši rozšírenie obytnej zóny v južnej časti obce o 1 RD. Miesto bolo pôvodne určené na izolačnú zeleň pri meliorizačnom kanáli.

-**Doplnok č.2 ÚPN obce Hruštín**, autor: Ing. arch. Martin Santoris, schválený dňa 7.4.1995 – UZN. č. 02/1995 C. 9.

- rieši rozšírenie navrhovanej obytnej zóny v severnej časti obce o 1 RD na parcele č. 441.

-**Doplnok č.3 ÚPN obce Hruštín**, autor: Ing. arch. Martin Santoris, schválený dňa 29.8.1996 – UZN. č. 05/1996 B. 2.

- rieši rozšírenie navrhovanej obytnej zóny v južnej časti obce o 1 RD na parcele č. 279/3.

-**Doplnok č.4 ÚPN obce Hruštín**, autor: Ing. arch. Martin Santoris, schválený dňa 30.12.1996 – OZ 07/1996 B. 1. - - čiastočne sa mení pôvodne navrhovaná funkcia v danej lokalite na parcelách č.741 a 742 s miestnou komunikáciou, ktorá by prepojovala komunikáciu vedúcu k družstvu a miestnu komunikáciu MO 5/30. Doplnkom sa toto prepojenie ruší a nahrádza stavebným pozemkom pre 1 RD na parcele č.742.

- doplnok vytvára aj rezervu na výstavbu 2 RD na parcelách č.716 a 718.

-**Doplnok č.5 ÚPN obce Hruštín**, autor: Ing. arch. Martin Santoris, schválený dňa 15.5.1998 – UZN. č. 03/1998 C. 1.

- zmena funkčnej plochy (parcely č.1317/6, 1315, 1313 a 1311) z pôvodnej plochy určenej na rozvoj už založenej občianskej vybavenosti na rozšírenie obytnej zóny. V danej lokalite je možné umiestniť 3-4 RD. Súčasťou riešenia je aj otočka a parkovisko cca. pre 8-10 áut.

-**Doplnok č.6 ÚPN obce Hruštín**, autor: Ing. arch. Martin Santoris, schválený dňa 9.10.1998 – UZN. č. 06/1998 A. 1.

- rieši rozšírenie navrhovanej obytnej zóny obce o 1 RD na parcele č. 255/2.

-**Doplnok č.7 ÚPN obce Hruštín**, autor: Ing. arch. Martin Santoris, schválený dňa 28.7.2000 – UZN. č. 04/2000 B. 2.

- zmena funkčného využitia plochy na parcelách č. 695/1 a 695/2. Občianska vybavenosť nahradí obytná funkcia – vybudovanie max. 2 RD.

-**Doplnok č.8 ÚPN obce Hruštín**, autor: Ing. arch. Martin Santoris, schválený dňa 29.10.2004 – UZN. č. 06/2004 B. 1. - rieši územie na západnej hranici zastavaného územia obce. Navrhuje sa úprava hraníc zastavaného územia obce rozšírením obytných plôch o plochy pre 4 RD

-**Doplnok č.9 ÚPN obce Hruštín**, autor: Ing. arch. Martin Santoris, schválený dňa 28.1.2005 – UZN. č. 01/2005 B. 11.

- - rieši územie v západnej časti katastrálneho územia obce Hruštín – Vasilovská hoľa, časť v lokalite Točňa a časť v lokalite Drevená – rekreačné aktivity sa sústreďujú do rekreačného areálu Vasilovská hoľa, čo predstavuje lyžiarsky vlek s lyžiarskym svahom, ubytovacie a stravovacie kapacity sústredené do dolnej časti areálu a technické zabezpečenie prevádzky. Záchytné parkoviská budú na dvoch polyfunkčných plochách, a to na hornej (lokalita Točnica) a dolnej (lokalita Drevená) polyfunkčnej ploche.

-**Územný plán zóny Hruštín - Zábava**, autor: Architektonický ateliér GAM, Ing. arch. Marián Goč, schválený dňa 03.12.2009 - aktualizuje existujúce rekreačné objekty a navrhuje nové v západnej časti katastrálneho územia obce.

-**Zmeny a doplnky č.10 ÚPN obce Hruštín**, autor: Architektonický ateliér GAM, Ing. arch. Marián Goč, schválený dňa 16.08.2011 – UZN. č. 03/2011 - rieši lokalitu A - Rodinné domy Kutina - Dielnice, lokalitu B - Parkovisko + 2 zmeny.

-**Zmeny a doplnky č.11 ÚPN obce Hruštín -Vaňovka**, autor: Architektonický ateliér GAM, Ing. arch. Marián Goč, schválený dňa 12.12.2012 – UZN. č. 05/2012 - rieši lokalitu A - rodinné domy Kúty a lokalitu B - Rodinné domy Klinok + 2 zmeny.

-**Zmeny a doplnky č. 1 Územný plán zóny Hruštín - Zábava**, autor: Architektonický ateliér GAM, Ing. arch. Marián Goč, schválený dňa 27.02.2015 - UZN č.16/2015 - navrhuje nové rekreačné objekty a nový vodojem 2x70 m3.

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Hruštín, 2016 - 2025,

- mapové podklady M 1:10 000 v digitálnej forme od Geodetického a kartografického ústavu Bratislava,

- údaje od Štatistického úradu v Žiline,

- Regionálny ÚSES okresu Dolný Kubín, Míchal I.: Ekologická stabilita, Nakladateľstvi Veronica, 1985,

- Löw, J. a kol.: Rukovet' projektanta miestneho ÚSES. Metodika MŽPke zpracování dokumentace. Nakladateľstvi Doplněk, Brno 1995, 122s.,

- Stredňanský J. – Šimonides I. 1995. Tvorba krajiny. Nitra: Vysoká škola poľnohospodárska v Nitre vo Vydavateľskom a edičnom stredisku VŠP, 1995. 97 s.,
- Forman, Godron: Krajinná ekologie,
- digitálne mapové podklady z ROEP obce Oravská Jasenica od Obecného úradu Hruštín,
- monografia obce Hruštín od Petra Hubu, z roku 1990,
- Izakovičová, Z., Kartusek, V., 1994: Hodnotenie ekologickej kvality priestorovej štruktúry krajiny na území Slovenska, ÚKE SAV Bratislava, 12 s. ,
- Michalko, J., Berta, J., Magic, D., 1986: Geobotanická mapa ČSSR Slovenská socialistická republika. Textová časť. Veda, vydavateľstvo SAV, Bratislava, 168 s.,
- Paudišová E., Reháčková T., Ružičková J., Acta Environmentalica Universitatis Comenianae (Bratislava) Vol. 15, 2(2007): 61–82),
- podklady od Obecného úradu v Hruštine.

A.1.2 Vymedzenie riešeného územia a záujmového územia

A.1.2.1. Vymedzenie záujmového územia obce

Obec Hruštín z hľadiska územno-správneho členenia patrí do Žilinského samosprávneho kraja, do okresu Námestovo. Z hľadiska kategorizácie územno-štatistickej jednotky EUROSTAT vystupuje ako úroveň NUTS V.

Obec Hruštín leží v západnej časti okresu Námestovo v nive riečky Hruštinka. Hruštín je vzdialený od Vaňovky 2 km. Obec Hruštín je vzdialená 2 km 15 km od okresného mesta Námestovo, 30 km od mesta Tvrdošín a cca 18 km od mesta Dolný Kubín. Dopravne je napojená na cestu I/78, ktorá vedie do Námestova.

Obec Hruštín susedí s k. ú. Oravský Podzámok, k.ú. mesta Dolný Kubín, k.ú. obce Zázrivá, Lomná, Krušetnica, Vasíľov a Babín. Katastrálne územie má pomerne kompaktný tvar až na preiahnutú časť smerom na severozápad.. Obec Oravská Hruštín leží v západnej časti okresu Námestovo, patrí do oblasti Stredných Beskýd, celku Oravskej Magury, podcelku Kubínskej hole a Podhôrno-Magurskej oblasti, celku Oravskej kotliny, podcelku Hruštínskeho podolia, čiastočne v nive riečky Hruštinka.

Všeobecná charakteristika obce Hruštín.

Štatút obce	obec
Adresa	Obec Hruštín, Kultúrna 468/2 029 52 Hruštín
Počet a názov katastrálnych území	k.ú. Hruštín a k.ú. Vaňovka
Telefónne smerové číslo	43
Prvá písomná zmienka o obci - rok	1 588 Hruštín, 1600 Vaňovka
Priemerná nadmorská výška obce - v m.n.m.	697
Celková výmera územia obce [m ²]	36 510 172 m ² z toho 446 431 m ² vo Vaňovke
Počet obyvateľov k 31.12.2016	3178
Hustota obyvateľstva na km ²	87
ŠÚ	SR

Najvyššia nadmorská výška obce je 920 m.n.m. - hon Čerchle a najnižšia nadmorská výška má 697 m.n.m. Priemerná hustota obyvateľstva je 87 obyvateľov / km². V porovnaní s ostatnými obcami Slovenska patrí medzi stredne zaľudnené obce. Celková plocha katastra je 3 648 ha. Svojou rozlohou sa obec Hruštín sa radí medzi veľké obce v rámci okresu Námestovo.

Identifikačný znak, názov

Okres Námestovo:	507
Obec Hruštín	509 680

Z údajov Štatistického úradu v Žiline je štruktúra plôch v k.ú. obce Hruštín v r. 2015 s 2016 nasledovná:

obec	popis	2015	2016
Hruštín	Celková výmera územia obce - mesta (v m ²)	36 510 172	36 510 172
Hruštín	Poľnohospodárska pôda-spolu (v m ²)	22 684 715	22 620 791
Hruštín	Poľnohospodárska pôda-orná pôda (v m ²)	4 591 056	4 574 732
Hruštín	Poľnohospodárska pôda-chmeľnica (v m ²)	0	0
Hruštín	Poľnohospodárska pôda-vinica (v m ²)	0	0
Hruštín	Poľnohospodárska pôda-záhrada	470 415	468 333
Hruštín	Poľnohospodárska pôda-ovocný sad (v m ²)	0	0
Hruštín	Poľnohospodárska pôda-trvalý trávny porast(m ²)	17 623 244	17 577 726
Hruštín	Nepoľnohospodárska pôda-spolu	13 825 457	13 889 381
Hruštín	Nepoľnohospodárska pôda-lesný pozemok (m ²)	12 091 180	12 136 227

Hruštín	Nepoľnohospodárska pôda-vodná plocha (v m ²)	130 709	130 747
Hruštín	Nepoľnohospodárska pôda-zastavaná plocha a nádvorie (v m ²)	1 170 737	1 193 239
Hruštín	Nepoľnohospodárska pôda-ostatná plocha (m ²)	432 831	429 168

Samosprávnym orgánom obce je obecné zastupiteľstvo so starostom obce. Výkonným orgánom obecnej samosprávy je Obecný úrad.

SYMBOLY OBCE

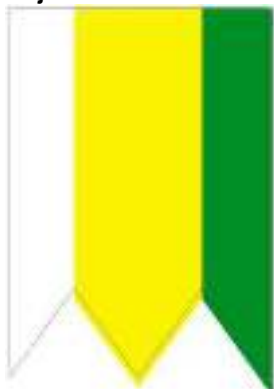

Erb obce Hruštín tvorí v zelenom štíte strieborná (biela) figúra drevorubača so zlatým klobúčikom a zlatou sekerkou.

Erb miestnej časti Vaňovka tvorí v červenom poli štítu na zelenej pažiti zlatý (žltý) strom, vľavo od neho na zadných nohách stojaci strieborný (biely) lev so zlatou (žltou) zbrojou. V ľavom rohu zlatý (žltý) zvonec.

Vlajka obce:

Vlajku obce Hruštín tvoria tri rovnaké pruhy vo farbách biela, žltá a zelená, usporiadané pod sebou. Pomer strán 2:3 a je ukončená tromi cípmi siahajúcimi do 1/3 dĺžky.

Vlajku miestnej časti Vaňovka tvoria štyri pozdĺžne pruhy vo farbách žltá 2/6, červená 1/6, biela 2/6 a zelená 1/6. Pomer strán 2:3 a je ukončená tromi cípmi siahajúcimi do 1/3 dĺžky.

Pečať obce:

Pečať obce Hruštín tvorí erb obce Hruštín, okolo ktorého je do kruhu umiestnený nápis: vo vrchnej časti „HRUŠTÍN“, v spodnej časti „PEČAŤ OBCE“, po bokoch rok vzniku obce „1588“. Priemer pečate je 45 mm.

Riešené územie obce Hruštín je rozdelené na:

- I. Zastavané územie obce
- II. Ostatné územia katastra obce

V súčasnosti je zastavané územie obce Hruštín legislatívne vymedzené hranicou zastavaného územia obce. Táto hranica zodpovedá stavu k 1.1.1990. Vzťahujú sa na ňu zábery poľnohospodárskej pôdy. V územnom pláne bude navrhnuté rozšírenie zastavaného územia obce. Súčasnú a navrhovanú hranicu zastavaného územia obce sú interpretované v grafickej časti prieskumov a rozborov územného plánu.

A.1.3. Zhodnotenie doterajších územnoplánovacích dokumentácií

A.1.3.1. Záväzné časti schválenej Konceptie územného rozvoja Slovenska vzťahujúce sa k riešenému územiu

V rámci Slovenska patrí obec Oravská Jasenica do Žilinského samosprávneho kraja, ktorého územný rozvoj sa riadi platným Územným plánom veľkého územného celku Žilinský kraj.

A.1.3.2. Záväzné časti schváleného územného plánu regiónu vzťahujúce sa k riešenému územiu

VŠEOBECNÉ ZÁVÄZNÉ NARIADENIE

Región je vyššou územnou jednotkou pre riešenú obec Babín. Územný plán regiónu - Územný plán Veľkého územného celku Žilinský kraj (spracovateľom je Združenie VÚC Žilina v roku 1998), ktorý prerokovala vláda SR dňa 26. mája 1998 Nariadením vlády č. 223/1998 Z. z. zo dňa 26. mája 1998, uverejneným 18. júla 1998 v Zbierke zákonov SR v číastke 85, sa vyhlásila záväzná časť Územného plánu VÚC Žilinský kraj. Následne sa vypracovali zmeny a doplnky ÚPN VÚC Žilinského kraja a ŽSK vydáva Všeobecne záväzné nariadenie Žilinského samosprávneho kraja o záväzných častiach zmien a doplnkov Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja č. 6/2005.

V roku 2008 boli spracované Zmeny a doplnky č. 3 VÚC Žilinský kraj, ktorých Záväzná časť bola vyhlásená VZN 17/2009 dňa 17. marca 2009 Zastupiteľstvom ŽSK. Zmeny a doplnky č.4 ÚPN VÚC Žilinského kraja boli schválené UZN č. 6/11 a súčasne bolo schválené VZN č.26/2011 o Záväznej časti Zmien a doplnkov č. 4 ÚPN VÚC Žilinského kraja.

Nasledujúca záväzná časť, ktorá súvisí s riešeným územím, je citovaná z uvedených dokumentov v plnom znení:

I. ČASŤ - ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY FUNKČNÉHO A PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA

Vložený nový text v znení:

Pri riadení funkčného využitia, usporiadania územia a rozvoja osídlenia kraja platia tieto záväzné regulatívy, ktoré nadväzujú na záväznú časť KURS 2001, schválenú uznesením vlády SR 1033 z 31. 10. 2001 a vyhlásenú nariadením vlády SR 528/2002 Z. z. zo 14. 08. 2002.

1. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA, OSÍDLENIA A ROZVOJA SÍDELNEJ ŠTRUKTÚRY

1.1 vytvárať podmienky pre vyvážený rozvoj Žilinského kraja v oblastiach osídlenia, ekonomickej, sociálnej a technickej infraštruktúry pri zachovaní zdravého životného prostredia a biodiverzity v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja,
1.5 formovať sídelnú štruktúru na nadregionálnej úrovni na území Žilinského kraja prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, centier osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov,

1.14 formovať ťažiská osídlenia uplatňovaním princípov decentralizovanej koncentrácie,

1.15 upevňovať vnútro štátne sídelné väzby medzi ťažiskami osídlenia,

1.16 vytvárať podmienky pre budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyvázenej hierarchizovanej štruktúry,

1.17 napomáhať rozvoju vidieckeho priestoru a náprave vzťahu medzi mestom a vidiekom na základe nového partnerstva, založeného na vyššej integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka nasledovnými opatreniami :

1.17.1 vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka,

1.17.2 podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,

1.17.3 zachovať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonickopriestorové prostredie,

1.17.4 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrom, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,

1.20 rešpektovať existenciu pamiatkovo chránených historických sídelných a krajinných štruktúr, a to najmä lokalít svetového kultúrneho dedičstva, archeologických nálezov, pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón, areálov historickej zelene, národných kultúrnych pamiatok, lokalít tvoriacich charakteristické panorámy chránených území, národnú sústavu chránených území v príslušnej kategórii a stupni ochrany a medzinárodne chránených území (ramsarské lokality, lokality NATURA)...

1.21 ďalšie plochy v katastrálnych územiach jednotlivých obcí riešiť v nadväznosti na zastavané územie, nevytvárať izolované urbanistické celky, rešpektovať prírodné a historické danosti územia obce, v novovytváraných územných celkoch ponechať rezervu na vnútro sídelnú a vnútroareálovú zeleň.

2. V OBLASTI SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

2.5.zriaďovať zariadenia sociálnych služieb a rozširovať ich sieť v závislosti od konkrétnych potrieb občanov v každom sídle okresu,

2.12 riešiť nedostatočné kapacity zariadení sociálnej starostlivosti a ich zaostalú materiálnotechickú základňu v regiónoch,

2.14 zachovať územné predpoklady pre prevádzku a činnosť existujúcej siete a rozvoj nových kultúrnych zariadení v regiónoch ako neoddeliteľnej súčasť existujúcej infraštruktúry a kultúrnych služieb obyvateľstvu.

3. V OBLASTI ROZVOJA REKREÁCIE, TURISTIKY, CESTOVNÉHO RUCHU A KÚPELNÍCTVA

3.2. podporovať diferencovane regionálne možnosti využitia rekreácie, turistiky a cestovného ruchu na zlepšenie hospodárskej stability a zamestnanosti, najmä na Kysuciach, Orave a v Turci, na upevňovanie zdravia a rekondície obyvateľstva, predovšetkým v mestách Žilina, Ružomberok, Martin a Liptovský Mikuláš a na zachovanie a využitie kultúrneho dedičstva vo všetkých okresoch kraja,

3.6. využiť polohu Kysúc a Oravy, ktoré sú dostupné z veľkých sídelných aglomerácií v Českej republike a v Poľskej republike, na vybudovanie vybavenosti pre zahraničnú návštevnosť pri Oravskej Priehrade a v Oraviciach, s rozvojom športového a rekreačného vybavenia je potrebné uvažovať plošne vo všetkých horských a podhorských sídlach,

3.11. podporovať aktivity súvisiace s rozvojom vidieckeho turizmu v podhorských oblastiach, najmä na Kysuciach, Orave a Turci,

3.14.podporovať aktivity, ktoré súvisia s realizáciou siete miestnych cyklotrás nadväzujúcich na navrhované cyklomagistrály.

4. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA Z HĽADISKA EKOLOGICKÝCH ASPEKTOV, OCHRANY PÔDNEHO FONDU, OCHRANY PRÍRODY A KRAJINY A OCHRANY KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

4.1 rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability kraja a ich funkčný význam v kategóriách

4.1.2 biocentrá nadregionálneho významu,

4.1.3 biocentrá regionálneho významu podľa schváleného územného plánu,

4.1.4 biokoridory nadregionálneho a regionálneho významu podľa schváleného územného plánu regiónu

4.2 rešpektovať podmienky ochrany prírody v súlade so schváleným národným zoznamom území európskeho významu,

4.3 dodržiavať pri hospodárskom využívaní území, začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky

4.3.1 pre chránené územia (vyhlásené a navrhované na vyhlásenie) podľa osobitných predpisov o ochrane prírody a krajiny, kategórie a stupňa ochrany,

4.3.2 pre lesné ekosystémy, vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane lesov v kategóriách ochranné lesy a lesy osobitného určenia,

4.3.3 pre poľnohospodárske ekosystémy, vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane poľnohospodárskej pôdy v kategóriách podporujúce a zabezpečujúce ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty),

4.3.4 pre ekosystémy mokradí, vyplývajúce z medzinárodných zmlúv a dohôd, ktorými je Slovenská republika viazaná,

4.3.5 pre navrhované chránené vtáčie územia a dodržiavať ochranné podmienky stanovované samostatne osobitným predpisom pre každé chránené vtáčie územie,

4.3.6 pre navrhované územia európskeho významu a zosúladiť spôsob ich využívania tak, aby nedošlo k ohrozeniu predmetu ochrany,

4.4 zachovať prirodzený charakter vodných tokov, zaradených medzi biokoridory, chrániť jestvujúcu sprievodnú vegetáciu a chýbajúcu vegetáciu doplniť autochtónnymi druhmi,

4.5 zabezpečiť skladbu terestrických biokoridorov vo voľnej krajine len prírodnými prvkami - trávne porasty, stromová a krovinná vegetácia a vylúčiť všetky aktivity, ohrozujúce prirodzený vývoj (vylúčenie chemických vyživovacích a ochranných látok, skládky odpadov a pod.),

4.6 stabilizovať spodnú hranicu lesov a zvýšiť ich biodiverzitu ako ekotónovú zónu les - bezlesie,

4.7 podporovať extenzívne leso-pasienkárské využívanie podhorských častí, s cieľom zachovania krajinársky a ekologicky hodnotných území s rozptýlenou vegetáciou,

4.8 zachovať územné časti s typickou rázovitou krajinou štruktúry daného regiónu (Kysuce, Orava, Liptov, Turiec),

4.8.1 ak nie je schválená ÚPD obce, tak chrániť pred optickým znehodnotením stavebnou činnosťou lokality, tvoriace charakteristické krajinné panorámy,

4.8.2 preveriť pri každom navrhovanom veľkoplošnom zábere, líniom zábere krajiny, alebo inom technickom diele :

a) dopad navrhovaných stavieb na okolitú krajinu - krajinný obraz (harmónia, kompozícia, vyváženosť, mierkovitosť),

b) dopad navrhovaných stavieb na zmenu krajinnej panorámy miesta alebo línie,

c) bezprostredný dopad a mieru devastácie lokálnych krajinných scenérií, alebo ich zmenu,

d) prínos možných vizuálnych vnemov z krajinného obrazu priamo z navrhovaných diel (napr. diaľnice),

e) dopad na psychologické pôsobenie navrhovaných stavieb v krajine,

f) dopad na biodiverzitu, prvky ÚSES a biotopy chránených druhov,

4.9 zabezpečiť revitalizáciu regulovaných tokov s doplnením sprievodnej zelene,

4.10 prispôbovať trasy dopravnej a technickej infraštruktúry prvkom ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich vodivosť a homogénnosť,

4.11 eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory, pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (pôsobenie priemyselných a dopravných exhalácií, znečisťovanie vodných tokov a pod.),

4.12 rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond a lesný pôdny fond ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj kraja, definovaný v záväznej časti územného plánu; osobitne chrániť ornú pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, ornú pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia, ako aj poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vykonané osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti,

4.17 rešpektovať zásady rekreačnej funkcie krajinných celkov a limity rekreačnej návštevnosti podľa schválených územných plánov obcí, aktualizovaných územnoplánovacích podkladov a dokumentov a koncepcií rozvoja jednotlivých oblastí kraja a obcí v záujme trvalej a objektívnej ochrany prírodného prostredia Žilinského kraja,

4.19 zabezpečiť ochranu prirodzených ekosystémov podporou rozvoja komplexnej vybavenosti (vrátane zvyšovania lôžkových kapacít v OP NP) a taktiež rozvojom obcí v podhorských oblastiach s dôrazom na vyzdvihnutie miestnych zvláštností a folklóru; uvedenú vybavenosť riešiť komplexne s dôrazom na limity prírodných zdrojov,

4.20 vymedziť hranice zátopových území vodných tokov v ÚPD obcí za účelom ochrany priestoru riečnych alúvií pre situácie vysokých vodných stavov a ochrany biotických prvkov a ich stanovišťa v alúviách vodných tokov,

4.21 zabezpečiť pri ochrane pamiatkových území ich primerané funkčné využitie, zachovanie, údržbu a regeneráciu historického pôdorysu a parcelácie, vylúčenie veľkoplošných asanácií, zachovanie objektivej skladby, výškového a priestorového usporiadania objektov, uličného parteru, zachovania charakteristických pohľadov, siluety a panorámy, rešpektovanie historických a architektonických dominánt, zachovanie archeologických nálezísk.

5. V OBLASTI ROZVOJA NADRADENEJ DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

5.3 Infraštruktúra cestnej dopravy

5.3.1 v návrhovom a výhľadovom období rešpektovať lokalizáciu existujúcej cestnej infraštruktúry diaľnic až ciest III. triedy – definovanú pasportom SSC „Miestopisný priebeh cestných komunikácií“ - ohraničenú jej ochrannými pásmami mimo zastavaného územia a cestnými pozemkami v rámci zastavaného územia kraja,

5.3.30 v návrhovom a výhľadovom období zabezpečiť územnú rezervu cesty I/78 v trase a úsekoch:

c) križovatka Vavrečka – Námestovo – preložka Zubrohlava – Oravská Polhora – štátna hranica SR/PR v kategórii C 9,5/70-60, cesta nadregionálneho významu,

5.3.31 v návrhovom a výhľadovom období zabezpečiť územnú rezervu pre homogenizáciu navrhovaného cestného ťahu I. triedy (súčasné cesty II/487, II/520) v trase a úsekoch:

h) cesta II/520 križovatka Vavrečka – obchvat Tvrdošín – križovatka s cestou I/59 v kategórii C 9,5/70-60, cesta

5.8 infraštruktúra cyklistickej dopravy

5.8.1. v návrhovom a výhľadovom období chrániť územný koridor a realizovať sieť cyklomagistrál (cyklistické trasy celoštátneho významu) v nasledovných trasách a úsekoch:

c) Oravsko-Liptovská cyklomagistrála zo sedla Demänová s paralelným pokračovaním v trase lesnej cesty cez kótu Tanečník a po pôvodnej ceste II/520 cez kótu Kubínska do Oravskej Lesnej, v trase cesty II/520 Oravská Lesná – Lokca – Oravská Priehrada prístav, v trase cesty III/5944 Ústie nad Priehradou – Trstená, v trase cesty II/520 Trstená – Vitanová, v trase cesty II/52019 Vitanová – Oravice – Zuberec, v trase cesty II/584 Zuberec – Liptovská Sielnica a paralelne po lesnej ceste cez Kvačiansku dolinu, nasledujú vetvy v trase cesty II/584 Liptovská Sielnica – Liptovský Mikuláša v trasách ciest III/018104 Liptovská Sielnica – Liptovský Michal, I/18 Liptovský Michal – Ružomberok.

6. V OBLASTI VODNÉHO HOSPODÁRSTVA

6.1 rešpektovať z hľadiska ochrany vôd

6.1.1. ochranné pásma vodárenských zdrojov,

6.6. zabezpečiť rozvoj verejných kanalizácií v súlade s vecnými požiadavkami smernica 91/271/EHS (transponovanými do zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách) vrátane časového harmonogramu, s cieľom vytvoriť podmienky pre zabezpečenie dobrého stavu vôd do roku 2015. To znamená:

6.6.1 zabezpečiť zodpovedajúcu úroveň odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd s odstraňovaním nutričov z aglomerácií s produkciou organického znečistenia väčšou ako 10 000 EO v časovom horizonte do 31.12.2010 v súlade s plánom rozvoja verejných kanalizácií,

6.13. na ochranu územia pred povodňami

6.13.2. navrhované úpravy vodných tokov riešiť tak, aby zostali zachované ich ekostabilizačné a migračné funkcie,

6.14 rešpektovať pásma ochrany verejných vodovodov, verejných kanalizácií a vodohospodárskych stavieb.

7. V OBLASTI NADRADENEJ ENERGETICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

7.2. zabezpečiť zvýšenú výrobu elektrickej energie:

7.2.1 modernizáciu a rekonštrukciu existujúcich zdrojov,

7.4. v energetickej náročnosti spotreby

7.4.1 realizovať opatrenia na zníženie spotreby elektrickej energie v priemysle a energeticky náročných prevádzkach,

7.4.2 minimalizovať využívanie elektrickej energie na výrobu tepla,

7.7. podporovať rozvoj plynofikácie územia kraja, chrániť koridory existujúcich a navrhovaných plynovodov a plynárenských zariadení,

7.8. zvýšiť percento plynofikácie obcí v kraji v ekonomicky efektívnych oblastiach a v územiach so zvýšenými požiadavkami na ochranu životného a prírodného prostredia (Národné parky, ich OP, CHKO apod.),

7.13. vytvárať podmienky na intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike,

7.14. podporovať a presadzovať v regióne ŽSK s podhorskými obcami, využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, MVE a pod.) pre potreby obyvateľstva a služieb pri zohľadnení miestnych podmienok,

7.15. znižovať energetickú náročnosť objektov (budov) z hľadiska tepelných strát.

8. V OBLASTI ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

8.1. zabezpečiť postupnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadov a starých environmentálnych záťaží do r. 2015,

8.2. sanovať prednostne skládky lokalizované v územiach prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability a v územiach, kde bezprostredne ohrozujú zložky životného prostredia,

8.3 zabezpečiť lokality pre výstavbu zariadení súvisiacich s triedením, recykláciou, využívaním a zneškodňovaním odpadov v obciach určených v územnom pláne,

8.4 zneškodňovanie nevyužitých komunálnych odpadov riešiť prednostne na zabezpečených regionálnych skládkach odpadov v obciach určených v územnom pláne,

9. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA Z HĽADISKA HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA

9.3. podporovať budovanie priemyselných parkov regionálneho významu v nasledovných sídlach:

9.3.6 Námestovo,

11. V OBLASTI PÔŤ

11.2. zabezpečovať poštové služby v rámci Žilinského samosprávneho kraja regionálnymi poštovými centrami (RPC):

b) RPC Liptovský Mikuláš pre okresy: Dolný Kubín, Liptovský Mikuláš, Námestovo, Ružomberok a Tvrdošín,

11.3. skvalitňovať poštové služby v kraji realizáciou nasledovných úloh a cieľov:

d) pokračovať v modernizácii interiérov pôŤ vo všetkých okresoch, predovšetkým v Žiline, Martine, Turčianskych Tepliciach, Námestove a Tvrdošine, ako aj plynofikácii pôŤ v kraji.

II. časť VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

Z verejnoprospešných stavieb vymedzených v ÚPN VÚC Žilinského kraja a jeho Zmenách a doplnkov sa na riešené územie vzťahujú:

3. Technická infraštruktúra

3.1. vodohospodárske stavby

3.1.3 kanalizácie a čistiarne odpadových vôd a s nimi súvisiace stavby

3.1.3.1. stavby z hľadiska čistenia odpadových vôd

h) Námestovo, vybudovanie kanalizácie v obciach: Oravská Polhora, Rabča, Rabčice, Sihelné, Vavrečka, Novoť, Oravské veselé, Hruštín, Hruštín-Vaňovka, Zákamenné, Breza, Krušetnica, Babín, Lomná, vo výhlade Bobrov, Mútné, Oravská Lesná (zrušenie ČOV v Bobrov, Mútné, Oravská Lesná),

3.2. energetické stavby

3.2.4 stavby súvisiace s plynifikáciou Žilinského kraja,

3.3. pošta a telekomunikácie

3.3.2 stavby súvisiace s rozvojom telekomunikácií Žilinského kraja, ktoré vyplývajú z rezortných programov MDPT:

a) digitalizácia telefónnej siete: Kysucké Nové Mesto, Námestovo, Ružomberok,

3.4. stavby na zneškodňovanie, využívanie a spracovanie odpadov

3.4.1. plochy a zariadenia regionálnych veľkokapacitných skládok odpadov,

3.4.2 stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotriedovanie, kompostovanie a recykláciu odpadov.

3.5. verejná vybavenosť, dopravná a technická infraštruktúra v strediskách cestovného ruchu a kúpeľníctva, vymenovaných v kap.

2.9. Rekreačia, cestovný ruch a kúpeľníctvo a vyznačených v grafickej časti ZaD ÚPN VÚC ako:

3.5.3. strediská turizmu regionálneho významu,

Pri návrhu verejnoprospešných stavieb rešpektovať verejnoprospešné stavby vyplývajúce zo záväznej časti Územného plánu VÚC Žilinského kraja v znení schválených Zmien a doplnkov č.1.- 4.

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb je možné podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v platnom znení, pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

Záver: Územný plán obce Hruštín bude spracovaný v súlade s týmito územnoplánovacími dokumentáciami.

A.1.4. Zhodnotenie priestorových priemetov odvetvových koncepcií, stratégií a známych zámerov na rozvoj územia

A.1.4.1. Výstupy z relevantných podkladov s dopadom na riešenie územného plánu

Podkladom pre spracovanie Prieskumov a rozborov bol Územný plán VÚC Žilinského kraja a schválené zmeny a doplnky, ktorý rieši k.ú. obce v širšej súvislosti, vzhľadom hlavne na koordináciu dopravnej a technickej infraštruktúry v rámci Žilinského kraja.

Podklady zo Správy CHKO Horná Orava umožňujú riešiť k.ú. obce v širšej súvislosti vzhľadom na ochranu prírody a krajiny, vzhľadom na stanovenie regulatívov využívania krajiny.

Všetky ďalšie podklady od správcov inžinierskych sietí obsahujú množstvo informácií o riešenom území a súvislosti v rámci širších vzťahov.

A.2. PRIESKUMY A ROZBORY

A.2.1. Prieskumy a rozbor priestorového usporiadania a funkčného využívania územia

ŠIRŠIE VZŤAHY

A.2.1.1. Funkcia a poloha obce v sídelnej štruktúre

Obec Oravská Jasenica je súčasťou Žilinského kraja. Na základe spracovaného ÚPN - VÚC Žilinského kraja možno uviesť nasledovné údaje o štruktúre osídlenia a identifikovať postavenie obce Oravská Jasenica v týchto štruktúrach. Obec Oravská Jasenica sa nachádza v **tvrdošinsko-námestovskom ťažisku osídlenia** tretej úrovne druhej skupiny – spolu 18 ťažísk (podľa KURS 2001).

Na území Žilinského kraja možno identifikovať aj nasledovné sídelné rozvojové osi (KURS 2001, v súčasnosti sa obstarávajú zmeny a doplnky KURS 2001):

- rozvojové osi prvého stupňa (spolu 9 osí)- urbanizačné pásy celoštátneho, resp. nadregionálneho významu

- žilinsko-podtatranská sídelná rozvojová os: Žilina – Martin – Poprad – Prešov,

- žilinsko-kysucká rozvojová os: Žilina – Čadca – hranica s Českou republikou,

- rozvojové osi druhého stupňa (spolu 12 osí)- sídelné rozvojové osi regionálneho významu:

- **liptovsko-oravská rozvojová os: Ružomberok – Dolný Kubín – Trstená – hranica s Poľskou republikou,**

Administratívne patrí obec Oravská Jasenica pod okresné mesto Námestovo, ktoré ako sídelné centrum má regionálny význam avšak priamo susedí s mestom Námestovo.

Na základe spracovaného ÚPN-VÚC Žilinského kraja možno uviesť nasledovné údaje o štruktúre osídlenia a identifikovať postavenie obce týchto štruktúrach.

ŤAŽISKÁ OSÍDLENIA

ÚPN-VÚC Žilinského kraja v súlade s koncepciou územného rozvoja Slovenska člení ťažiská osídlenia podľa významu do štyroch kategórií:

1. Ťažiská osídlenia celoštátneho až medzinárodného významu (6 ťažísk v SR). Na území Žilinského kraja je to žilinsko-martinské ťažisko, ktoré je vytvorené okresmi: Žilina, Čadca, Kysucké Nové Mesto, Bytča, Považská Bystrica, Púchov, Martin a Turčianske Teplice.
2. Ťažiská osídlenia nadregionálneho a celoštátneho významu (6 ťažísk v SR).
Na území Žilinského kraja je to liptovskomikulášsko – ružomersko – dolnokubínske ťažisko.
3. Ťažiská osídlenia regionálneho významu /7 ťažísk na území SR). Na území Žilinského kraja nie je vyšpecifikované ani jedno.
4. Ťažiská osídlenia miestneho významu /19 ťažísk v SR).

ROZVOJOVÉ OSI

Na území Žilinského kraja možno identifikovať nasledovné sídelné rozvojové osi:

- Urbanizačné pásy celoštátneho, resp. nadregionálneho významu:
 - považská sídelná rozvojová os. od Bratislavy smerom na Trnavu a Považie a Žilinu
 - **žilinsko-tatranská sídelná rozvojová os: Žilina – Martin cez Liptov a Poprad na Spiš**
 - kysucká sídelná rozvojová os: Žilina – Čadca – hranica s Českou republikou, resp. s Poľskom
- Sídelné rozvojové osi regionálneho významu
 - sídelná os prechádza údolím Čierňanky v smere Z – V /Svrčinovec-Skalité-PR)
 - sídelná os prechádza Turčianskou kotlinou v smere S – J (Martin – Turčianske Teplice)
 - **sídelná os spája Liptov a Oravu v smere J – S (Ružomberok – Dolný Kubín – Tvrdošín – Trstená)**

Sídelné centrá

Sídelná štruktúra územia kraja pozostáva z 315 administratívnych sídel, so 16 centrami s nasledovným významom:

- Žilina	celoštátny až medzinárodný
- Martin	nadregionálny až celoštátny
- Liptovský Mikuláš	nadregionálny
- Čadca	regionálny až nadregionálny
- Ružomberok	regionálny až nadregionálny
- Dolný Kubín	regionálny
- Bytča	subregionálny až regionálny
- Kysucké Nové Mesto	subregionálny až regionálny
- Námestovo	subregionálny
- Rajec	subregionálny
- Tvrdošín	subregionálny
- Turčianske Teplice	subregionálny
- Trstená	subregionálny
- Turzovka	subregionálny
- Vrútky	subregionálny

Mesto Námestovo, ako subregionálne sídelné centrum, patrí podľa veľkosti N do kategórie malých miest s počtom obyvateľov 5000 - 10 000. Mesto Námestovo je zároveň okresným mestom okresu Námestovo. Do správneho obvodu Námestovo patria obce – Klin, Zubrohlava, Bobrov, Rabča, Oravská Polhora, Rabčice, Oravská Jasenica, Oravské Veselé, Vavrečka, Ťapešovo, Vasilovo, Lokca, **HRUŠTÍN**, Breza, Krušetnica, Lomná, Zákamenné, Novot', Oravská Lesná, Mútné a Sihelné.

Katastrálne územia uvedených obcí tvoria spádové územie mesta Námestovo, pre ktoré má mesto zabezpečovať funkciu strediska so zariadeniami vyššej občianskej vybavenosti, kapacitne vyhovujúcimi pre obyvateľov celého okresu.

A.2.1.2. Vzájomná poloha obce a vymedzených špecifických území a ochranných pásiem určených osobitnými predpismi**Z hľadiska ochrany prírody a krajiny.**

Identifikácia územia: V k. ú. Hruštín platí v krajine druhým a tretí stupeň ochrany podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z.z.

V riešenom území sa nenachádza žiadne chránené územie, avšak viaceré naň priamo nadväzujú prípadne zasahujú do katastra Hruštína neďaleko riešeného územia. Z európskeho územia to sú chránené vtáčie územia Horná Orava SKCHVU008 na severe a Malá Fatra SKCHVU013 na juhu. V rámci systému NATURA 2000 sú európskym chráneným územím s číslom SKUEV0185 Pramene Hruštinky. Z Chránenej krajiny Horná Orava je to zóna „D“, ktorá tvorí západnú hranicu riešeného územia. Z CHKO sú v blízkosti aj zóna „C“ – lokality ochranné pásmo PR Minčol a Paráč a zóna „B“ – lokality Očkajka a Puchmajerovej jazierka (prameniská Hruštinky). Na západnej hranici katastra sa nachádza ochranné pásmo Národného parku Malá Fatra.

Z hľadiska územného systému ekologickej stability (ÚSES)

Podľa ÚPN VÚC Žiliny v katastri sa nachádza časť nadregionálneho biocentra Bzinská hoľa – Minčol, časť regionálneho biocentra Paráč – Štibiel (Očkajka), a nadregionálny biokoridor – Okrúhlica – Črchľa.

(V rámci spracovania krajinného plánu ako súčasti prieskumov a rozborov pre riešené územie katastra Hruštín je vhodné vyčleniť aj prvky ÚSES na miestnej úrovni. Z tohto hľadiska tu počítame s miestnym biokoridorom toku Hruštinky a interakčnými prvkami prepájajúcimi pôsobenie ostatných prvkov ÚSES na okolitý priestor. Sem sú navrhnuté vybrané podmáčané biotopy a viaceré biotopy nelesnej drevinovej vegetácie v zmysle výkresu krajinného plánu. – do návrhu?)

Z hľadiska hygienického a technického v riešenom území je potrebné rešpektovať tieto ochranné pásma:

Ochranné pásma vodohospodárskych vedení a zariadení

Na ochranu verejných vodovodov a verejných kanalizácií pred poškodením sa vymedzuje podľa § 19 zákona č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach pásma ochrany :

- 1,5 m na obidve strany od vonkajšieho obrysu potrubia pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm,
- 2,5 m pri priemere nad 500 mm

Ochranné a bezpečnostné pásma energetických zariadení

Ochranné a bezpečnostné pásma energetických zariadení stanovuje zákon č.70/1998 Z.z. o energetike a o zmene zákona č.455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

Ochranné pásma elektroenergetických zariadení

Na ochranu elektroenergetických zariadení sa podľa §19 uvedeného zákona zriaďujú ochranné pásma v rozsahu :

- 10 – 35 m obojstranne od krajného vodiča u vonkajších elektrických vedení pri napätí od 1 kV až nad 400 kV (pre napätie 220 kV je ochranné pásma 20 m ,110 kV je ochranné pásma 15 m od krajného vodiča a pre napätie 22 kV 10m od krajného vodiča),
- 1 obojstranne u kábelových elektrických vedení,
- 10 m od konštrukcie transformovne z VN na NN

Cestné ochranné pásma:

Pre jednotlivé druhy komunikácií určuje šírku ochranných pásiem mimo zastavaného územia Vyhláška č. 35/1984 Zb. v §15 nasledovne:

- 50m od osi vozovky cesty I. triedy mimo zastavané územie obce,
- 20 m od osi vozovky cesty III. triedy mimo zastavané územie obce,

Ostatné ochranné pásma:

- cintoríny majú ochranné pásma 50 m,
- poľné hnojiská majú ochranné pásma 200 m,
- ochranné pásma poľnohospodárskeho dvora nie je vyhlásené
- ochranné pásma vodných tokov - Hruštinka 10m, ostatné menšie toky – 6m.

A.2.1.3. Jestvujúce a navrhované nadradené trasy a zariadenia dopravy, produktov, energetiky, spojov a pod. a väzba obce na ne.

Záujmové územie mesta predstavuje katastrálne územia susediacich miest a obcí, ktoré navzájom súvisia z hľadiska administratívno - správneho a ktoré sú navzájom prepojené prvkami krajinej štruktúry a dopravnou a technickou infraštruktúrou.

Pri riešení Územného plánu obce Hruštín je potrebné z hľadiska ochrany prírody akceptovať nasledovné územia, ktoré zasahujú do viacerých katastrálnych území: CHKO Horná Orava a Natura 2000.

Pri riešení Územného plánu obce Hruštín je potrebné akceptovať existujúce, realizujúce sa a navrhované technické diela ako je Oravský skupinový vodovod, elektrické vedenia VN a Odkanalizovanie mesta a skoro celej Hornej Oravy do ČOV Námestovo a cestu I/78, ktorá vytvára základný komunikačný systém SR, na ktorý sú napojené ostatné komunikácie funkčnej skupiny B a C, zabezpečujúce obsluhu jednotlivých častí obce. Dopravne je obec prístupná, z cesty I/78 ktorá tvorí dopravnú kostru obce Hruštín, z nej odbočuje cesta III/2283 na Zábavu a III/2284 do Vaňovky.

Z hľadiska rozvoja cestovného ruchu je rozhodujúca medzinárodná dopravná ako cesta I/78 pokračujúca do Poľska.

Pri riešení horeuvedeného územia požadujeme, aby územný plán vytvoril predpoklady pre trvalý súlad všetkých subjektov a činností v záujmovom území, s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja, pre šetrné využívanie prírodných zdrojov a pre zachovanie prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt územia.

A.2.1.4. Vyhodnotenie vzájomných vplyvov pozitívnych a negatívnych javov širšieho územia voči obci

Medzi pozitívne faktory obce Hruštín patria:

- dostupnosť k okresnému mestu Námestovo (15 km) aj do Dolného Kubína(18 km),
- zdravý potenciál a pracovitosť obyvateľstva,
- vhodné podmienky pre rozvoj bývania,
- predpoklady pre rozvoj turizmu a rekreácie.

Negatívne faktory spôsobené činnosťou človeka sú badateľné na veľkých scelených lánach poľnohospodárskej pôdy. Ďalšími negatívnymi javmi obce Hruštín sú:

- dopravná záťaž cesty I/78, ktorá vedie cez zastavané územie obce,
- nekoncepčná výstavba,

- nedostatočná sprievodná zeleň vodných tokov.

Územný plán obce Hruštín bude riešiť komplexne priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určuje jeho zásady, vecne a časovo koordinuje činnosti ovplyvňujúce životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno-historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s trvalo udržateľným rozvojom sídla. Územný plán obce Hruštín bude výsledkom koordinácie všetkých pozitívnych a negatívnych faktorov celého katastrálneho územia obce.

ROZBOR URBANISTICKEJ ŠTRUKTÚRY OBCE

A.2.1.5. Kultúrno – historická charakteristika

Priestor, v ktorom sa nachádza dnešná obec Hruštín, bol s veľkou pravdepodobnosťou až do polovice 16. storočia silne zalesnený a teda neosídlený. Rozsiahly kolonizačný ruch v Oravskom Zamagurí zavládol po roku 1550. Na Hornú Oravu začali prichádzať pastieri s dobytkom a tu sa začali trvalo usadzovať. Osadníci sa usídľovali okolo prúdu Bielej Oravy a Hruštinky. Oravské hradné panstvo pre najpriaznivejšie zúžitkovanie plôch, sa nových osadníkov snažilo trvalo pripútať k pôde jej pričleňovaním.

Podľa prvých písomných zmienok sa vznik obce Hruštín datuje rokom 1584 a potom v roku 1593 vo forme „Hruszczyn, Hrusstyn“.

V roku 1598 sa „Hrusstyn“ uvádza ako novozriadená osada na valaskom práve, ešte nedobudovaná s 12 sedlickými domami.

V roku 1605 vydal Juraj Thurzo hruštínskym šoltýsom Gregorovičovi a Lukáčikovi šoltýšsku listinu pre slobodných šoltýsov ako aj valaských obyvateľov novej osady zvanej Hruštín a to pod podmienkou, že budú platiť všetky ťarchy, dane, poplatky a dávky tak riadne ako mimoriadne. Podľa tejto listiny možno počiatky osídlenia Hruštína položiť do roku 1588 za predpokladu, že noví osadníci boli oslobodení od daní na 12 rokov.

Obyvatelia sa živili pestovaním obilja, zemiakov a chovom dobytká. Remeselná výroba sa prispôbovala potrebám poľnohospodárskej výroby. Remeselníci – roľníci zhotovovali odevy z plátna, vlny, vyrábali obuv, šili krpce, z dreva a kovu vyhotovovali menej náročné poľnohospodárske náradie.

Znakom obce je valach so sekerou. V roku 1604 tu boli iba 4 domy a obyvatelia sa zaoberali včičinou chovom oviec. Už v roku 1619 obyvatelia chovali 700 oviec, okrem toho mala obec mlyn a pílu. Malá dedinka bola v roku 1631, tu stál i drevený kostol. V 18. storočí sa charakter obce zmenil. Z povodne reťazovej zástavby potupne prevláda ulicový typ, ktorý tvorí historické osídlenie dnešného zastavaného územia obce.

Podľa listiny z roku 1715 žilo v Hruštíne asi 450 ľudí, mali tu dva pivovary a jedného kováča.

V roku 1820 si postavili i murovaný kostol. Okrem poľnohospodárstva a pastierstva sa obyvatelia Hruštína zaoberali výrobou dreveného náčinia, výrobou plátna a povozníckymi prácami. Pri čítaní obyvateľov tu v roku 1870 žilo 1 221 obyvateľov. V 239 domoch a v roku 1940 tu žilo 1 627 obyvateľov v 330 domoch.

V roku 1916 bola postavená prvá dvojgátová píla. Hruštínci si stavali domy celé z dreva, bol to jediný dostupný stavebný materiál. Začiatok 20. storočia bol charakterizovaný vznikom rôznych spolkov ako dobrovoľný hasičský spolok, spolok bývalých urbarialistov, gazdovský a potravinový spolok, pasienkové spoločenstvo. Z kultúrnych spolkov to boli kultúrna komisia Matice slovenskej, Živena a Červený kríž.

V chotári obce počas druhej svetovej vojny pôsobilo niekoľko partizánskych oddielov.

Obec bola oslobodená Sovietskou armádou 3. apríla 1945.

V súčasnosti má obec Hruštín cca 3 200 obyvateľov. V obci Hruštín sa nachádza je postavený **Farský kostol**: Prvý kostol v Hruštíne bol postavený r. 1631 a bol drevený. Murovaný kostol sv. Jána Krstiteľa bol postavený r. 1820. Má pôdorys pozdĺžneho tvaru, je jednoloďový, priestraný, klasicistického slohu s čiastočne predsunutou vežou, zakončenou cibulovitou kupolou. V interiéri kostola sa nachádza hlavný oltár sv. Jána Kr. s rozmermi 820 x 383 cm, bočný oltár Panny Márie 420 x 215 cm, bočný oltár Božského srdca 420 x 215 cm. Kostol má šesť zvonov. V oknách kostola sú farebné obrazy z r. 1970. R. 1990 boli do veže kostola inštalované vežové hodiny. Posledná rekonštrukcia kostola prebehla r. 1992 a dňa 15. 8. 1992 bol konsekrovaný. R. 2002 došlo k výmene krytiny veže. Nové pokrytie je medené.

Patrón farnosti a farského kostola: Ján Krstiteľ - narodil sa asi polroka pred Kristom. Jánovými rodičmi boli Zachariáš, kňaz v Jeruzalemskom chráme, a Alžbeta, príbuzná Kristovej matky Márie. Po rokoch bezdetného manželstva archanjel Gabriel zvestoval Zachariášovi pri obetovaní v chráme, že budú mať syna. Ale Zachariáš o proroctve pochyboval, a preto onemel až do dňa, keď sa narodil Ján. Ján viedol pustovnícky život v púšti, živil sa kobylikami a medom. Keď mal asi 27 rokov, začal pracovať na príprave cesty pre príchod Krista. Ján vyzýval ľudí, aby sa vzdali hriechneho života. Tých, ktorí oľutovali, Ján pokrstil. Ján bol pri rieke Jordán, keď za ním prišiel aj Ježiš. Hoci sa cítil nehodný, Ježiš ho uistil, že to má byť on, kto ho pokrstí. Keď sa Ježiš po krste vynoril z rieky, Duch Svätý zostúpil na neho ako holubica a z neba zaznel hlas: "Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zaľúbenie." O nejaký čas neskôr Ján verejne kritizoval Herodesa Antipasa, ktorý sa oženil s manželkou svojho brata, Herodiádou. Herodes dal Jána zatknúť a uväzniť, ale z politických dôvodov chcel Herodes ponechať Jána nažive. Ale Herodiáda chcela jeho smrť. Pri prvej príležitosti presvedčila svoju dcéru Salome, aby požiadala Herodesa o hlavu Jána Krstiteľa, a Ján bol sťatý.

Jána Krstiteľa, a Ján bol sťatý.

FILIÁLKA VAŇOVKA

Vaňovka pôvodne patrila, ako aj Hruštín, do farnosti v Lokci. Po zriadení farnosti v Hruštine v roku 1787 sa stala filiálkou Hruštína a je ňou aj v súčasnosti.

Filiálny kostol: V roku 1833 sa vo Vaňovke začalo sa stavbou dreveného kostolíka zasväteného sv. Vendelínovi. Spočiatku sa sv. omša v kostolíku slúžila len dva razy do roka, a to na sviatok sv. Anny a na sv. Vendelína. Obyvatelia chodievali na bohoslužby do Hruštína. Od roku 1967 začali kňazi z Hruštína konať bohoslužby aj vo Vaňovke. Kostolík bol svojimi priestormi veľmi malý, preto sa veriaci rozhodli zväčšiť ho pribudovaním ďalšieho priestoru v pozdĺžnom smere. V kostole sv. Vendelína vo Vaňovke nachádza sa neskorobarokový hlavný oltár sv. Vendelína zo začiatku 19. stor. z polychrómovanej drevorezby. V roku 1991 prebehla rekonštrukcia a prístavba kostola sv. Vendelína, roku 1998 došlo k výmene lavíc. Dňa 9. 11. 2003 kostol sv. Vendelína bol konsekrovaný.

Patrón filiálneho kostola: sv. Vendelín z Triéru - bol zbožným synom škótskeho kráľa.

Bol chlapcom, keď tajne opustil domov a putoval do Ríma. Na ceste domov sa Vendelín rozhodol stať sa pustovníkom. Usadil sa vo Westrichte v Triérskej diecéze v súčasnom Nemecku a začal kázať Božie slovo v regióne. Jedného dňa šiel Vendelín pracovať ako pastier, lebo ho miestny bohatý vlastník pôdy kritizoval, že nie je zamestnaný. Z neznámych dôvodov ho ten istý človek neskôr nabádal, aby sa vrátil k svojmu pustovníckemu spôsobu života. Jedna legenda hovorí, že Vendelín zhromaždil skupinu pustovníkov, čo bolo počiatkom benediktínskeho opátstva v Tholey v Triérskej diecéze, kde sa stal Vendelín v roku 597 opátom. Po jeho smrti bola nad jeho hrobom postavená kaplnka a nablízku vyrástlo mesto nazvané jeho menom. Vendelínovým prosbám sa pripisuje mnoho zázrakov, hlavne v súvislosti s chorobami dobytka a epidémiami moru. Na arcibiskupa Baldwina z Triéru jeho orodovanie tak zapôsobilo, že počas moru v roku 1320 kaplnku prestaval. V roku 1370 nasledujúci arcibiskup Boemund II. postavil gotický kostol, ktorý dnes stále stojí, aby uchovával Vendelínove pozostatky. Dnes je Vendelín uctievaný v Nemecku, Švajčiarsku a Rakúsku. Je patrónom vidieckych ľudí a pastierov.

V obci je tiež materská škola a dve základné školy, ktoré navštevujú žiaci od prvého až po deviaty ročník. Základná škola má svoju školskú jedáleň, telocvičňu a vonkajšie viacúčelové ihrisko. Športový areál s futbalovým ihriskom a šatňami je situovaný na okraji zastavaného ihriska. Kultúrny život zabezpečuje Kultúrny dom s knižnicou a s viacúčelovou sálou pre 250 návštevníkov a obecným úradom. V obci sa nachádza pošta, požiarna zbrojnica, zdravotné stredisko, lekáreň, cintorín s domom smútku, 6 predajní potravín a iného tovaru (z toho 1 predajňa vo Vaňovke) a 6 zariadení verejného stravovania, vrátane Penziónu Príslo, z toho 3 zariadenia v rekreačnom území Zabava. Rekreačia sa rozvíja v západnej časti Zabava, kde sa nachádza mnoho súkromných rekreačných domov a Lyžiarsky areál Vasilovská hoľa s funkčnými lyžiarskymi vlekmí a ubytovaním.

V obci sa výrobné prevádzky sústreďujú v okolí poľnohospodárskeho dvora a pri ceste I/78 vedúcej z Hruštína do Babína.

A.2.1.6. Priestorová charakteristika

Vývoj urbanistickej štruktúry obce:

Väčšina sídiel v regióne Oravy je situovaná pozdĺž hlavných štátnych ciest alebo v údolnej polohe na brehu rieky Oravy alebo jej prítokov. Jednou z takých obcí je obec Hruštín, ktorá bola založená na valaskom práve okolo štátnej cesty I/78.

Obec Hruštín má v súčasnosti hlavnú obytnú funkciu, ktorá je rozložená okolo štátnej cesty I/78, okolo cesty III/2284 vedúcej do Vaňovky a cesty III/2283 vedúcej na Zabavu. Tieto cesty tvoria komunikačnú os obec, na ktorú je napojená sieť miestnych komunikácií, ktoré sú čiastočne chaoticky vedené a vo viacerých prípadoch ako slepá bez možnosti zokruhovania. V ďalšom odstavci uvádzam zoznam existujúcich ulíc.

Ulice v Hruštine:

Baraniarky, Črchľa, Dedina, Dielnice, Hlavná, Hrnčiarka, Ku pekárni, Kultúrna, Kutina, Kút, Lán, Pod brehom, Pod Príslopom, Pod Uhliskom, Potok, Radzovka, Slničná, Školská, Včielok, Veterná, Výhon, Zamost, Zavoda

Vaňovka – bývalá samostatná obec 2 km SV

Ulice v m.č. Vaňovka:

Dolný koniec, Horný koniec, Klinok, Kúty, Podsadok, Kostolná

Jednotlivé ulice sú pomenované podľa historických názvov chotárných častí, ktoré sú pomenované podľa mien prvých osadníkov: Hrickovka, Hutirova, Chvancova, Kachľova, Kludova, Kustrova, Macáková, Paškova, Romanova, Svýbova, Valigurova a Žiliva.

Ostatné chotárne časti sú nasledovné:

Oráčiny: Babinskô, Čršle, Teplice v Príslope, Funová, Hrnčárky, Kurenka, Za voduof, Vyšný lán, Rozchodníky, Prdalky, Predháj, Prednuo Hlbokuo, Dielnice..

Lesná plocha : Borsučie, Čierny vrch, Držatín, - hoľa, Poldržatín, Goľanky, Háj, Jaloviarka, Kazárky, Magura - hoľa, Minčol, Nižný Grúň, Očkajka, Poľana, Príslop, Uhlisko, Vyšný Grúň.

Lúky a pasienky: Dielnice, Hlbokuo, Chotár, Klimok, Kurenky, v Láne, Okrúhla, Paseky, Pod Petrová, Prostredná, Zadnuo Hlbokuo.

V súčasnej dobe má obec Hruštín po urbanistickej stránke charakter ulicovej zástavby pozdĺž cesty I/78, ktorá vedie od Príslopu pokračuje smerom na sever, v strede obce sa pri kostole zatáča na východ po ďalšiu križovatku s cestou III/2284, ktorá vedie do

Vaňovky. Cesta I/78 pokračuje východným smerom na Námestovo. Z križovatky pri kostole vsa odpája cesta III/2283 na západ, smerom na Zabavu. Pozdĺž uvedených štátnych ciest sa formovala najstaršia zástavba rodinných domov. Smerom južným, za vodným tokom Hruštinka, vznikla ďalšia časť obytného územia s ulicovo - plošným charakterom, rovnoobežne s vodným tokom, ktorý veľmi priaznivo ovplyvňuje celkovú kompozíciu obce a vnáša zelený pás brehovej vegetácie do stredu obce.

Funkciu námestia v minulosti aj v súčasnosti plnil rozšírený priestor pred kostolom a predajňou COOP Jednota s nástupom na lávku smerom južným k ďalšiemu obchodu, materskej a základnej škole. Medzi kostolom a predajňou COOP Jednota trasa cesty I/78, ktorá je rušivým elementom v strede obce. Od kostola smerom severozápadným sa dostaneme k ďalšej základnej škole a ku kultúrnemu domu s obecným úradom a knižnicou.

V urbanistickej a architektonickej kompozícii organizmu obce a jej polohe v krajinnom prostredí objekt kostola s farským úradom tvorí výrazný dominantný prvok, orientačný bod, ovládajúci panorámu z diaľkových pohľadov.

Obec tvorí svojou kompaktnou zástavbou ucelený priestorový útvar v krajine. Disponuje voľnými plochami – prelukami medzi rodinnými domami v rámci zastavaného územia, zástavba je relatívne nová, bez zdevastovaných chátrajúcich zón. Vzhľadom na vyhovujúci stav domového fondu väčšie prestavby nie sú nutné.

Za najhodnotnejšie priestory v obci sú považované priestranstvá pred kostolom, dolnou základnou školou, kultúrnym domom a cintorínom, okolo ktorých by sa mohli budovať objekty občianskej vybavenosti a služieb.

Ďalšie objekty a zariadenia občianskeho vybavenia sú situované v rozptyle, v severovýchodnej časti sa nachádza cintorín s domom smútku, v západnej časti zastavaného územia sa nachádza poľnohospodársky dvor a perspektívne plochy pre rozvoj podnikateľských aktivít obyvateľov obce – priemyselnú zónu. Ide o stavebnú, kovoobrábaciu, stolársku a inú činnosť. V západnej časti, na okraji zastavaného územia, sa nachádza futbalový športový areál. Rekreačia vo forme individuálnych rekreačných objektov je realizovaná v západnej časti katastrálneho územia Zabava s Lyžiarskym areálom Vasilovská hoľa.

ARCHITEKTÚRA

Staršia časť urbanistickej štruktúry vznikla v strede obce - na vysokej terase nad riečkou Hruštinka, západne od terajšieho kostola. Domy sa stavali smerom na juh a boli vytvorené z dvoch zrubov, otočených k sebe do pítvora. Predný zrub sôžil ako izba, zadný zrub slúžil ako chliev. Pítvor slúžil aj na dočasné ustajňovanie oviec, hydiny, mlátenie zrna a iné práce a bol konštrukčne vložený medzi dva samostatné zruby bočnými zrubovými stenami do stĺpov („slakov“) na pero a drážku. Všetky tri priestory boli prekryté jednou spoločnou strechou. Charakter extenzívneho hospodárenia vyžadoval, aby ľudia stavali ďalšie objekty v chotári - koliby a chlievy, neskoršie aj zrubové senníky. Želiari žili iba v jednopriestorových zruboch, ktoré pravdepodobne mali pred vchodom pristavenú kôľhu. Izba v 17. Storočí bola zrejme rozmernejšia, širšia, vysoká 3 m a mala dymnú pec bez akéhokoľvek riešenia odvodu dymu. Vznikol tak typ domu, ktorý sa rozvíjal až do polovice 20. Storočia a bol bežný vo väčšine slovenských a moravských dedinách. Predpokladá sa, že už vtedy zámožnejší ľudia si stavali chlievy a senníky ako samostatné objekty vo dvore. V obytnom dome sa neskôr druhý zrub premenil na komoru a hospodárske funkciu holohumnice sa presťahovali do otvoreného podstrešia ku senníku. Doposiaľ v obci názov „stodola“ znamená senník.

V 18. Storočí sa položili základy časti Dedina a Radzovka a ďalej na juhozápad Črchľa. Najprv sa stavalo pod cestou a potom nad cestou, kde boli parcely menšie a vo svahu. Domy sa stavali zásadne štítom do ulice.

Podľa tereziánskeho urbárskeho nariadenia z r. 1767 sa nesmel intravilán - zastavané územie rozširovať. Vtedy mala obec okolo 120 domov, čo vtedy stačilo. V ďalšom období zahusťovanie zástavby nepokračovalo tak ako v iných oravských dedinách pozdĺžnym delením dvorov. Pre ďalších potomkov obetovali záhumenné záhrady, v ktorých vznikali ďalšie ulice s novou zástavbou (Závoda, Kostolná, Grúňová, Zámot a pod.) Na začiatku 19. storočia boli zrejme všetky pozemky rozdelené.

Najväčší prevrat v kultúre bývania nastal, keď sa vytvorila samostatná kuchyňa v zadnej časti pítvora. Bolo to v druhej polovici 19. storočia, keď sa prerobila pec a odčlenila sa kuchyňa od predsiene. Typ pecí sa menil až do začiatku 20. storočia, keď sa stavali murované sporáky s ohniskom vedľa sa pristavala rúra na pečenie chleba už s odvodom dymu.

Na výstavbu sa začal používať magurský pieskovec, ktorý sa dal dobre opracovať. Najprv sa používal na sýpky, stajne, piliere humien ale na domy sa používalo stále drevo, ktoré sa zdalo ľuďom suchšie a Hruštinci boli v tom majstri. No najcennejšie na hruštinských zrubových domoch boli dvojlomenné štíty a princíp uzavretého dvora s návratím - nadkratým podjazdom.

Z pôvodnej ľudovej drevenej architektúry sa zachovalo po požiaroch a prestavbách len niekoľko domov.

Novšia časť budovaná v posledných desaťročiach je charakterizovaná pozdĺžnou parceláciou. ale podstatne väčších širok. Hlavný rozdiel je v type budovaných domov. Nové domy sú väčšinou štvorcového pôdorysu, so strechou sedlovou, stanovou, či valbovou, málo s plochou, temer vždy dvojpodlažné s podpivničením.

Obec Hruštín vo svojej sídelnej štruktúre plní funkciu obce s vyšším miestnym významom s približne rovnakou väzbou na okresné mesto Námestovo (15 km) a mesto Dolný Kubín (18 km). Medzi obyvateľmi sú požiadavky na rozširovanie zastavaného územia obce individuálnou výstavbou rodinných domov, rozširovanie výroby (priemyselná zóna). Charakter obce v rámci krajiny by mal zostať nezmenený. Zeleň v obci je charakterizovaná ako verejná - v okolí kostolov, na cintoríne a v extraviláne a súkromná - v rámci súkromných pozemkov, v záhradách a vo dvoroch.

V rámci formovania urbanistickej štruktúry obce je potrebné:

- zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov,
- pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať ich špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru,
- určiť regulatívy novej výstavby v mierke okolitej zástavby, plánovanú rekreačnú zónu architektonicky odlišiť od obytnej časti obce.

V rámci požiadaviek na obnovu, prestavbu a asanáciu obce je potrebné:

- vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrom,
- podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života.

A.2.1.7. Funkčné členenie a organizácia územia

Obec **Hruštín** má prevažne

- **obytnú funkciu** s doplnkovými funkciami. Obec charakterizuje ulicový obojstranná zástavba popri štátnej ceste I/78 a ostatných obslužných miestnych komunikáciách. Staršia zástavba je determinovaná úzkou parceláciou úzkou zástavbou s úzkymi dvormi, kde v prednej časti sú situované domy a v zadnej časti humná a hospodárske objekty. Nové domy individuálnej bytovej výstavby majú väčšie rozostupy, širšiu parceláciu. Zástavba je kompaktná, tvorená rodinnými domami a hospodárskymi objektmi a objektmi základnej občianskej vybavenosti. V rámci konceptu a návrhu územného plánu sa rozšíri obytné územie k.ú. Hruštín o časť Črchľa, Medzi Kultúrnou a Hrnčiarkou, Včielok, Kutina, Zamost, Baraniarky, Nad pekárňou, Veterná a Pod Uhliskom.

Doplnkové funkcie tvoria tieto funkcie

- **funkcia obslužná**, ktorú predstavujú objekty a zariadenia sociálnej infraštruktúry a občianskej vybavenosti - občianska vybavenosť a služby sa sústreďujú v centre obce Hruštín okolo rímsko-katolískeho kostola, predajne COOP Jednota a pozdĺž štátnej cesty I/78, ktorá prechádza zastavaným územím, smerom na Námestovo,

- **funkcia výrobná**, ktorú predstavuje poľnohospodárska výroba zastúpená Poľnohospodárskym družstvom so sídlom v Hruštíne, drevospracujúca výroba, píla a skladové prevádzky v blízkosti Poľnohospodárskeho družstva so sídlom v Hruštíne. Pekáreň sa nachádza na juhovýchodnom okraji zastavaného územia. V rámci územného plánu sa bude venovať pozornosť rozšírenie výrobného územia pri poľnohospodárskom družstve a formovaniu novej výrobnéj a skladovej zóny pre cestu I/78 pri vstupe do obce od Babína. Ďalej je potrebné sa venovať spôsobu hospodárenia na poľnohospodárskom družstve, podporovaniu drobných podnikateľov a využívaniu netradičných zdrojov energie.

- **funkcia športu a zotavenia** je zastúpená hlavne fungujúcim športovým areálom s futbalovým ihriskom na juhovýchodnom okraji zastavaného územia, individuálnymi rekreačnými objektmi a lyžiarskym strediskom SKI Vasilovská hoľa, ktoré sa nachádzajú v západnej časti katastrálneho územia obce, v časti Zabava. Táto lokalita má predpoklady pre priaznivý rozvoj rekreácie a cestovného ruchu. V rámci územného plánu sa bude venovať pozornosť rozvoju Rekreačného územia Hruštín - Zabava, citlivému zakomponovaniu nových rekreačných objektov do krajiny, vybudovaniu záchranných parkovísk, športových plôch a potrebnej technickej infraštruktúry. V neposlednom rade je potrebné sa venovať podporovaniu historických tradícií, zvláštností a zručností obyvateľov.

Obec **Vaňovka** má prevažne

- **obytnú funkciu** s doplnkovými funkciami. Obec charakterizuje ulicový obojstranná zástavba popri štátnej ceste III/2284 a ostatných obslužných miestnych komunikáciách. Zástavba je kompaktná, tvorená rodinnými domami a hospodárskymi objektmi a niekoľkými objektmi základnej občianskej vybavenosti. V rámci konceptu a návrhu územného plánu obytné územie k.ú. Vaňovka sa rozšíri o časť Klinok, Hrady a Kúty.

Doplnkové funkcie tvoria tieto funkcie

- **funkcia obslužná**, ktorú predstavujú objekty občianskej vybavenosti - občianska vybavenosť a služby sa sústreďujú v centre okolo rímsko-katolískeho kostola, predajne a pozdĺž štátnej cesty III/2284, ktorá prechádza zastavaným územím a končí v obci. Obec je koncová, nie je prejazdna. V rámci konceptu a návrhu územného plánu sa budú riešiť športové plochy za polyfunkčným domom.

V rámci spracovania územného plánu je potrebné zachovať a rozvíjať všetky funkčné zložky, pričom ťažisko v obidvoch katastrálnych územiach ostane v obytnej funkcii. Obec Hruštín má dobrý predpoklad pre rozvoj bývania, dobudovanie občianskej vybavenosti, ekologickej výroby, výrobných a skladových služieb, rekreácie, cestovného ruchu a turistiky.

A.2.1.8. Vyhodnotenie urbanistickej štruktúry

V priebehu spracovania prieskumov a rozborov sa vykonal prieskum stavebnotechnického stavu objektov (bonitácia objektov) aj keď táto hĺbka spracovania presahuje úroveň plošného spracovania ÚPD. Rozbor urbanistickej štruktúry ukázal, že technický stav väčšiny objektov je zachovalý aj keď architektonický vzhľad jednotlivých miestnych častí a ulíc je miestami nesúrodý.

Prieskumy a rozbor okrem bonitácie jestvujúcich objektov vyhodnotili potenciál celého riešeného územia :

- **Funkčný potenciál** územia je limitovaný hlavne prírodno - ekologickým, socialnoekonomickým a územnotechnickým potenciálom. Ich súhrnné pôsobenie podmieňuje budúci rozvoj a funkčnosť obce.

- **Prírodno-ekologický potenciál** obce je podmienený zachovaním rovnováhy medzi prírodnými a civilizačnými systémami a životaschopnosťou prírodných systémov. Tento potenciál je fixný a jeho limity nie je možné prekročiť.

- **Sociálno-ekonomický potenciál** obce je podmienený demografickým vývojom, hospodárskou prosperitou a imigračnou aktivitou. Tento potenciál je závislý od mnohých činiteľov a jeho hodnoty sa dajú korigovať.

- **Súčasný územno-technický potenciál** obce je obmedzený nedostačujúcimi kapacitami jestvujúcej technickej infraštruktúry a služieb. Tento potenciál je možné podľa potreby a územným plánom stanovenej únosnosti územia rozširovať, jeho rozvoj je podmienený možnosťami investičnej výstavby. Ďalší rozvoj obce je podmienený rekonštrukciou a kapacitným rozšírením všetkých existujúcich nosných technických systémov hlavne rozvodov elektrickej energie, dobudovanie vodovodu a splaškovej kanalizácie.

Súčasťou prieskumov a rozborov je krajinnoekologický plán. V krajinnoekologickom pláne pre územie katastra bola vykonaná syntéza druhotnej a terciálnej krajinnej štruktúry. Na základe superpozície vplyvov a pôsobení prvkov uvedených štruktúr boli

vyčlenené najprv základné kvázi-homogénne jednotky krajiny. Pre účely územného plánu boli niektoré z nich zlučované do vyšších jednotiek v zásade na princípe chorickom.

Územný plán obce bude založený na princípe optimalizácie možností viacfunkčného využitia krajinného potenciálu. Dbá sa na zachovanie jeho ekologickej stability, diverzibility prírodných zložiek, obnoviteľnosti zdrojov a vysokej kvality životného prostredia.

Prioritné rozvojové oblasti obce (podľa požiadaviek obce Oravská Jasenica a z PHSR obce Hruštín):

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Priority v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na rozvoj podnikateľských aktivít. Ide o vymedzenie priemyselných zón v obci, príprava pozemkov a zabezpečenie technickej infraštruktúry.

2. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržiavania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj cestovného ruchu a tou je Zabava a Vasíľovská hoľa.

3. Životné prostredie

Trvalo udržiavané životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržiavanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov obce. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí.

4. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zbytku života. Život týchto obyvateľov je sprevádzaný väčším výskytom špecifických chorôb.

5. Školstvo a šport

Zlepšenie technického stavu a vybavenia školy. Údržba a skvalitnenie športového areálu ako aj príľahých ihrísk. Komplexná rekonštrukcia futbalového ihriska - dobudovanie viacúčelových športovísk a parkoviska..

6. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce.

7. Cestovný ruch

Prvoradou úlohou obce je zmapovať lokalizáciu existujúcich rekreačných objektov a navrhnuť umiestnenie nových so zreteľom na trvalé udržanie prírodných a krajinných hodnôt celého katastrálneho územia obce Hruštín. V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kancelárkami. Nevyhnutnou je taktiež propagácia obce.

A.2.2. Prieskumy a rozbor prírodných podmienok a funkčného využívania územia

ŠTRUKTÚRA KRAJINY

A.2.2.1. Vybrané prírodné faktory záujmového územia

Geomorfologické členenie, tvar a reliéf územia.

Územie katastra patrí podľa geomorfologického členenia Slovenska (Mazúr, Lukniš, 1986) do Alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie vonkajšie Západné Karpaty, do oblasti Stredných Beskýd, celku Oravskej Magury, podcelku Paráč a Kubínska hoľa, stred územia patrí do celku Podbeskydská vrchovina. Pruh v severovýchodnej časti katastra patrí do Podhôľno-magurskej oblasti, celku Oravskej kotliny, podcelku Hruštínske podolie.

Geologické a inžiniersko - geologické pomery.

Kataster z hľadiska regionálneho geologického členenia SR patrí do flyšového pásma a jednotky oravsko-magurského flyšu.

Geologické podložie katastra tvoria horniny kriedy a paleogénu vonkajších Karpát prevažne Magurského súvrstvia so zastúpením pieskovec, menej ílovcov – tzv. hrubý flyš, tiež sa tu vyskytujú slieňovce, vápnité pieskovce, silty a ílovce. Menšie zastúpenie má Malcovské súvrstvie a Raciborské súvrstvie s vápnitými ílovcami, jemnozrnnými a drobovými pieskovecami. Časť Hruštínskeho podolia je tvorená neogénnymi ťažkými ílmi, ktoré sú pokryté štvrtohornými sedimentami (štrky, piesky).

Hydrologické a hydrogeologické pomery.

Z hydrologického hľadiska územie spadá do stredohorskej oblasti so snehovo-dažďovým typom režimu odtoku. Akumulácia tu prebieha v mesiacoch november až marec, vysoká vodnosť je v marci až júni, najvyššie prietoky sú v máji a najnižšie v januári – februári a v septembri – októbri. Priemerný ročný elementárny odtok sa pohybuje do 20 l s⁻¹ km⁻².

Celé územie patrí do povodia rieky Oravy, do ktorého vteká aj Hruštínka odvodňujúca kataster Hruštína aj Vaňovky. Prameniská Hruštínky sa nachádzajú pod Minčolom s názvom Puchmajerovej jazierka. Prítoky Hruštínky majú flyšový výmolvový charakter a

sú ostro vrezané do terénu. Počas roka majú veľké výkyvy a voda v dôsledky nepriepustného podložja, ktoré vzniká rozpadom flyšu steká len po povrchu. Zásoby spodných vôd sú chudobné, výskyt prameňov je hojný, ale všetky sú malé a mnohé vysychajú. Z hydrogeologického hľadiska sa v nižších polohách jedná o paleogén so slabou puklinovo-vrstvovou priepustnosťou. Územie patrí do hydrogeologického rájónu PN025 – paleogén povodia Bielej Oravy a neogén Oravskej Kotliny. Využiteľné množstvo podzemných vôd je v rozpätí 0,2 – 0,49 ls⁻¹km⁻².

Pôdne pomery.

Pôdnymi typmi v katastri sú najmä kyslé až veľmi kyslé pseudoglejové kambizeme, modálne kyslé kambizeme a kambizeme pseudoglejové nasýtené, fluvizeme glejové.

Pôdne druhy sú prevažne hlinité, ílovito-hlinité a piesočnato-hlinité, miestami stredne kamenité. Úrodnosť pôd vyjadrená bonitnou skupinou sa pohybuje od 5. do 9. V lesných porastoch sú to prevažne hnedé lesné pôdy mezotrofné, menej oligotrofné skeletnaté slabo humózne.

Klimatické pomery

Podľa Atlasu krajiny (Lapin a kol., 2002) sa územie katastra nachádza v chladnej klimatickej oblasti a v okrskoch:

C1 – oblasť chladná, okrsk mierne chladný, s júlovou teplotou viac ako 12 a menej ako 16°C

C2 – oblasť chladná, okrsk chladný, horský, s júlovou teplotou viac ako 10 a menej ako 12°C

Klimaticko-geografickým typom územia je typ s kotlinovou mierne suchou až vlhkou klímou, mierne chladný až chladný s veľkou inverziou teplôt.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Fytogeograficky (Futák, 1966) patrí riešené územie do oblasti západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), obvodu západobeskydskej flóry (Beschidicum occidentale), okresu Západné Beskydy. Podľa Atlasu krajiny (Soták, 2002) patrí riešené územie do bukovej zóny, flyšovej oblasti a okresov podbeskydský, Kysucká a Oravská vrchovina, Oravská Magura.

Z hľadiska potenciálnej prirodzenej vegetácie (Michalko a kol., 1986) sa v riešenom území nachádzajú nasledovné jednotky:

Jedľové lesy kvetnaté (Eu-Fagenion) (A)

Lužné lesy podhorské a horské (Al)

Jedľové a jedľovo-smrekové lesy (Abietion, Vaccinio-Abietion) (PA)

Bukové lesy kvetnaté (F)

Smrekové lesy čučoriedkové (P)

Bukové kyslomilné lesy horské (Fm)

Z hľadiska súčasnej vegetácie v katastri je situácia podobná ako na iných územiach Slovenska i Oravy – vegetácia územia je oproti potenciálnej značne pozmenená hospodárskou činnosťou človeka. Na celom území sú takmer úplne zničené pôvodné lesné porasty na aluviálnych útvoroch a na miernejších svahoch, kde pôvodne pomery vyhovovali pre pestovanie poľnohospodárskych kultúr. Vyrúbaním pôvodných zmiešaných lesov, najmä jedľovo-bukových v stredných polohách a vysadením smrekovej monokultúry sa zmenili celé rastlinné spoločenstvá. Odvodnením viacerých lokalít sa narušili podmienky pre existenciu slatinno-rašelinových druhov. Pasením dobytko hnojením sa menili a menia spoločenstvá rastlín. Územie najmä v nižších polohách podlieha silnej vodnej erózii.

Plošne najrozsiahlejšia je poľnohospodárska krajina. Zaberá priestor od obce po svahy zarastené lesom nachádzajúce sa prevažne na strmších svahoch a vyšších polohách. Živočíšne spoločenstvo je výrazne ovplyvnené činnosťou človeka. Samotná poľnohospodárska krajina vznikla činnosťou človeka a tu vzniknuté živočíšne spoločenstvá sú druhotné a fauna bezstavovcov kultúrnej stepi (polí) je v porovnaní s hôrnymi a lúčnymi spoločenstvami chudobná. Je to dôsledok intenzifikačných zásahov, no hlavne chemizácie poľnohospodárstva. Z druhov, ktoré sa tu nachádzajú mnohé sa v čase premnoženia stávajú významnými poľnohospodárskymi škodcami.

Charakteristickým druhom červov je dážďovka zemná (*Lumbricus terrestris*), v hnojenej pôde sa často vyskytuje dážďovka hnojná (*Eisenia foetida*). Pre bylinné zárasty sú zo slimákov typické slizniak poľný (*Deroceras agreste*) a slizniak sieťovaný (*Deroceras reticulata*). Na poliach no i v ľudských sídliskách sa vyskytuje kosec rohatý (*Phalangium opilio*). Častým druhom hmyzu je ucholak obyčajný (*Forficula auricularia*). Rovnakokrídlowce reprezentuje kobylka zúbkatá (*Polysarcus denticauda*) a kobylka svrčivá (*Tettigonia cantans*), ktorej samčeka sa ozývajú cvrkotom, ďalej koník zelený (*Omocestus viridulus*) a koník lúčny (*Chorthippus montanus*). Z mäsožravých chrobákov sú to predovšetkým bystruška menivá (*Carabus scheidleri*), bystruška fialová (*Carabus violaceus*) a bystruška medená (*Carabus cancellatus*), podobne i behúnik lesklý (*Bombidion lampros*) a utekáčik obyčajný (*Pterostichus vulgaris*). Na kapustovitých rastlinách žije bzdocha kapustová (*Eurydema oleraceum*), zriedkavejšou je bzdocha obyčajná (*Dolycoris baccarum*), ktorá žije na jahodách. Významnými opeľovačmi sú čmeliaky - bežným druhom je čmel zemný (*Bombus terrestris*). Najhojnejšími druhmi mravcov sú mravec obyčajný (*Lasius niger*) a mravec mačínový (*Tetramorium caespium*). V poľných biotopoch je z obojživelníkov charakteristická ropucha obyčajná (*Bufo bufo*) a ropucha zelená (*Bufo viridis*). Plazy sú zastúpené jaštericou živorodou (*Lacerta vivipara*), slepúchom lámavým (*Anguis fragilis*), na vlhkých miestach užovkou obyčajnou (*Natrix natrix*) a na priaznivých miestach i vretenicou obyčajnou (*Vipera berus*), pričom sa vyskytuje i jej čierna forma (*V. berus morpha prester*). Jarabica poľná (*Perdix perdix*) bola v minulosti hojným druhom poľných biotopov. V súčasnosti sú jej stavy značne zdecimované a je veľmi zriedkavá. Vtáctvo si v poľných biotopoch vyhľadáva prevažne potravu, pričom hniezdi v poľných hôrkach, kroví a podobne. Vzhľadom na rozsiahle plochy poľnohospodárskej krajiny s malým zastúpením krovitej a stromovitej vegetácie je avifauna tohoto spoločenstva druhocho chudobná a je reprezentovaná bežnými druhmi spevavcov. Kultúrna krajina so všetkými antropickými zmenami najlepšie vyhovuje hrabošovi poľnému (*Microtus arvalis*), ktorý sa vie prispôbiť a je schopný sa i neúnosne premnožiť. Je to druh, ktorý sa nachádza v poľnohospodárskej krajine takpovediac všade, na rozdiel od krta obyčajného

(*Talpa europaea*) ubúdajúceho v súvislosti s chemizáciou a spôsobom obrábania pôdy. Ďalším významným hlodavcom je ryšavka tmavopása (*Apodemus agrarius*), ktorá má sklon k vytváraniu zimných zásob. Hojným druhom hmyzožravcov je piskor obyčajný (*Sorex araneus*) vážiaci len 9 až 12 gramov. Vyskytuje sa tu i najmenší cicavce - piskor malý (*Sorex minutus*), ktorého hmotnosť je len 3,5 až 4,5 gramu.

Pre oblasť Hruštína sú ešte pozoruhodné cicavce, vyskytujúce sa v blízkosti vôd, a to ondatra pižmová (*Ondatra zibethica*) a vydra riečna (*Lutra lutra*), ktoré sa vyskytujú na toku Hruštinky.

Poľovne významnými druhmi sú: srnec hôrny (*Capreolus capreolus*), jeleň obyčajný (*Cervus elaphus*), sviňa divá (*Sus scrofa*) a na Kubínskej holi sa vyskytujúci hlucháň obyčajný (*Tetrao urogalus*) i tetrov hôľny (*Tetrao tetrix*).

Z poľovného hľadiska patrí územie do poľovného revíru Hruštín a do poľovnej oblasti pre jeleniu zver J VII. PO Oravská Magura. Vedľajšou zverou je zver srnčia a diviacia.

Z rybárskeho hľadiska patrí podľa SRZ rada Žilina tok Hruštinky do rybárskeho revíru na zvláštne povolenie na rybolov č. 3-1180-4-1 MO Námestovo, revír lososový – P, Čiastkové povodie potoka Hruštinka od ústia do Bielej Oravy po pramene. Lovná miera: Lipeň 30 cm, Pstruh potočný 25 cm, Pstruh dúhový 25 cm.

A.2.2.2. Krajinná – estetická hodnota územia

Možno charakterizovať ako pôsobenie usporiadania prírodnej scenérie na určitom území z hľadiska estetického vnímania (podľa Forman, Godron: Krajinná ekológia). Veľkosť takéhoto priestoru je v zásade veľmi rôznorodá. Ak vychádzame z praktického postoja, musíme zobrať do úvahy jednak základnú konfiguráciu terénu, z ktorej vyplýva viditeľnosť určitého územia a na druhej strane rôznorodosť a atraktivnosť takto videnej krajiny. Estetika, hoci je v konečnom dôsledku subjektívna, má svoje vlastné kritériá podľa ktorých sa dá rámcovo vyjadriť kvalita daného objektu t.j. v našom prípade krajiny.

Krajinu riešeného územia katastrov Hruštín a Vaňovka možno charakterizovať ako esteticky atraktívnu. Tvoria ju priestory lúk a porastov drevín charakteru lesa aj skupiniek prípadne sprievodnej vegetácie vodných tokov tvoriac tak zaujímavú mozaiku mikropriestorov. Významným prvkom je horský chrbát Minčol – Príslopec – Držatín – Magurka – Očkajka. Veľkým negatívnym estetickým vplyvom je daný priestor uchránený. Pri prijazde do riešeného územia však treba zvážiť možnosť odizolovania neatraktívnych pohľadov formou sadových úprav najmä pri areáli poľnohospodárskeho družstva v obci.

A.2.3. Prieskumy a rozbor demografického potenciálu a bytového fondu

A.2.3.1. Demografická charakteristika

POČET OBYVATEĽOV

Sčítanie obyvateľov, domov, bytov sa na území Slovenskej republiky uskutočňuje metódou samosčítania. Súčasne boli zisťované demografické, sociálne a kultúrne charakteristiky obyvateľstva a tiež niektoré vybrané ukazovatele o bytovom a domovom fonde a tiež o vybavenosti domácnosti niektorými predmetmi dlhodobej spotreby. Posledné sčítanie obyvateľov, domov, bytov na území Slovenskej republiky bolo uskutočnené v roku 2011.

Základné údaje o obyvateľstve obce Hruštín r. 2016

Poradové číslo obce	Obec, časť obce, základná sídelná jednotka (diel ZSJ)	Kód ZÚJ	Kód ČO	Kód ZSJ	Matričný úrad Matričný obvod	Výmera obce v ha	Obyvateľstvo trvalo bývajúc							
							spolu	ženy	v predproduktívnom veku (0 – 14)	v poproduktívnom veku (65+)	ekonomicky aktívne			terciárn
											spolu	odchádzajúce za prácou	pracujúce v sektore	
									primárn	sekundárn				
a	b	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	Námestovo	509868	m	4445	7936	3986	1449	544	3888	3211	133	1382	2128	
	Námestovo	406491			7909	3972	1440	542	3879	3202	132	1378	2125	
	Námestovo - stred	2393480			2186	1125	387	194	1030	847	23	355	587	
	Piško	2393640			0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Brehy	2769440			787	394	165	59	389	322	15	144	216	
	Čerchle	2769610			1214	595	239	75	583	505	21	199	331	
	Ihrská	2769790			809	419	142	126	355	286	12	114	199	
	Priemyselný	2769870			4	2	1	1	1	1	0	0	1	

	obvod												
	Pri priehrade	2769950			489	245	81	45	226	177	16	85	109
	Nad nemocnicou	2770020			2401	1182	421	42	1285	1054	45	481	673
	Spálená	2770110			0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Kusová	2770290			0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Priehrada II	2824720			19	10	4	0	10	10	0	0	9
	Slanická Osada	406508			27	14	9	2	9	9	1	4	3
	Priehrada I	2393560			27	14	9	2	9	9	1	4	3
2	Babín	509558	6	1739	1403	694	297	135	632	513	47	307	240
	Babín	2003100			1403	694	297	135	632	513	47	307	240
3	Beňadovo	509566	11	670	772	387	207	38	331	281	12	199	106
	Beňadovo	2025920			772	387	207	38	331	281	12	199	106
4	Bobrov	509582	m	2564	1643	830	316	156	759	589	44	332	337
	Bobrov	2032110			1643	830	316	156	759	589	44	332	337
5	Breza	509591	m	2252	1572	742	380	103	718	549	33	357	294
	Breza	2064070			1572	742	380	103	718	549	33	357	294
6	Hruštín	509680	m	3651	3178	1600	602	307	1505	1198	86	711	621
	Hruštín	403799			2797	1409	538	259	1337	1061	84	617	564
	Hruštín	2200270			2797	1409	538	259	1337	1061	84	617	564
	Vaňovka	410159			381	191	64	48	168	137	2	94	57
	Vaňovka 1	2673501			339	168	57	46	147	120	2	83	48
	Vaňovka 2	2673502			24	12	3	0	15	13	0	9	5
	Vaňovka 3	2673503			18	11	4	2	6	4	0	2	4

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2016

V roku 2016 (k decembru 2016) žilo v obci Hruštín 3 178 obyvateľov, z toho 1578 mužov(49,65%) a 1600 žien(50,35%).V predproduktívnom veku je to 602 obyvateľov (18,94 %), v poproduktívnom veku 307 obyvateľov (9,66 %) . Ekonomicky aktívne obyvateľstvo predstavuje 1505 obyvateľov (47,35 %), z toho 1198 obyvateľov(37,69%) odchádza za prácou, 86 obyvateľov pracuje v primárnom sektore, 711 v sekundárnom sektore a 621 obyvateľov v terciálnom sektore.

Hustota obyvateľstva na ha v obci Hruštín v rokoch 2011 - 2016

	Ukazovateľ	Hustota obyvateľstva (Osoba na kilometer štvorcový)	Rozloha (Štvorcový meter)	Stav trvale bývajúcего obyvateľstva k 30.6.(1.7.) (Osoba)
Obdobie				
2011		86,95	36 510 172	3 174,5
2012		86,87	36 510 172	3 171,5
2013		86,51	36 510 172	3 158,5
2014		86,37	36 510 172	3 153,5
2015		86,66	36 510 172	3 164
2016		86,77	36 510 172	3 168

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2016

Obec má katastrálnu výmeru 36 510 172 m², t.j. 36,51 km², na 1 km² katastrálneho územia v roku 2016 pripadalo 86,77 obyvateľa.

PRIRODZENÝ PRÍRASTOK OBYVATEĽSTVA – MIGRÁCIA

Prehľad prírastkov obyvateľstva v obci Hruštín v rokoch 2011 - 2016

M/Ž/	rok	Stav trvale bývajúcего obyvateľstva k 30.6.(1.7.) (Osoba)	Stav trvale bývajúcего obyvateľstva k 31.12. (Osoba)	Narodení (Osoba)	Zomretí (Osoba)	Prirodzený prírastok obyvateľstva (Osoba)	Priťahovaní na trvalý pobyt (Osoba)	Vystáňovaní z trvalého pobytu (Osoba)	Migračné saldo (Osoba)	Celkový prírastok obyvateľstva (Osoba)	Živonarodení (osoba)
Spolu	2011	3 174,5	3 180	47	24	23	17	29	-12	11	

	2012	3 171,5	3 163	39	30	9	10	36	-26	-17	47
	2013	3 158,5	3 154	33	21	12	20	41	-21	-9	39
	2014	3 153,5	3 153	41	28	13	13	27	-14	-1	33
	2015	3 164	3 175	44	26	18	23	19	4	22	41
	2016	3 168	3 161	46	28	18	12	44	-32	-14	44
M	2011	1 581	1 582	24	13	11	4	13	-9	2	46
	2012	1 578,5	1 575	21	19	2	6	15	-9	-7	24
	2013	1 573,5	1 572	17	11	6	11	20	-9	-3	21
	2014	1 570,5	1 569	20	15	5	6	14	-8	-3	17
	2015	1 577	1 585	25	13	12	13	9	4	16	20
	2016	1 586,5	1 588	30	14	16	5	18	-13	3	25
Ž	2011	1 593,5	1 598	23	11	12	13	16	-3	9	30
	2012	1 593	1 588	18	11	7	4	21	-17	-10	23
	2013	1 585	1 582	16	10	6	9	21	-12	-6	18
	2014	1 583	1 584	21	13	8	7	13	-6	2	16
	2015	1 587	1 590	19	13	6	10	10	0	6	21
	2016	1 581,5	1 573	16	14	2	7	26	-19	-17	19

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2016

Uvedená tabuľka uvádza demografickú krivku v obci Hruštín, ktorá má vyrovnaný počet obyvateľov od roku 2014 do roku 2016. stúpajúci charakter. V roku 2011 obec Hruštín mala 3 175 trvalo bývajúcich obyvateľov, v roku 2014 obec mala 3 154 obyvateľov a v roku 2016 mal 3 168 trvalo bývajúcich obyvateľov.

Retrospektívny vývoj obyvateľstva v rokoch 2000 - 2016 v obci je charakterizovaný spomalením urbanizácie a vývoja miest a v ďalšom období predpokladáme ďalšie spomalenie vývoja miest. Obce (aj obec Hruštín), nachádzajúce sa v únosnej časovej dostupnosti od miest, majú predpoklad intenzívnejšieho rozvoja obyvateľstva ako ostatné obce riešeného územia. Nárast obyvateľstva predpokladáme aj v obciach s prevládajúcou rekreačnou funkciou.

V najbližších rokoch sa predpokladá ďalší rast počtu obyvateľov, ktorý bude zapríčinený najmä prirodzeným prírastkom a prisťahovaním, ktoré spôsobí počet pripravených stavebných pozemkov a rozvoj občianskej vybavenosti a služieb.

NÁRODNOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

Národnosťou sa rozumie príslušnosť osoby k národu, národnostnej menšine alebo etnickej skupine. Pre určenie národnosti nie je rozhodujúca materinská reč, ani reč, ktorú človek väčšinou používa alebo lepšie ovláda, ale jeho vlastné rozhodnutie o príslušnosti k národu, národnostnej menšine či etnickej skupine.

Národnostná štruktúra obyvateľstva v obci Hruštín v rokoch 2011 - 2016

Národnosť		Spolu	SVK	HUN	ROM	RUT	UKR	CZE	DEU	POL	Nezis
		Spolu	Slovenská	Maďarská	Rómska	Rusínska	Ukrajinská	Česká	Nemecká	Poľská	tená
Obdobie	Pohlavie										
2011	Spolu	3 180	3 142	1	0	0	1	6	0	2	28
	Muži	1 582	1 562	0	0	0	0	3	0	0	17
	Ženy	1 598	1 580	1	0	0	1	3	0	2	11
2012	Spolu	3 163	3 125	1	0	0	1	6	0	2	28
	Muži	1 575	1 555	0	0	0	0	3	0	0	17
	Ženy	1 588	1 570	1	0	0	1	3	0	2	11
2013	Spolu	3 154	3 116	1	0	0	2	8	0	3	24
	Muži	1 572	1 553	0	0	0	0	3	0	0	16
	Ženy	1 582	1 563	1	0	0	2	5	0	3	8
2014	Spolu	3 153	3 118	1	0	0	2	8	0	3	21
	Muži	1 569	1 552	0	0	0	0	3	0	0	14
	Ženy	1 584	1 566	1	0	0	2	5	0	3	7
2015	Spolu	3 175	3 141	1	0	0	2	8	0	3	20
	Muži	1 585	1 568	0	0	0	0	3	0	0	14
	Ženy	1 590	1 573	1	0	0	2	5	0	3	6
2016	Spolu	3 161	3 127	1	0	0	2	8	0	3	20

	Muži	1 588	1 571	0	0	0	0	3	0	0	14
	Ženy	1 573	1 556	1	0	0	2	5	0	3	6

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2016

V roku 2011 obec Hruštín mala 3 180 trvalo bývajúcich obyvateľov, z toho 3 142 slovenskej národnosti, 6 českej národnosti, 2 poľskej národnosti a po jednom obyvateľovi maďarskej a ukrajinskej národnosti.

V roku 2016 obec Hruštín mala 3 161 trvalo bývajúcich obyvateľov, z toho 3 127 slovenskej národnosti, 5 českej národnosti, 3 poľskej národnosti 1 obyvateľ maďarskej a 2 obyvateľia ukrajinskej národnosti.

VZDELANOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

Vzdelanostná úroveň obyvateľstva v obci Hruštín v rokoch 2011 - 2016

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie		Pohlavie		Spolu
		muži	ženy	
Hruštín				
Základné		236	362	598
Učňovské (bez maturity)		301	163	464
Stredné odborné (bez maturity)		227	163	390
Úplné stredné učňovské (s maturitou)		77	46	123
Úplné stredné odborné (s maturitou)		270	279	549
Úplné stredné všeobecné		39	57	96
Vyššie odborné vzdelanie		5	22	27
Vysokoškolské bakalárske		25	47	72
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské		77	110	187
Vysokoškolské doktorandské		2	3	5
Vysokoškolské spolu		104	160	264
Študijný odbor	prírodné vedy	2	7	9
	technické vedy a náuky I (baníctvo, hutníctvo, strojárstvo, informatika a VT, elektrotech., tech. chémia, potravinárstvo)	27	7	34
	technické vedy a náuky II (textilná v., sprac. kože, dreva, plastov, v. hud. nástrojov, archit., staveb., dopr., pošty, telekom., automatiz., špec. odb.)	15	7	22
	poľnohospodársko-lesnícke a veterinárne vedy a náuky	14	13	27
	zdravotníctvo	3	15	18
	spoločenské vedy, náuky a služby I (filozof., ekon., polit. a práv. vedy, ekonomika a manaž., obchod a služby, SŠ- OA, HA, praktická š., učeb. odb.)	20	37	57
	spoločenské vedy, náuky a služby II (histor., filolog., pedag. a psych. vedy, publicistika a informácie, telových., učiteľstvo, SŠ - gym.)	20	64	84
	vedy a náuky o kultúre a umení	0	4	4
	vojenské a bezpečnostné vedy a náuky	2	0	2
	nezistený	1	6	7
Bez školského vzdelania		305	331	636
Nezistené		14	17	31
Úhrn		1 578	1 600	3 178

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2016

Obec Hruštín v roku 2016 evidovala 598 obyvateľov so základným vzdelaním a 264 obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním. Bez školského vzdelania v obci je evidovaných 636 obyvateľov a nezistených 31 obyvateľov.

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva má pre rozvoj obce zásadný význam. Je dôležité aké vzdelanie má obyvateľstvo na danom území a je potrebné zosúladiť ponuku s dopytom, čo následne minimalizuje potrebu migrácie obyvateľstva za pracovnými príležitosťami do iných regiónov.

EKONOMICKÁ AKTIVITA A ZAMESTNANOSŤ

Prehľad uchádzačov o zamestnanie v obci Hruštín v rokoch 2011 - 2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie spolu	225	238	220	200	117	93
z toho počet evidovaných uchádzačiek o zamestnanie	89	101	90	75	54	47
Spolu	314	339	310	275	171	140

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2016

Obec Hruštín v roku 2011 evidovala 314 uchádzačov o zamestnanie, z toho 225 mužov a 89 žien.

Obec Hruštín v roku 2016 evidovala 114 uchádzačov o zamestnanie, z toho 93 mužov a 47 žien. Z toho vyplýva, že miera nezamestnanosti v obci Hruštín má klesajúci charakter. Podobne aj vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti v Žilinskom kraji zaznamenáva mierne klesajúci trend a ale jej súčasná úroveň je spolu s Prešovským a Košickým krajom najvyššia spomedzi ostatných krajov na Slovensku. Mierne zlepšovanie situácie je výsledkom priamych zahraničných investícií, ktoré sú hlavných zdrojom tvorby nových pracovných miest.

Štruktúra evidovaných nezamestnaných z hľadiska ich dosiahnutého vzdelania bola totožná s celoslovenskými štatistikami.

Najväčší podiel na nezamestnanosti v obci v sledovanom období pripadal na obyvateľov so základným s stredným vzdelaním bez maturity. Väčšina nezamestnaných je v stave nezamestnanosti do 12 mesiacov, čo je dôsledok krátkodobo nezamestnaných na dobu určitú. Z rozboru štruktúry nezamestnaných podľa vzdelania vyplýva, že najvyššie percento nezamestnaných pochádza zo skupiny obyvateľov s najnižším stupňom vzdelania (základné alebo učňovské vzdelanie bez maturity). Z hľadiska vekovej štruktúry nezamestnaných predstavuje najvýznamnejšiu položku veková kategória obyvateľov 20-24 rokov – jedná sa prevažne o mladých ľudí po skončení školy, ktorí majú malé pracovné skúsenosti.

Požiadavky na rast počtu obyvateľstva a hlavne zamestnanosť obyvateľov:

- zabezpečiť dostatok stavebných pozemkov v obci,
- v poľnohospodárskej výrobe sa orientovať na finálne spracovanie výrobkov/ pečenie chleba, výroba mliekárenských a mäsových výrobkov, konzervovanie lesných plodov a pod./,
- modernizovať existujúce výrobné prevádzky a orientovať výrobu na vlastný výrobný program,
- podporiť vznik výroby a vznik drobných prevádzok výrobných služieb, remeselnej a tradičnej výroby - vznik nových pracovných miest,
- podporovať rozvoj rekreácie a turizmu - vznik nových pracovných miest.

A.2.3.3. Charakteristika domového fondu

Počet domov v roku 2016

Obývané a neobývané domy a nezistené - 829 z toho
Obývané domy spolu - 718
Neobývané domy spolu - 110
Nezistené domy spolu - 1

Obec Hruštín v roku 2016 evidovala 829 všetkých domov, z toho 718 obývaných domov, 110 neobývaných domov a 1 dom iný.

Obec Hruštín - Obývané domy podľa typu a formy vlastníctva v roku 2016

spolu	Obývané domy podľa typu			Obývané domy podľa formy vlastníctva					
	z toho			z toho					
	rodinné domy	bytové domy	iné	fyzické osoby	štát	obce	iné právnické osoby	kombinácia vlastníkov	iné
718	701	5	1	685	0	0	2	6	2

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2016

Obec Hruštín v roku 2016 evidovala 718 obývaných domov, z toho 701 rodinných domov, 5 bytových domov a jeden iný.

Obec Hruštín v roku 2016 evidovala 685 obývaných domov vo vlastníctve fyzických osôb, 2 vo vlastníctve iných právnických osôb, 6 domov v kombinácii vlastníkov a 2 domy s iným vlastníctvom.

Obec Hruštín - Obývané domy podľa obdobia výstavby v roku 2016

Obývané domy podľa obdobia výstavby			
z toho			
do roku 1945	1946 - 1990	1991 - 2000	2001 a neskôr
26	559	67	43

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2016

Obec Hruštín v roku 2016 evidovala 26 obývaných domov postavených do roku 1945, 559 domov postavených v rokoch 1946 - 1990, 67 domov postavených v rokoch 1991 - 2000 a 43 domov postavených v roku 2001 a neskôr.

Obec Hruštín - Neobývané domy podľa dôvodov neobývanosti v roku 2016

Neobývané domy podľa dôvodov neobývanosti					
spolu	v tom				
	zmena vlastníkov	určené na rekreáciu	uvoľnené na prestavbu	nespôsobilé na bývanie	z iných dôvodov
110	8	13	14	64	11

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2016

Obec Hruštín v roku 2016 evidovala 110 neobývaných domov, z toho 8 neobývaných domov z dôvodu zmeny vlastníka, 13 bytov z dôvodu zmeny užívania, 14 domov uvoľnené na prestavbu, 64 domov z dôvodu nespôsobilosti a 11 domov neobývaných z iných dôvodov.

Obec Hruštín - Neobývané domy podľa obdobia výstavby v roku 2016

Neobývané domy podľa obdobia výstavby					Nezistená obyvateľnosť
v tom					
do roku 1945	1946 - 1990	1991 - 2000	2001 a neskôr	nezistené	
0	0	0	0	110	1

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2016

Obec Hruštín v roku 2016 a neskôr 110 nezistených neobývaných domov.

A.2.3.3. Charakteristika bytového fondu

Bývanie je základná ľudská potreba, ktorá by mala byť uspokojovaná na úrovni adekvátnej celkovému stupňu sociálno – ekonomického rozvoja spoločnosti. Problém bývania vytvára záväzok pre verejné subjekty (štát, obec), aby sa angažovali pri jeho riešení. Sú vrstvy obyvateľstva, ktoré vzhľadom na charakter bytu ako tovaru, nie sú schopní sami sa postarať o adekvátne bývanie. Zasahovanie štátu do problematiky bývania, jeho štrukturovaná podpora jednotlivých skupín populácie, sa rieši prijatím a uplatňovaním bytovej politiky. Je potrebné sa zamerať na postupné odstraňovanie zanedbanosti existujúceho bytového fondu, podporiť opravy a rekonštrukcie bytov, pripraviť pozemky na výstavbu individuálnej bytovej výstavby – výstavby rodinných domov. Pri riešení funkčnej zložky bývania je potrebné zohľadniť celkové tendencie vývoja, ktoré je nutné sledovať v časovom horizonte 3 a 4 desaťročí, prezentovaných sčítaním ľudu, domov a bytov v roku 2011 a údajmi od Štatistického úradu SR.

Počet bytov v roku 2016

Obývané a neobývané byty a nezistené - 856 z toho
Obývané byty spolu - 740
Neobývané byty spolu - 113
Nezistené byty spolu - 3

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2016

Obec Hruštín v roku 2016 evidovala 856 bytov, z toho 740 obývaných bytov, 113 neobývaných bytov a 3 iné byty.

Obec Hruštín - Obývané byty podľa formy vlastníctva v roku 2016

spolu	Obývané byty podľa formy vlastníctva				
	z toho				
	vlastné byty v byt. domoch	byty vo vlast. rodin. domoch	obecné byty	družstevné byty	iné
740	82	619	0	0	10

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2016

Obec Hruštín v roku 2016 evidovala 740 obývaných bytov, z toho 82 bytov vlastných, 619 bytov vo vlastných rodinných domoch a 10 bytov v iných bytoch.

Obec Hruštín - Obývané byty podľa počtu obytných miestností v roku 2016

Obývané byty podľa počtu obytných miestností					
z toho					
1	2	3	4	5+	
7	28	188	131	385	

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2016

Obec Hruštín v roku 2016 evidovala 7 obývaných bytov s jednou obytnou miestnosťou, 28 bytov s dvoma obytnými miestnosťami, 188 bytov s tromi obytnými miestnosťami, 131 bytov so štyrmi obytnými miestnosťami a 385 bytov s piatimi a viac obytnými miestnosťami.

Obec Hruštín - Obývané byty podľa typu kúrenia v roku 2016

Obývané byty podľa typu kúrenia			
z toho			
Ústredné diaľkové	Ústredné lokálne	iný	bez kúrenia
11	504	164	10

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2016

Obec Hruštín v roku 2016 evidovala 11 obývaných bytov s diaľkovým ústredným vykurovaním, 504 bytov s lokálnym ústredným vykurovaním, 164 bytov iným spôsobom a 10 bytov bez vykurovania.

Obec Hruštín - Obývané byty podľa zdrojov energie používaných na vykurovanie v roku 2016

Obývané byty podľa zdrojov energie používaných na vykurovanie					
z toho					
plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	iný	žiadny
0	55	0	632	1	11

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2016

Obec Hruštín v roku 2016 evidovala 55 obývaných bytov vykurovaných el.energiou, 632 tuhým palivom, 1 byt iným zdrojom a 11 bytov z nezisteným zdrojom vykurovania.

Obec Hruštín - Neobývané byty podľa dôvodov neobývanosti v roku 2016

spolu	Neobývané byty podľa dôvodov neobývanosti				s nezistenou obývanosťou
	v tom				
	zmena vlastníkov	určené na rekreáciu	nespôsobilé na bývanie	z iných dôvodov	
	113	9	13	63	

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2016

Obec Hruštín v roku 2016 evidovala 113 neobývaných bytov, z toho 9 bytov z dôvodu zmeny vlastníka, 13 bytov z dôvodu zmeny užívania, 63 z dôvodu nespôsobilosti a 28 z iných dôvodov.

Obec Hruštín - Počet bytových domov a počet bytov v nich v roku 2016

Hruštín	Počet bytov
1	2
Bytový dom 9bj pri družstve	9
Bytový dom 6bj pri družstve	6
Bytový dom 6bj pri družstve	6
Bytový dom 6bj pri škole	6
Bytový dom 6bj pri škole	6
Spolu	33 bytov

Zdroj: Obecný úrad Hruštín, 2016

Obec Hruštín v roku 2016 evidovala 5 bytových domov - 1 bytový dom s 9 bytovými jednotkami a 4 bytové domy so 6 bytovými jednotkami.

A.2.3.4. Súčasný dopyt po bytoch

Obec Hruštín sa svojou polohou a dostupnosťou do okresného mesta Námestovo a aj do mesta Dolný Kubín stáva zaujímavá z hľadiska ubytovania. Na Obecnom úrade sú evidované viaceré žiadosti o pridelenie stavebného pozemku, alebo aspoň o vytvorenie možnosti výstavby rodinných a rekreačných domov, nakoľko jestvujúce preluky sú už zastavané alebo majitelia ich chystajú zastavať. Z toho dôvodu je potrebné rozšíriť zastavané územia obce.

Problém bývania a bytovej problematiky je v sledovanom území tvorená prevažne individuálnou bytovou výstavbou (rodinné domy v súkromnom vlastníctve, viď. časť A.2.3.3., podľa realizovaného Sčítania obyvateľov domov a bytov v roku 2011, pričom aktuálny stav sa môže viac alebo menej odlišovať.

Obdobie výstavby rodinných domov v obci Hruštín podľa SOBD 2011

Obdobie výstavby	Počet
Pred rokom 1919	6
1919 - 1945	20
1946 - 1960	94
1961 - 1970	173
1971 - 1980	169
1981 - 1990	112
1991 - 2000	67
2001 - 2005	24
2006 a neskôr	18
Nezistené	127

Zdroj: PHaSR, 2016

Pri členení rodinných domov podľa obdobiach ich výstavby prevládajú v obci rodinné domy vystavané od roku 1961 do roku 1970 v celkovom počte 173 rodinných domov. Najmenšia výstavba bola zaznamenaná pred rokom 1919 - 6 rodinných domov. Pokiaľ budeme sledovať vlastníctvo pozemkov vhodných pre výstavbu bytov podľa územného plánu, tak v obci sa takéto pozemky nachádzajú. Taktiež sa v obci nachádzajú obyvatelia, ktorí prejavili záujem o bývanie.

Nárast počtu domov a bytov sa dosiahne:

- regeneráciou, resp. prestavbou v súčasnosti neobývaných priestorov,
- prestavbou a modernizáciou súčasných bytov,
- novou výstavbou vo forme intenzifikácie súčasnej obytnej štruktúry,
- zabezpečiť zdravotné, sociálne, vzdelanostné, kultúrne a športové potreby obyvateľov a pracovné príležitosti pre nich, zosúladiť programov vzdelanosti a znižovania nezamestnanosti a vytvárať pracovné miesta, hlavne v oblasti cestovného ruchu a rekreácie.

A.2.4. Prieskumy a rozbor sociálnej infraštruktúry, vrátane občianskej vybavenosti

Občiansku vybavenosť obce tvorí:

1. Sociálna občianska vybavenosť

2. Komerčná občianska vybavenosť

Vyššia občianska vybavenosť sa nachádza v okresnom meste Námestovo a Dolný Kubín.

A.2.4.1. Sociálna občianska vybavenosť

Školstvo a výchova

V obci je zriadená materská škola so štyrmi oddeleniami spolu pre 80 detí a 8 učiteliek.

Školopovinní žiaci navštevujú dve základné školy 1 - 4 a 5 - 9 spolu s 18 triedami, 318 žiakov vyučuje 26 učiteľov.

V základnej škole 1 - 4 pracuje školský klub s 2 vychovateľkami. Pri základnej škole 6 - 9 je telocvičňa a školská jedáleň.

Zdravotníctvo a sociálne služby

V obci sa nachádza zdravotné stredisko, v ktorom je ordinácia praktického lekára, detského lekára a lekárne. Obyvatelia môžu využívať zdravotnícke služby v okresnom meste Námestovo – Oravská poliklinika v Námestove. Vyššiu zdravotnú starostlivosť poskytuje nemocnica v Trstenej.

V obci pracuje Detské centrum Motýlik hlavne pre matky na materskej dovolenke.

Sociálne služby sú zabezpečované v obci prostredníctvom Denného centra. Poskytuje sa v ňom sociálna služba na určitý čas fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek, fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom, rodičovi s dieťaťom alebo starému rodičovi s vnukom alebo vnučkou. Kapacita denného centra je 20 osôb. Denné centrum sa nachádza v miestnej časti Vaňovka. Obec taktiež zabezpečuje terénnu sociálnu službu prostredníctvom opatrovateľskej služby v prirodzenom prostredí klienta. V obci sa v súčasnosti nenachádzajú žiadne zariadenia sociálnych služieb.

Správa a administratíva

V obci Hruštín sa nachádza:

- Obecný úrad, kde pracujú 12 zamestnancov, spravuje k.ú. Hruštín a k.ú. Vaňovka.
- Rímsko-katolícky farský úrad so správcom fary,
- Pozemkové spoločensko urbarialistov v obci Hruštín s 950 členmi
- a Združenie bývalých urbarialistov – pozemkové spoločenstvo Vaňovka s 300 členmi
- Ostatné služby (polícia, bankové a poisťovacie služby) zabezpečuje mesto Námestovo.

Osveta

V Kultúrnom dome v Hruštíne sa nachádza knižnica, ktorá v súčasnosti nie je funkčná.

Ochrana pred požiarom

V obci Hruštín a vo Vaňovke sa nachádzajú:

- Požiarne zbrojnice Dobrovoľnými hasičskými zbormi.

A.2.4.2. Komerčná občianska vybavenosť

Telovýchova a šport

Obyvatelia majú v obci priemerné možnosti športového vyžitia. Vybavenie obce pozostáva z:

- školská telocvičňa a viacúčelové ihrisko pri Základnej škole 5 - 9,
- ihrisko pri materskej škole,
- ihrisko pri dome smútku vo Vaňovke,
- Športový areál s futbalovým ihriskom a šatňami.

Kultúra a osвета

Kultúrny život v obci sa odohráva v týchto zariadeniach:

- Kultúrny dom v Hruštíne s viacúčelovou sálou pre cca 250 miest,

- Polyfunkčný dom vo Vaňovke so spoločenskou sálou pre cca 50 miest,
- Rímsko – katolícky kostol sv. Jána Krstiteľa v Hruštíne s cca 150 miestami na sedenie ,
- Rímsko – katolícky kostol sv. Vendelína vo Vaňovke s cca 80 miestami na sedenie
- Národné kultúrne pamiatky, viď časť A.2.5.

Kultúra v obci je samozrejmom a nevyhnutnou podmienkou ponuky kultúrno-spoločenského vyžitia sa vlastných obyvateľov, ale aj prejavom cielenej kultúrnej ponuky širšej návštevníckej verejnosti danej obce. Je prejavom a symptómom spoločenskej úrovne a kultúrnej vyspelosti daného sídla a regiónu.

Pre organizovanie miestnych kultúrnych podujatí slúži kultúrny dom, kde sa konajú rôzne kultúrno-spoločenské akcie, ako napr. Deň matiek, Dni obce, Hasičská sekerka, Zimný lyžiarsky prechod piatimi hoľami, Posedenie s dôchodcami, Maškarný ples a mnoho iných menších kultúrnych a športových podujatí. V obci pôsobia aj rôzne organizácie, ktoré sa podieľajú na aktivitách v obci po celý rok a zúčastňujú sa kultúrno-spoločenských a športových podujatí. O spoločenský život v obci sa podieľajú aj mimovládne neziskové a neštátne organizácie (nadácie, občianske združenia a ďalšie právne formy neziskových združení – viď. tabuľka). O aktivitách obce sú občania informovaní prostredníctvom internetu a webovej stránky obce Hruštín. V obci vychádzajú mesačné obecné noviny s názvom Hruštín. Cieľom je poskytovať občanom aktuálne informácie z prvej ruky o celkovom dianí v obci, uverejňovať rozhodnutia zo zasadnutí obecného zastupiteľstva, informácie zo základnej a materskej školy, cirkvi ako aj z ostatných spoločenských organizácií.

Spoločenské organizácie a občianske združenia

- Folklorná skupina Hruštín
- DHZ Hruštín
- DHZ Vaňovka
- Obecný športový klub
- Športový strelecký klub
- Poľovnícky spolok Hruštín
- Rodinné centrum Motýlik
- Hruštínsky offroad

Maloobchodná sieť

V obci Hruštín sa nachádza 5 predajní potravinárskeho a zmiešaného tovaru, Stavebniny STAMAR, Farby laky STAMAR, Predajňa textílií a obuvi, Predaj sudového vína, predajňa MAŽE TO, s.r. - predaj motorových olejov.

Prechodné ubytovanie

V obci Hruštín sa nachádza Penzión u Peťa, Agrohôtel Brezy, Horský hotel Kristína, Koliba u Kuba, Penzión Príslop a Oravská horáreň.

Návštevníci obce majú možnosť ubytovať sa aj na súkromí, resp. v individuálnych rekreačných chatách nachádzajúcich sa v západnej časti katastrálnom území obce – rekreačné územia Zabava.

Verejné stravovanie

V k.ú. Hruštín sa nachádzajú tieto zariadenia s verejným stravovaním: Pizzeria Magnum, Hostinec Poľana, Penzión Príslop, Výčap Daria , Koliba u Kuba a Horský hotel Kristína.

Nevýrobné služby

Na území k.ú.Hruštín sa nachádzajú tieto zariadenia s nevýrobnými službami: Pošta, Cintorín s domom smútku, dve kaderníctva, Autoservis a Zberný dvor.

A.2.5. Prieskumy a rozbor kultúrnych a historických hodnôt

Kultúrne pamiatky

Pamätné miesto v doline Zábava

Pamätné miesto sa nachádza juhozápadne asi 4 km od obce, na pravej strane lesnej cesty do dediny, na malej vyvýšenine pod horou pri „Hájovniach“. Pamätné miesto hromadného hrobu je označené pomníkom.

Pamätná tabuľa Š. Radzovi

Na fasáde budovy ZŠ Výhon medzi oknami je obdĺžniková tabuľa zo sivého mramoru s textom:

Štefan Radzo popravený ako 30 – ročný v Kragujevací r. 1918 za účasť na vzbure. V 50. roku vzniku ČSR venujú vďační občania a OV ZPB.“

Pamätná tabuľa SNP

Na fasáde budovy ZŠ medzi oknami nad tabuľou Š. Radzu je tabuľa s textom: „Padli v druhej svetovej vojne a v Slovenskom národnom povstaní.“ Nasledujú mená s dátumami narodenia a smrti padlých a text: „Venujú občania.“

NÁRODNÉ KULTÚRNE PAMIATKY

V riešenom území sa nachádzajú nasledujúce národné kultúrne pamiatky (ďalej len NKP), ktoré sú predmetom pamiatkového záujmu v zmysle pamiatkového zákona a sú zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR (ďalej len ÚZPF) :

- kaplnka (sv. Anna), KNC parc. č. 648, evid. č. ÚZPF 221/1
- súsošie na stĺpe (sv. Trojica), KNC parc. č.1, evid. č. ÚZPF 2639/1-2
- socha na stĺpe (sv. Ján Nepomucký), KNC parc. č. 762, evid. č. ÚZPF 2640/1-2
- socha na stĺpe (sv. Florián), KNC parc. č. 1327, evid. č. ÚZPF 2641/1-2

Stĺp sv. Trojice

Na vrchole kopca Príslop na ľavej strane cesty do Oravského Podzámku stojí prícestný kamenný stĺp z 19. storočia.

Stĺp sv. Floriána

Pri križovatke ciest do Námestova, Črchle a Radzolyky stojí kamenný prícestný stĺp s kamennou plastikou sv. Floriána.

Stĺp sv. Jána Nepomuckého

Pri mostíku na pravej strane cesty do Črchle na hranolovom sokli stojí valcový stĺp s rímsovou hlavnicou, na ktorej stojí kamenná plastika sv. Jána Nepomuckého. Plastika je polychromovaná a stĺp je datovaný rokom 1881.

Kaplnka sv. Anny

Na pravej strane cesty do Črchle stojí architektúra so štyrmi stĺpmi s rímsovými hlavnicami a archivolami, ktoré nesú podstrešnú rímsu a valenú klenbu s cibulovitou strechou, pokrytú plechom. Pod klenbou je robustná plastika sv. Anny s plastikami apoštolov Petra a Pavla. Kaplnka pochádza z konca 18. a začiatku 19. storočia.

Kaplnka evid. č. ÚZPF 221/1 bola postavená v roku 1800 v klasicistickom štýle. Pamiatka sa zachovala v pôvodnom rozsahu. Súčasťou NKP je súsošie sv. Anny vyučujúcej Pannu Máriu a sochy sv. Petra a Pavla, pravdepodobne z prvej polovice 19. stor. Kaplnka je autentické architektonické dielo dokumentujúce kvalitu staviteľského umenia a doby svojho vzniku. Špecifickosťou architektúry je evidentný vplyv profánnej architektúry (vstupné portikusy plátenníckych kúrií) premietnutých do samostatného

objektu drobnej sakrálnej architektúry. Stavba sa zachovala celistvá a jej architektúra nie je v regióne typologicky rozšírená. Dielo je jedinečné svojou architektúrou, výtvarnými prvkami, autenticitou.

Na uvedené NKP sa vzťahuje ochrana vyplývajúca z pamiatkového zákona dotýkajúca sa individuálnej ochrany vyplývajúcej z povinnosti vlastníka trvale udržiavať dobrý stavebnotechnický stav NKP, ako aj jej prostredia, v zmysle § 27 pamiatkového zákona. Využívanie a prezentácia nehnuteľnej NKP sú možné len takým spôsobom, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote. Všeobecnou podmienkou pamiatkovej ochrany zo strany pamiatkového orgánu je individuálny prístup ku každému objektu NKP a jej prostrediu, s cieľom zachovania jej špecifických hodnôt, jedinečnosti, ako aj hodnôt prostredia, do ktorého je situovaná. V zmysle §27, ods. 2, pamiatkového zákona, je súčasťou NKP aj jej bezprostredné okolie, t.j. priestor 10 m od obvodového plášťa stavby. V tomto priestore nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty NKP.

V rámci záujmu zachovania existujúceho stavebného fondu obce, tiež miestnej významovej hodnoty niektorých objektov pre obec, je možné ochranu zaujímavých a architektonicky hodnotných objektov realizovať cez samosprávne orgány obce, uplatňovaním príslušných ustanovení stavebného zákona, resp. v zmysle pamiatkového zákona zaradiť takéto objekty medzi tzv. pamätihodnosti obce, ktorých evidenciu utvára a vedie obec.

Na katastrálnych územiach Hruštín a Vaňovka sa nenachádzajú žiadne plochy, ktoré by boli pamiatkovými územiami vyhlásenými podľa pamiatkového zákona – pamiatková zóna, resp. pamiatková rezervácia.

Krajský pamiatkový úrad Žilina v katastri obce evidované nasledujúce archeologické nálezy, objavené v roku 2017 :

- medená sekerka z obdobia eneolitu nájdená v potoku Hruštinka, poloha Predné Borsučie (obr. 1 - lok. č. 741)
- poloha Lán (hranica katastrov Hruštín – Babín) – osídlenie z obdobia d. kamennej (obr. 2 – lok. č. 766)

V katastroch obcí Hruštín a Vaňovka sa vyskytujú pomiestne názvy ako Uhlisko, Hrnčiarky, Háj, Nad Hájom, Vyše hája, Vojvodanka, Švihranka, Majerka, ktoré môžu súvisieť s doposiaľ neevidovanými archeologickými náleziskami.

Ortofotomapa (obr. 3) znázorňuje fialovým polygónom historické územie obce na podklade druhého vojenského mapovania. Historické osídlenie obce z obdobia 19. storočia dokladá vojenské mapovanie (obr. 4).

Na základe vyššie uvedeného možno konštatovať, že obec Hruštín má archeologický potenciál a vzhľadom k tomu, že v jeho katastri sa doteraz nerealizoval systematický archeologický prieskum je veľký predpoklad, že sa tu nachádzajú doteraz neevidované a nám neznáme archeologické náleziská, ktoré môžu byť narušené akoukoľvek stavebnou činnosťou. Z uvedeného dôvodu je nevyhnutné, aby v územných a stavebných konaniach akejkoľvek stavby, pri ktorej sa predpokladá zásah do terénu (zakladanie stavieb všetkého druhu, líniové podzemné vedenia, komunikácie, hrubé terénne úpravy, rekultivácie a pod.), musí byť oslovený Krajský pamiatkový úrad Žilina, ktorého záväzné stanovisko bude podkladom pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia. V opodstatnených prípadoch – predovšetkým na vyznačenom území archeologického potenciálu Krajský pamiatkový úrad Žilina stanoví požiadavku na zabezpečenie archeologického výskumu.

V historickom jadre obce (fialový polygón – obr. 3) je predpoklad archeologických nálezov aj v interiéroch jestvujúcich domov. Vzhľadom na to je potrebné požiadať o vyjadrenie aj v prípade rekonštrukcii jestvujúcich domov pokiaľ sa predpokladá zásah do terénu (znižovanie podláh, budovanie suterénov, nové inžinierske siete, drenáže...) aj v prípade, že ide o práce, ktoré je možné realizovať ako drobné stavebné úpravy.

Podľa § 40 ods. 2 a 3 pamiatkového zákona a § 127 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov v prípade zistenia, resp. narušenia archeologických nálezov počas stavby musí nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác ihneď ohlásiť nález Krajskému pamiatkovému úradu Žilina. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou. Do obhliadky krajským pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu, pokiaľ o ňom nerozhodne stavebný úrad po dohode s krajským pamiatkovým úradom. Podľa § 40 pamiatkového zákona archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu.

A.2.6. Prieskumy a rozbor hospodárskej základne

A.2.6.1. Ťažba nerastných surovín

Geologický ústav Bratislava

-neviduje objekty, na ktoré by sa vzťahovala ochrana ložísk nerastných surovín,

nevidujeme staré banské diela v zmysle § 35 ods.1, zákona č. 44/1988,

-eviduje skládky odpadov tak, ako je to zobrazené na mapovej prílohe v mierke 1: 60 000,

-nie je určené prieskumné územie pre vyhradený nerast,

-máme zaregistrované zosuvy tak, ako je to zobrazené vo výkresovej časti Prieskumov a rozborov.

-predmetné územie spadá do nízkého až stredného radónového rizika,

-geotermálne údaje sú k dispozícii na našej webovej stránke - aplikácia Atlas geotermálnej energie

<http://apl.aeologv.sk/mapportal/tf/aplikacia/14>.

- v k.ú. obce Hruštín nie je evidovaná environmentálna záťaž.

A.2.6.2. Poľnohospodárska a priemyselná výroba

POLNOHOSPODÁRSTVO

Z údajov Štatistického úradu v Žiline je štruktúra plôch v k.ú. obce Hruštín v r. 2016 nasledovná:

Popis	Výmera v ha	Podiel v %
1	2	3
Celková výmera územia obce	36 510 172	100,00 %
Poľnohospodárska pôda - spolu	22 620 791	100,00% 61,96%
Poľnohospodárska pôda - orná pôda	4 574 732	20,22% 12,53 %
Poľnohospodárska pôda - chmeľnica	0	0
Poľnohospodárska pôda - vinica	0	0
Poľnohospodárska pôda - záhrada	468 333	2,07% 1,28 %
Poľnohospodárska pôda - ovocný sad	0	0
Poľnohospodárska pôda - trvalý trávny porast	17 577 726	77,71% 48,14 %

zdroj: Štatistický úrad SR, rok 2016

Poľnohospodárske využitie krajiny dokumentuje pomer poľnohospodárskej pôdy spolu k celkovej výmere územia - v obci Hruštín predstavuje 2 262,0791(61,96%). Podľa štatistických údajov v katastrálnom území obce Hruštín sa nachádza 2 262,0791 ha poľnohospodárskej pôdy, z čoho je 457,4732 ha ornéj pôdy (12,53 % - stupeň zornenia) z celkovej výmery k.ú. a 1 757,7726 ha trvalých trávnych porastov (48,14% - stupeň zatravnienia) z celkovej výmery k.ú.

Poľnohospodárska výroba je v obci z väčšej časti sústredená v areáli Poľnohospodárskeho družstva so sídlom v Hruštíne, ktoré sa nachádza pri vstupe do rekreačnej zóny Zabava.

Poľnohospodárske družstvo sa zaoberá ekologickou rastlinou a živočíšnou výrobou. Podľa údajov Obecného úradu v Hruštíne, PD chová hovädzí dobytok a zamestnáva cca 10 stálach zamestnancov a cca 20 sezónnych zamestnancov.

V priebehu spracovania Prieskumov a rozborov PD neposkytlo spracovateľovi žiadne informácie o aktuálnej poľnohospodárskej výrobe, o spôsobe hospodárenia, ochrannom pásme areálu, ani o koncepcii ďalšieho rozvoja.

Zákon SNR č. 220/2004 Z.z. o ochrane PP v znení neskorších predpisov, stanovuje základné princípy právnej ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Zákon ukladá povinnosť starať sa o pôdu, chrániť jej prirodzenú funkciu a a vyhnúť sa konaniu, ktoré by viedlo k znehodnoteniu jej kvality.

Prevládajúcim typom pôd sú v magurskej časti hnedé pôdy oglejené až glejové na flyšových sedimentoch. V časti Oravskej kotliny sú to najmä pôdy ilimerizované oglejené až oglejené pôdy na sprašových a iných hlinách a zvetralinách neogénnych sedimentov. Výskyt nerastných surovín je zanedbateľný. Poľnohospodárske pôdy 3. - 7. bonity. Najväčšia intenzita a rozsah ekologicky významných najmä negatívnych vplyvov sú spojené s obdobím socializácie a industrializácie poľnohospodárstva, ktoré do veľkej miery nivelizovalo štruktúru krajiny znížením krajinnnej diverzity, zničením vzácnych a ekologicky významných ekosystémov, znížilo vododržnosť územia a schopnosť retencie živín a zvýšilo synantropizáciu vegetácie. V snahe eliminovať tieto nepriaznivé vplyvy je potrebné prijať tieto ciele:

-v zmysle § 13 ods. 1 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní PP a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákona“) pri obstarávaní a spracúvaní územnoplánovacej dokumentácie dbať na ochranu PP a riadiť sa zásadami ochrany PP podľa § 12 zákona,

-v zmysle § 12 ods. 1 zákona možno použiť PP na stavebné účely a iné nepoľnohospodárske účely len v nevyhnutných prípadoch a v odôvodnenom rozsahu,

-v zmysle § 12 ods. 1 písm. a, b zákona v konaniach o zmene poľnohospodárskeho druhu pozemku je orgán ochrany PP povinný zabezpečiť ochranu najkvalitnejšej PP v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek uvedeného v osobitnom predpise (príloha č. 2 Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z.) a viníc, podľa § 12 ods. 2 písm. a) zákona je ten, kto navrhne nepoľnohospodárske použitie poľnohospodárskej pôdy, povinný chrániť najkvalitnejšiu PP a vinice, **PP s kódom bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky (ďalej len „BPEJ“): 1006042, 1012003, 1066241, 1066242, 1066245, 1069212, 1069215, 1069245, 1069312, 1069315, 1069342, 1069412, 1069445, 1069512, 1069515, 1072242, 1072312, 1072443, 1072512, 1094512; ktorá je v katastrálnom území Hruštín chránenou PP, navrhovať na stavebné a iné zámery len v nevyhnutných prípadoch,** o určenie kódov a hraníc BPEJ požiadať Výskumný ústav pôdozvedectva a ochrany pôdy -regionálne pracovisko Banská Bystrica, Ul. Mládežnícka č. 36, 974 04 Banská Bystrica, v zmysle § 12 ods. 2 písm. c) zákona „nenarušovať ucelenosť honov a nesťažovať obhospodarovanie PP nevhodným situovaním stavieb, jej delením a drobením alebo vytváraním častí nevhodných na obhospodarovanie poľnohospodárskymi mechanizmami, investičné zámery v čo najväčšej miere situovať v zastavanom území obce ohraničenom k 1. 1. 1990, v prielukách jestvujúcej zástavby a pozdĺž vybudovaných prístupových komunikácií, v ochranných pásmach objektov poľnohospodárskej prvovýroby nenavrhnúť žiadnu výstavbu bytového alebo rekreačného charakteru, dôsledky stavebných zámerov a iných návrhov na PP vyhodnotiť v zmysle § 5 vyhl. č. 508/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona, v textovej, tabuľkovej a mapovej časti v zastavanom území aj mimo zastavané územie obce ohraničenom k 1.1. 1990, v návrhu vyhodnotiť plochy existujúcich závlah a odvodnení na základe informácie správcov hydromelioračných zariadení (Hydromeliorácie, š. p. Bratislava, Ul. Vrakunská č. 29, 825 63 Bratislava 211 a poľnohospodárska organizácia obhospodarujúca predmetné pozemky),požiadať užívateľov poľnohospodárskej pôdy o stanoviská k záberom v navrhovaných lokalitách, ako aj k existencii hydromelioračných zariadení v ich správe.

-Návrh ÚPN-0 musí byť v zmysle § 13 ods. 2 zákona pred schválením podľa osobitného predpisu (§ 25 stavebného zákona) odsúhlasený orgánom ochrany poľnohospodárskej pôdy -Okresným úradom Žilina, odborom opravných prostriedkov, referátom pôdohospodárstva.

-Na vydanie súhlasu s budúcim možným použitím PP na stavebné a iné zábery a určenie podmienok súhlasu je rozhodujúci celkový konečný rozsah zamýšľaného odňatia PP.

-V zmysle § 16 ods. 1 zákona, ak návrh nebude spĺňať zásady ochrany PP podľa § 12 zákona orgán ochrany pôdy súhlas podľa § 13 zákona neudelí.

PRIEMYSELNÁ VÝROBA A SLUŽBY

V obci pôsobí niekoľko podnikateľských subjektov. V západnej časti zastavaného územia sa nachádza Poľnohospodárske družstvo hruštín, ktoré sa zaoberá rastlinou a živočíšnou výrobou, Píla Jasso, Zberný dvor. Ostatné výrobné prevádzky sú lokalizované v zastavanom území obce Hruštín. Pri vstupe do obce Hruštín od Babína, obec chce zrealizovať plochy pre sklady a výrobné činnosti v náväznosti na štátnu cestu I/78. Ide vo väčšine prípadov sa jedná o malých a drobných podnikateľov a živnostníkov, ktorí sa orientujú predovšetkým na poskytovanie služieb občanom v obci.

HRUŠTÍN

V k.ú. Hruštín sa nachádza Jasso Píla, Výroba syrových krbáčikov, Pekáreň KUMA a Okenice m-j - výroba plastových a hliníkových okien.

VAŇOVKA

V k.ú. Vaňovka sa nenachádza žiadna výroba.

Zoznam fyzických osôb a živnostníkov v obci Hruštín v rokoch 2015 a 2016

	2015	2016
Fyzické osoby - podnikatelia (osoby)	245	264
z toho živnostníci	232	245

Zdroj: Štatistický úrad SR, rok 2011

Odvetvie ekonomickej činnosti	Ekonomicky aktívne osoby			z toho dochádza do zamestnania
	muži	ženy	spolu	
Hruštín				
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	45	19	64	43
Lesníctvo a ťažba dreva	17	3	20	17
Ťažba uhlia a lignitu	1	0	1	0
Iná ťažba a dobývanie	1	0	1	0
Výroba potravín	2	7	9	4
Výroba nápojov	0	2	2	1
Výroba textilu	0	1	1	1
Výroba odevov	6	20	26	19
Výroba kože a kožených výrobkov	1	1	2	0
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	51	5	56	45
Výroba papiera a papierových výrobkov	4	0	4	4
Výroba koksu a rafinovaných ropných produktov	1	1	2	1
Výroba chemikálií a chemických produktov	15	13	28	25
Výroba výrobkov z gumy a plastu	21	62	83	75
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	3	2	5	3
Výroba a spracovanie kovov	54	6	60	54
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	40	15	55	47
Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	8	8	16	9
Výroba elektrických zariadení	18	35	53	46
Výroba strojov a zariadení i. n.	33	13	46	38
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívosov	21	27	48	39
Výroba nábytku	2	0	2	2
Iná výroba	2	2	4	3

Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	5	0	5	5
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	7	0	7	4
Zber, úprava a dodávka vody	3	1	4	3
Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov; recyklácia materiálov	4	5	9	7
Výstavba budov	40	2	42	32
Inžinierske stavby	6	0	6	4
Špecializované stavebné práce	120	16	136	106
Veľkoobchod a maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov	8	3	11	8
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	42	14	56	48
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	39	55	94	83
Pozemná doprava a doprava potrubím	30	11	41	31
Letecká doprava	2	1	3	3
Skladové a pomocné činnosti v doprave	8	3	11	10
Poštové služby a služby kuriérov	4	7	11	7
Ubytovanie	5	3	8	6
Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	10	25	35	25
Nakladateľské činnosti	1	0	1	0
Činnosti pre rozhlasové a televízne vysielanie	1	0	1	1
Telekomunikácie	1	1	2	1
Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	5	3	8	6
Informačné služby	1	1	2	1
Finančné služby, okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia	3	5	8	3
Poistenie, zaistenie a dôchodkové zabezpečenie okrem povinného sociálneho poistenia	0	1	1	1
Pomocné činnosti finančných služieb a poistenia	0	2	2	2
Činnosti v oblasti nehnuteľností	2	1	3	3
Právne a účtovnícke činnosti	2	1	3	3
Vedenie firiem; poradenstvo v oblasti riadenia	3	5	8	4
Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy	7	7	14	11
Vedecký výskum a vývoj	1	0	1	1
Reklama a prieskum trhu	1	3	4	4
Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti	2	3	5	2
Veterinárne činnosti	1	0	1	1
Prenájom a lízing	1	0	1	0
Sprostredkovanie práce	4	12	16	12
Bezpečnostné a pátracie služby	3	2	5	2
Administratívne, pomocné kancelárske a iné obchodné pomocné činnosti	2	0	2	2
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	47	36	83	68
Vzdelávanie	32	68	100	80
Zdravotníctvo	10	38	48	45
Starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)	3	2	5	4
Sociálna práca bez ubytovania	1	2	3	2
Tvorivé, umelecké a zábavné činnosti	1	1	2	2
Činnosti knižníc, archívov, múzeí a ostatných kultúrnych zariadení	2	1	3	3
Činnosti herní a stávkových kancelárií	1	0	1	1
Športové, zábavné a rekreačné činnosti	0	2	2	2
Činnosti členských organizácií	1	2	3	3
Ostatné osobné služby	2	10	12	10
Činnosti extrateritoriálnych organizácií a združení	0	1	1	0
Nezistené	68	19	87	60
Spolu	888	617	1 505	1 198

Zdroj: Štatistický úrad SR, rok 2011

Predchádzajúce tabuľky dokumentuje Subjekty podľa vybraných ekonomických činností v Hruštíne v zmysle údajov od Štatistického úradu SR z r. 2011.

A.2.6.3. Lesné hospodárstvo

LESNÉ HOSPODÁRSTVO

Z údajov Štatistického úradu v Žiline je štruktúra plôch v k.ú. obce Hruštín v r. 2016 nasledovná:

Popis	Výmera v ha	Podiel v %
1	2	3
Celková výmera územia obce	36 510 172	100,00 %
Nepoľnohospodárska pôda - spolu	13 889 381	100,00 %
Nepoľnohospodárska pôda - lesný pozemok	12 136 227	87,38 %
		33,24 %

V katastrálnom území obce Hruštín sa nachádza 1 388,9381 nepoľnohospodárskej pôdy, z ktorej lesný pozemok predstavuje 1 213,6227 ha (87,38%). Lesnatosť krajiny dokumentuje pomer lesnej pôdy k celkovej výmere územia - v obci Hruštín sa nachádza 1 213,6227 ha (37,00,34% - lesnatosť) lesných pozemkov z celkovej výmery k.ú. obce Hruštín.

Lesy v k.ú. Hruštín a k.ú. Vaňovka sú podľa vlastnäckych vzťahov štátne, súkromné, obecné a urbárske.

Zoznam vlastníkov:

V k. ú. Hruštín

1. Miroslav Jaššo - 3,85 ha
2. Jednotliví vlastníci v k. ú. Hruštín – bez odborného hospodárenia v lesoch v zmysle § 36 zákona 326/2005 - 644,85 ha
3. Lesy SR š.p., Odštepny závod Námestovo - 435,05 ha
4. Obec Hruštín - 10,02 ha
5. Pozemkové spoločenstvo urbarialistov Hruštín - 24,56 ha
6. Pozemkové spoločenstvo - 94,04 ha

V k. ú. Vaňovka

1. Združenie bývalých urbarialistov Vaňovka, pozemkové spoločenstvo – 29,35 ha
2. Jednotliví vlastníci v k. ú. Vaňovka – bez odborného hospodárenia v lesoch v zmysle § 36 zákona 326/2005 - 0,96 ha

V zmysle zákona o lesoch 326/2005 poznáme tri kategórie lesov (hospodárske, lesy osobitného určenia a ochranné)

-hospodárske...	k. ú. Hruštín	1167, 10 ha
	k. ú. Vaňovka	30,29 ha
-osobitného určenia(emisné)	k. ú. Hruštín	0
	k. ú. Vaňovka	0
- ochranné	k. ú. Hruštín	19,96 ha
	k. ú. Vaňovka	0

Zaradenie lesov:

k. ú. Hruštín - lesy v k. ú. Hruštín sa nachádzajú na Lesnom celku Paráč, Lesnom celku Oravský Podzámok a Lesnom celku Párnica

k. ú. Vaňovka lesy v k. ú. Vaňovka sa nachádzajú na Lesnom celku Lokca.

V obci Hruštín pracuje Pozemkové spoločenstvo urbarialistov Hruštín, ktoré má cca 95 členov. Lesné pozemky tohto spoločenstva sa nachádzajú v k.ú. Hruštín, v k.ú. Lomná a Horná Lehota.

Vo Vaňovke pracuje Združenie bývalých urbarialistov - pozemkové spoločenstvo Vaňovka, ktoré má cca 300 členov. Lesné pozemky tohto spoločenstva sa nachádzajú v k.ú. Vaňovka, k.ú. Krušetnica a k.ú. Horná Lehota.

V lesnom hospodárstve čo do výmery prevládajú produkčné funkcie lesov. Lesy v riešenom území majú prevažne hospodársku funkciu. Lesy plnia významné verejnoprospešné funkcie, sú tvalo obnoviteľným zdrojom suroviny so širokým využitím, čím vytvárajú veľký rozvojový potenciál. Oblasť lesníctva nezahŕňa len ochranu, pestovanie stromov a ťažbu dreva, ale aj jeho spracovanie v oblasti priemyslu a remesiel a s tým spojené aktivity ako doprava, obchod a pod. Rozvoj lesného hospodárstva smerovaný na obnoviteľnosť zdrojov, vytvára dodatočné pracovné príležitosti, čím sa stáva dôležitým prvkom rozvoja regiónu.

Zdravotný stav tunajších lesov je v posledných rokoch stabilizovaný a výkyvy v jednotlivých rokoch sú spôsobované predovšetkým klimatickými faktormi. Aj napriek miernym zlepšeniam však zdravotný stav lesov treba stále považovať za veľmi nepriaznivý.

Súčasný nepriaznivý zdravotný stav je do určitej miery spôsobený charakterom lesného hospodárstva v minulosti – prevahou veľkopoľného holorubného spôsobu ťažby, preferovaním monokultúr pri obnove porastov, veľkými zásahmi pri budovaní siete lesných ciest, kontamináciou lesných pôd naftou a mazacími olejmi. Ide však aj o dôsledok synergického pôsobenia iných škodlivých činiteľov. Okrem klimatických zmien, výkyvov počasia v jednotlivých rokoch, sa veľmi negatívny vplyv pripisuje antropogénnej činnosti, najmä imisiám. Pre posúdenie zdravotného stavu lesov je rozhodujúci podiel stromov v stupňoch poškodenia 2 až 4, teda s defoliáciou väčšou ako 25 %. Pri stromoch s nižšou defoliáciou nedochádza vo všeobecnosti ku stratám na prírastku a môžeme ich považovať za zdravé.

K významným činiteľom zhoršujúcim zdravotný stav tunajších lesov patria biotické činitele (najmä podkôrný hmyz - lykožrút obyčajný). K ďalším patrí drevokazný, listožravý a cicavý hmyz, hubové patogény a raticová zver sú po abiotických škodlivých činiteľoch druhou veľkou skupinou, ktoré poškodzujú tunajšie lesné ekosystémy.

Z hľadiska abiotických činiteľov je najškodlivejšou zložkou lesných imisíí oxid siričitý. Významné sú aj oxidy dusíka, uhlíka, ozónu, organické látky, amoniak, zlúčeniny fluóru, chlóru a podobne. Tuhé častice emisíí sú trojaké - popolček, prach z hutí na Slovensku a v Poľsku, ktorý je obohatený o ťažké kovy a alkalické prachy. Z ostatných antropogénnych činiteľov ide najmä o požiare, pastvu (ktorá je charakteristická pre tunajšiu oblasť), turistiku a krádeže dreva.

Požiadavky na spracovanie územného plánu:

- Pri spracovaní ÚPN obce Hruštín je potrebné dodržiavať zásady ochrany lesných pozemkov a všeobecných záujmov lesného hospodárstva. Ďalej zabezpečiť dôslednú minimalizáciu záberov lesných pozemkov s netrieštením lesných pozemkov, prístup k lesným porastom v obhospodarovaní ZBU Hruštín a súkromných vlastníkov v k. ú. Hruštín a k.ú. Vaňovka vypracovanie alternatívnych riešení pri predpokladaných záberoch lesných pozemkov

- V prípade, že návrh územného plánu obce Hruštín predpokladá záber lesných pozemkov musí územnoplánovacia dokumentácia obsahovať údaje o celkovom rozsahu lesných pozemkov, ktorých vyňatie z lesných pozemkov sa predpokladá, v členení podľa navrhovaného funkčného využitia pozemkov v súlade s § 4 vyhlášky č. 12/2009 Z. z. o ochrane lesných pozemkov pri územnoplánovacej činnosti a pri ich vyňatí a obmedzení z plnenia funkcií lesov. Následne pri spracovaní konceptu územného plánu je obstarávateľ povinný prerokovať s príslušným orgánom štátnej správy lesného hospodárstva tento koncept a vyžiadať si jeho súhlas podľa § 6 ods. 2 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov.

- OLÚ, podľa § 6 ods. 3 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov nemôže vydať územné rozhodnutie, ktoré sa má dotknúť lesných pozemkov bez súhlasu vlastníka alebo správcu a záväzného stanoviska príslušného orgánu štátnej správy lesného hospodárstva.

- Podľa § 5 ods. 1 zákona č.326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov možno využívať lesné pozemky na iné účely ako plnenie funkcií lesov len ak príslušný orgán štátnej správy lesného hospodárstva, po predchádzajúcom stanovisku dotknutých orgánov štátnej správy, rozhodne o ich dočasnom vyňatí alebo trvalom vyňatí z plnenia funkcií lesov, alebo o obmedzení využívania funkcií lesov na nich. Taktiež je potrebné rešpektovať požiadavky z hľadiska ochrany lesných pozemkov pri ich využívaní na iné účely ako na plnenie funkcií lesov (jedná sa o zásady ochrany lesných pozemkov taxatívne uvedené v ustanovení § 5 ods. 2 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov).

- je potrebné dodržiavanie ochranného pásma lesa, ktoré tvoria pozemky vo vzdialenosti do 50 m od hranice lesných pozemkov. Na vydanie rozhodnutia o umiestnení stavby a o využití územia v ochrannom pásme lesa sa vyžaduje záväzné stanovisko orgánu štátnej správy lesného hospodárstva podľa § 10 ods. 2 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov.

A.2.6.5. Odpadové hospodárstvo

Obec má vypracované Všeobecne záväzné nariadenie č. 3/2008 o zbere, preprave a zneškodňovaní komunálneho odpadu a miestnom poplatku za zber, prepravu a zneškodňovanie komunálneho odpadu.

Pri zbere sa využívajú viaceré možnosti, či už žetónový systém, vrecový systém, systém zberu do kuka nádob, veľkoobjemových kontajnerov, paušálne platby za odpad a podobne. Systém zberu zmesového komunálneho odpadu je zabezpečený spoločnosťou Brantner Fatra s.r.o. Komunálny odpad sa zbiera do 110 l nádob. Vývoz komunálneho odpadu je vykonávaný 1 krát za mesiac, 1 x za dva týždne a 1 x za týždeň. Frekvencia vývozu komunálneho odpadu závisí od individuálnej požiadavky občana.

VYTRIEDENÉ MNOŽSTVO KOMUNÁLNEHO ODPADU V OBCI HRUŠTÍN (2010-2015)

KOMUNÁLNY ODPAD	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Celkové množstvo (t):						
z toho: zmesový odpad	276,99	295,20	28,55	301,26	283,45	340,70
objemový odpad	248,28	238,36	-	253,07	265,28	233,63

Zdroj: vlastné spracovanie, 2016

<u>VYTRIEDENÉ MNOŽSTVÁ KOMUNÁLNEHO ODPADU PODĽA JEDNOTLIVÝCH ZLOŽIEK</u>						
ROK	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Celkové množstvo (t)						
Papier	-	-	-	-	6,37	-
Sklo	33,43	37,75	42,11	48,72	40,60	40,50
Plasty	15,08	17,44	21,75	19,43	20,85	23,20
Železný šrot	6,81	-	-	-	-	-
Kompozitné obaly	0,78	0,06	-	0,04	0,04	0,02
Obaly z kovu	-	0,02	0,01	-	-	-
Opatrebované batérie						
a akumulátory	0,10	-	-	-	-	-

Štatstvo	-	-	-	3,50	5,50	-
Elektrické a elektronické odpady	11,83	5,41	3,67	5,91	2,12	5,42
Kovy	-	2,85	3,97	0,93	1,32	1,79

Zdroj: PHSR, 2016

V hore uvedených tabuľkách sú uvedené celkové množstvo komunálneho odpadu v obci Hruštín aj množstvá jednotlivých zložiek odpadu v rokoch 2010 až 2015.

Požiadavky na spracovanie územného plánu:

Pre odpadové hospodárstvo platí:

223/2001 Z.z.	Zákon o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení č. 553/2001 Z. z., 96/2002 Z. z., 261/2002 Z. z., 393/2002 Z. z., 529/2002 Z. z., 188/2003 Z. z., 245/2003 Z. z., 525/2003 Z. z., 17/2004 Z. z. (nepriamo), 24/2004 Z. z., 443/2004 Z. z., 582/2004 Z. z. (nepriamo), 587/2004 Z. z., 733/2004 Z. z., 479/2005 Z. z., 532/2005 Z. z., 571/2005 Z. z., 127/2006 Z. z., 514/2008 Z. z., 515/2008 Z. z., 519/2008 Z. z., 8/2009 Z. z. (nepriamo), 160/2009 Z. z., 386/2009 Z. z., 119/2010 Z. z., 145/2010 Z. z., 258/2011 Z. z., 343/2012 Z. z., 180/2013 Z. z., 290/2013 Z. z., 346/2013 Z. z., 388/2013 Z. z., 484/2013 Z. z., 399/2014 Z. z., 79/2015 Z. z., 262/2015 Z. z.)	21.6.2001
371/2015 Z.z.	Vyhláška ministerstva životného prostredia SR, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch	12.12.2015
365/2015 Z.z.	Vyhláška ministerstva životného prostredia SR ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov	11.12.2015

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2001. Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne krajský úrad, samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Ďalšou legislatívou v oblasti nakladania s odpadom je:

Vyhláška MŽP SR č. 371/2015 Z.z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch

Vyhláška MŽP SR č. 365/2015 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov .

Ďalej le to zákon o poplatkoch za uloženie odpadov ,Vyhláška MŽP SR o zaradení odpadov do Zeleného zoznamu odpadov, Žltého zoznamu odpadov a Červeného zoznamu odpadov a o vzoroch dokladov požadovaných pri preprave odpadov , Vyhláška MŽP SR o autorizácii, o vydávaní odborných posudkov vo veciach odpadov, o ustanovovaní osôb oprávnených na vydávanie odborných posudkov a o overovaní odbornej spôsobilosti týchto osôb, Vyhláška MŽP SR čo sadzbách pre výpočet príspevkov do Recyklačného fondu, Oznamenie MŽP SR. o vydaní výnosu, ktorým sa ustanovujú jednotné metódy analytickej kontroly odpadov a Smernica MŽP SR o špecifikácii výrobkov, za ktoré sa platí príspevok do Recyklačného fondu.

V sledovanom období bol vývoj príjmov a výdavkov z odvozu a likvidácie komunálneho odpadu nerovnomerný. Do budúcnosti keď sa sprevádzkuje nový Zberný dvor plánuje obec Hruštín zabezpečiť rozšírenie separácie komunálneho odpadu, napr. o biologický odpad, čo by pozitívne vplývalo na znižovanie zaťaženia obecného rozpočtu, ako aj životné prostredie.

A.2.7. Prieskumy a rozbor

A.2.7.1. Charakteristika potenciálu územia a jeho súčasné využitie pre rekreáciu, cestovný ruch a kúpeľníctvo

Východiskový stav

V roku 2006-2008 bol spracovaný Územný generel cestovného ruchu s priemetom do zmien a doplnkov ÚPN VÚC ŽK a osobitným zameraním na využitie geotermálnej energie.

Z uvedeného dokumentu citujem:

Oravský región (okres Dolný Kubín, Námestovo, Tvrdošín)

Podľa regionalizácie CR má región ako časť regiónu Severopovažského z hľadiska strednodobého horizontu národný a dlhodobého horizontu medzinárodný význam. Vyrovnaný je podiel domáceho a príjazdového turizmu. Z druhov turizmu prevláda dlhodobý pobytový turizmus a krátkodobé pobyty. Vzhľadom na priamy kontakt s Poľskom je výrazná intenzívna jednodenná návštevnosť. Hlavnými formami v subregióne sú Horský zimný turizmus, Horský letný turizmus, Letný pobytový pri vode a Poznávaci turizmus. Aktivity s najvyšším dlhodobým potenciálom sú pobyt v lesnom a horskom prostredí, pobyt pri vode, vodné športy, pešia turistika, zjazdové lyžovanie, pobyt na vidieku, pobyt pri termálnej vode a poznávanie kultúrneho dedičstva.

Hlavnými cieľovými plochami letného turizmu sú Oravská priehrada, Západné Tatry – Roháče, Kubínska hoľa a Zázrivá. Zimným cieľovým územím sú Roháče, Kubínska hoľa a Zázrivá.

Lyžiarske strediská sú **** Kubínska hoľa, Roháče – Spálená, *** Zuberec – Janovky, Zuberec – Milotín, Ski Centrum Malá Lučivná, ďalšie lyžiarske areály resp. zjazdovky sú na Oraviciach, pri Tvrdošíne, Nižnej nad Oravou, v Oravskej Lesnej.

Celoročnú prevádzku poskytuje termálny areál na Oraviciach. Významnou bázou letných pobytov je Oravská priehrada, predovšetkým jej južný breh a okolie Námestova.

Potenciál pre letné pobyty pri vode je vzhľadom na klimatické podmienky mierne teplé až chladné využívaný hlavne na vodné športy a rybolov. Na území sa nachádza vodná nádrž Orava s rozlohou 35 km². Pri Oravskej priehrade sú turistické strediská, ktoré ponúkajú dobré možnosti pre člnkovanie, windsurfing, jazdu na vodných skútroch, vodných lyžiach a vyhladkové plavby. Turistickým centrom je Námestovo a Slanická osada.

Jedinými, z medzinárodného hľadiska významnými kultúrno-historickými cieľmi sú Oravský hrad a Múzeum oravskej dediny v Zuberco, pre domáci CR Oravské múzeum P. O. Hviezdoslava a Oravská galéria v Dolnom Kubíne, Galéria M. Medveckej v Tvrdošíne, Slanický ostrov umenia pri Námestove.

Rozvoj služieb CR by sa mal týkať predovšetkým trasy pozdĺž E77 resp. v jej bezprostrednom okolí. Najvhodnejším pre to sa javí priestor okolo Dolného Kubína (vrátane mesta), až po Oravský Podzámok. Zaujímavou oblasťou pre komplexnejší areál služieb CR by mohol byť priestor Liesek – Vitanová (i vzhľadom na ponuku Oravic) v národopisne svojráznej goralskej oblasti, ako aj ďalší rozvoj oblasti Zuberca a Kubínskej hole.

Podľa údajov Štatistického úradu SR sa v roku 2006 v regióne nachádzalo 168 ubytovacích zariadení cestovného ruchu s kapacitou 4267 lôžok. V priebehu roku 2006 bolo využitie ubytovacej kapacity na 20%, a priemerný počet prenocovaní je 3,3. Podiel zahraničných turistov je 49,3% s dobou pobytu 3,4. Podstatná časť ubytovacích kapacít 65,5% je umiestnená v okrese Tvrdošín.

Subregión administratívne tvoria tri okresy Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín s 63 obcami, z toho štyrmi mestami (Dolný Kubín, Námestovo, Trstená a Tvrdošín). Urbanizačná os aglomerácii je tvorená riekou Orava.

Rekreačné krajinné celky (mikroregióny) tvoria:

Dolný Kubín a okolie	- východiskové centrum Dolný Kubín
Zázrivá	- východiskové centrum Zázrivá
Oravská priehrada	- východiskové centrum Tvrdošín
Roháče	- východiskové centrum Zuberec
Námestovo a okolie	- východiskové centrum Námestovo
Oravské Beskydy	- východiskové centrum Oravská Polhora
Biela Orava	- východiskové centrum Oravská Lesná

Zo základného ÚPN VÚC Žilinský kraj citujem:

Rozhodujúcim podkladom pre návrh rozvoja rekreácie, turizmu a kúpeľníctva v okrese Námestovo je Územný plán VÚC Vysoké Tatry, Západné Tatry, Orava a Spišská Magura (URBAN Košice, r. 1996). Tento bol spracovaný s použitím ďalších v ňom uvedených odborných podkladov.

Územie okresu tvorí severná časť Oravskej kotliny s vodnou nádržou Oravská Priehrada a celá Podbeskydská vrchovina, ktorou preteká Biela Orava. Zo severu okres ohraničujú Oravské Beskydy, z juhu Oravská Magura. Do Oravskej priehrady a do Bielej Oravy vtekajú horské riečky, zo severu Polhoranka, Veselianka, Mútnanka a z juhu Hruštinka. V ich údoliach sú rozľahnuté veľké hornooravskej dediny, mnohé aj s rozľahlým rozptýleným osídlením. Ťažiskovým, ale málo výrazným urbanizačným centrom je na brehu Oravskej priehrady ležiace okresné mesto Námestovo. Špecifickým problémom okresu je jeho dopravná neprístupnosť zo susedného okresu Čadca.

Okres Námestovo, do ktorého patrí obec Oravská Jasenica, je prihraničný okres. Napriek tomu jeho priame územné vzťahy so susedným Poľskom sú dosť nevýrazné a ešte sa len začínajú obnovovať. Najintenzívnejšie sú v priestore Oravská Polhora, kde je aj nový hraničný priechod na ceste II/495 a pri Rabčiciach. Ďalší miestny hraničný prechod je pri Novoti a pri Bobrove.

Medziokresné väzby rekreácie a turizmu sú najsilnejšie na západnom brehu Oravskej priehrady, kde hranica s okresom Tvrdošín rozdeľuje zastavané územie rekreačných stredísk Stará Hora a Slanická Osada. S okresom Dolný Kubín sú menej výrazné väzby v smere Hruštín – Oravský Podzámok, ktoré sa môžu posilniť po vybudovaní strediska Hruštín – Zábava.

Rekreačný potenciál okresu je veľký a dosť rôznorodý. Zatiaľ je len málo využitý. Jeho efektívnejší rozvoj obmedzuje absencia veľkých miest, dopravná izolovanosť okresu a tiež to, že prakticky celé územie okresu pokrýva CHKO Horná Orava. V okrese sú podmienky pre ponuku širokého spektra rekreačných činností, od rekreácie pri vode až po horskú turistiku a zimné lyžiarske športy. Prioritu v okrese môže mať originálna vidiecka rekreácia, s množstvom sprievodných aktivít a podujatí. Špecifickou danosťou územia je zdroj prírodnej liečivej vody Slaná Voda pri Oravskej Polhore. Tento je možné využiť pre vybudovanie prírodných liečebných kúpeľov, s kombinovanou balneo a klimatoterapiou. Aj civilizačné, hlavne kultúrne a historické danosti územia sú dosť zaujímavé a môžu byť atraktívne pre rozvoj poznávacieho a kultúrneho turizmu. Citeľným nedostatkom okresu je neúplná, alebo celkom chýbajúca vyššia a špecifická obslužná, kultúrna a spoločenská vybavenosť, ktorá nie je dobudovaná ani v okresnom meste.

Funkcia zotavenia ako prioritná bude len v okrajových osadách a samotách obcí, ako napr. Ťaskovka pri Kline, Sadlova Roľa pri Rabčiciach, Revúca a Kolníková pri Oravskej Polhore, Grúň pri Rabči, Grapa pri Oravskom Veselom, Mrzáčka pri Zákamennom a ďalšie. Výnimku môže tvoriť obec Oravská Lesná, kde v prípade obnovy cestného prepojenia na Kysuce, bude táto funkcia prioritná v celej obci. Zotavenie, ako významne participujúca funkcia bude mať svoje miesto v celom osídlení okresu, vrátane mesta Námestovo.

V navrhovanej regionálnej priestorovej a funkčnej štruktúre odvetvia rekreácie a cestovného ruchu je okres súčasťou Hornooravskej oblasti cestovného ruchu (viď tab. č.9/1). Okres pokrývajú tri rekreačné krajinné celky (RKC) a to: Námestovo a okolie, Oravské Beskydy a Biela Orava. Hlavným turistickým nástupným centrom okresu a východiskovým centrom pre vlastný RKC bude mesto Námestovo. Nástupnými centrami pre ďalšie RKC budú Oravská Polhora a Zákamenné. Navrhované funkčné jednotky rekreácie a turizmu regionálneho a vyššieho významu sú uvedené v tab. č.9/8.

Krátkodobé zotavenie pre obyvateľov Námestova a aj obce Oravská Jasenica je možno zabezpečiť priamo v ich zázemí. Objem nárokov na prímestskú rekreáciu v Námestove predstavuje asi 2500-3000 osôb za deň, z toho okolo 2000 mimo zastavaného územia mesta. To si vyžaduje dobudovať prímestskú rekreačnú zónu (PRZ) Slepčianka vybavenosťou pre pohybové aktivity a oddych v prírode a prepojiť ju s chatovou osadou Riečka, ktorá sa z väčšej časti nachádza v k.ú. Oravská Jasenica. Túto je treba dokončiť ako výletné miesto.

Horskú rekreáciu a s ňou spojenú horskú pešiu turistiku, cykloturistiku a zimné lyžiarske športy je možné rozvíjať vo všetkých obciach okresu a to súbežne s vidieckou rekreáciou. Významnejšie strediská horského turizmu môžu postupne vzniknúť pri Oravskej Polhore, Rabčiciach, Kline, Novoti, Zákamennom, pri Oravskej Lesnej a v lokalite Zábava pri Hruštíne.

Rekreácia pri vode má naďalej veľmi dobré rozvojové podmienky na Oravskej Priehrade, ale miestne tiež aj na toku Bielej Oravy. Pre turizmus s vyššími nárokmi na vybavenosť je veľmi významné samotné Námestovo, ktorého nábrežná časť môže byť vybudovaná ako exkluzívne turistické stredisko. Kvalitatívny rozvoj je možný aj v strediskách Vojenské, Predmostie a Slanická Osada.

Vidiecky turizmus v širokom spektre záujmov je možné rozvíjať vo všetkých obciach Hornej Oravy. Predpoklady pre vyššiu úroveň ponuky majú sídla Rabča, Oravská Polhora, Klin, Oravské Veselé, Sihelné, Hruštín a Oravská Lesná, kde je vybudovaná aj základná obslužná, kultúrna a spoločenská vybavenosť.

V celom okrese sú veľmi dobré podmienky pre horskú pešiu a cykloturistiku, pre cestnú moto a cykloturistiku a v budúcnosti aj pre hipoturistiku. Trasy na legendárne horské výšiny Babiu Horu a Pilsko je treba posilniť dobudovaním vybavenosti nástupných stredísk Slaná Voda a Nižný Mlyn pri Oravskej Polhore. Pre cykloturistiku je treba dobudovať okruhy Podbeskydský a Podmagurský, s východiskom pri Oravskej priehrade a s cieľom v Oravskej Lesnej. Horskú cykloturistiku v Beskydoch a na Oravskej Magure je treba trasovať len po spevnených lesných cestách, v súlade s požiadavkami ochrany prírody.

Je tiež možné podstatne zaktívizovať kultúrny a poznávací turizmus. Jeho hlavnou danosťou bude oravský folklór, relikty ľudovej architektúry a historické pamiatky. Ťažiskom návštevnosti bude Námestovo s jeho vybavenosťou a expozíciou na Slanickom ostrove.

V okrese je veľké množstvo aktivít vhodných pre uspokojenie individuálnych záľub turistov. Medzi najatraktívnejšie bude naďalej patriť rybolov, hlavne na Oravskej Priehrade a poľovníctvo v Beskydoch, ale aj jazdecké športy a iné netradičné aktivity.

Úvratová úzkokoľajná železnica vo Vychylovke, ako živá technická pamiatka spájajúca okresy Čadca a Námestovo, môže byť významnou atraktivitou priestoru Oravská Lesná. Je potrebné doviesť ju až k ceste II/520 v lokalite Oselné a tu vybudovať nástupné miesto zo strany Hornej Oravy.

Regulatívny ÚPN-VÚC z oblasti rekreácie, cestovného ruchu a turizmu, vzťahujúce sa na riešené územie a jeho najbližšie okolie sú vyjadrené v nasledovnej tabuľke:

Nadregionálne záujmové územia		Regionálne záujmové územia				Subregionálne záujmové územia	
Oblasti cestovného ruchu		Rekreačné územ.celky (okresy)		Rekreačné krajinné celky		Rekreačné priestory, útvary	
Názo v RZÚ	Nástupné centrum	Názov RÚC	Nástupné centrum	Názov RKC	Výcho-disk.cen.	Druh, názov, význam	
1	2	3	4	5	6	7	
Horn o – Oravská	Tvrdo-šín Trstená Námestovo	Okres Tvrdošín	Tvrdošín	Oravská priehrada	Tvrdošín	SVT Tvrdošín PRZ mesta Tvrdošín SVT Trstená PRZ mesta Trstená AGL.RÚ Trstená-Oravská Priehrada AGL.RÚ Nižná AGL.RÚ Podbiel SRTS Brezovica	M - M - C R C R
				Roháče	Habovka Zuberec	SVT Zuberec AGL.RÚ Zuberec-Roháče SRTS Biely Potok SRT /RK/ Oravice SRTS Vitanová	M M C M R
		Okres Námestovo	Námestovo	Námestovo a okolie	Námestovo	SVT Námestovo PRZ mesta Námestovo AGL.RÚ Námestovo VN AGL.RÚ Slanická Osada	M M M

				Oravské Beskydy	Oravská Polhora	SVT Oravská Polhora AGL.RÚ Orav.Polhora LK Orav.Polhora – Slaná Voda SRTS Rabča SRTS Rabčice	C C C R C
				Oravské Beskydy	Oravská Polhora	SRTS Sihelné SRTS Oravské Veselé SRTS Novot' SRTS Zákamenné ZT Zákamenné-Oselné	R R R R C
				Biela Orava	Oravská Lesná	SVT Oravská Lesná AGL.RÚ Oravská Lesná SRT Hruštín – Zábava ZT Lokca	C C R R

AGL.RÚ	= aglomerácia rekreačných útvarov
SRTS	= sídelné stredisko rekreácie a turizmu
SRT	= samostatné stredisko rekreácie a turizmu
SRTS/LK/ SRTS/RK/ PRZ	= stredisko rekreácie a turizmu pri prírod. kúpeľoch = stredisko rekreácie a turizmu pri relaxačných kúpeľoch = prímestská rekreačná zóna
ZT	= základňa turizmu
ZR	= základňa rekreácie
III.	= horský funkčný typ
II.	= podhorský funkčný typ
I.	= nížinný funkčný typ
M	= medzinárodný význam
C	= celoštátny význam
R	= regionálny - okresný význam

Zdroj: ÚPN VÚC Žilinský kraj

Regulatívy pre usmerňovanie rozvoja rekreačných priestorov v obci Hruštín sú navrhnuté v nasledujúcej tabuľke.

Rekreačný krajinný celok	Rekreačný priestor. útvar			Funkčný		Výmera (ha)		Denná návštevnosť v hlavnej sezóne		Poznámka
	Obec	ID	Druh, názov	Typ	Význam	Stav	Návrh	Stav	Návrh	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Biela Orava	Hruštín	7.13	SRT Zábava	III.	R	30	320	300 L	2300 Z	dostavba a nová výstavba

Skratky použité v Tab.: L-LETO, Z-ZIMA, II-podhorský typ, III-horský typ

CMCR	=	Cieľové miesto cestovného ruchu – centrum turizmu celoštátneho a vyššieho významu
SVT	=	Sídlo významné pre turizmus – centrum turizmu regionálneho významu
LKM	=	Miesto s prírod. liečebnými kúpeľmi – kúpele medzinárodného významu
LK	=	Miesto s prírod. liečebnými kúpeľmi – kúpele regionálneho a vyššieho významu
RK	=	Miesto s relaxačnými (komunálnymi) kúpeľmi – regionálneho a vyššieho významu
PRZ	=	Prímestská rekreačná zóna (lesoparky, záhradkár. a chatárske osady, športové a relaxačné areály)
SRTS	=	Sídelné stredisko rekreácie a turizmu (v zastavanom území a na okrajoch sídla)
SRTS(LK)=		Stredisko rekreácie a turizmu pri liečebných kúpeľoch (mimo vnútorného kúpeľného územia)
SRTS(RK)=		Stredisko rekreácie a turizmu pri relaxačných kúpeľoch
SRT	=	Stredisko rekreácie a turizmu (priamo zastavaného územia sídla)
ZT	=	Základňa turizmu
ZR	=	Základňa rekreácie
AGL.RÚ=		Aglomerácia rekreačných útvarov

Význam:

M	=	Medzinárodný
C	=	Celoštátny
R	=	Regionálny (okresný)

Územie riešené v pasportizácii tvoria miestne časti Borsučie, Haj, Pod Držatinom, Hruštínske poľany a Hlboký dedinsky. Údolím preteká potok Hruštinka.

Na prevažne južných svahoch rozdelených horskými bystrinami sa vytvorilo voľne zoskupenie rôznorodých rekreačných objektov, ktorých základ bol daný lokalizáciou pôvodných zrubových stavieb využívaných v minulosti ako senníky. Rekreačné objekty zakomponované do krajiny sú od seba oddelené plochami lesného porastu a pasienkami.

REKREAČNÉ ÚZEMIE

V západnej časti k.ú. obce Hruštín sa nachádza Rekreačné územie Hruštín - Zabava s individuálnymi rekreačnými objektmi lokalizovanými spravidla pozdĺž prístupovej komunikácii k Stredisku cestovného ruchu Vasilovská hora. Podľa prieskumu je v lokalite cca 120 objektov jestvujúcich. Predpokladáme tieto objekty ponechať s tým, že niektoré bude nutné čiastočne upraviť podľa regulatívov prijatých v rámci riešenia zóny. Prevažná časť týchto objektov sú prestavané pôvodné hospodárske objekty (senníky, prístrešky) s kapacitou 3-4 lôžka. Niektoré objekty sú len na letnú prevádzku.

Z celkovej návštevnosti strediska uvažovanej v ÚPN-VÚC (2300 Z) predpokladáme, že priamo v Stredisku CR Vasilovská hora bude ubytovaných 5% (120 lôžok). V obci predpokladáme ubytovanie návštevníkov strediska v objektoch rodinných domov s podnájmom - 5% (120 lôžok). Ostatných 60% návštevníkov bude dochádzať z regiónu.

Ak sa očakáva zvýšenie atraktivity doliny dobudovaním Strediska cestovného ruchu Vasilovská hora, bude potrebné prístupovú cestu celoročne udržiavať. Okrem zabezpečenia prístupu do doliny bude potrebné reagovať aj na skutočnosť, že v doline je v súčasnosti cca 102 rekreačných objektov a v návrhovom období doliny bude vybudované stredisko cestovného ruchu s ubytovacou (1490 lôžok), ale aj stravovacou kapacitou (255 stoličiek), podľa platného územného plánu. Preto bude potrebné vybudovať dostatočný počet parkovacích miest, v lokalitách s najmenšou možnou dostupnosťou.

Z cesty odbočuje do okolitých lesov niekoľko lesných ciest, niektoré prechádzajú cez Hruštinku brodom, niektoré mostom. Napojenia týchto ciest (križovatky) bude potrebné vybudovať ako súčasť rekonštrukcie cesty.

Cesta bude mať celoročné využitie, avšak zimné využitie bude oveľa intenzívnejšie nakoľko súčasťou SC)R Vasilovská hora sú horské dopravné zariadenia s hodinovou kapacitou 720 osôb/h a plánované služby v rozsahu: ubytovacia kapacita 150 lôžok (50 horský hotel, 100 zrubové chaty – 10 objektov, stravovacie služby 100 stoličiek (40 stoličiek v reštaurácii, 30 stoličiek v bistre, 30 stoličiek v kolibe). Okrem toho predpokladáme aj súčasné využitie súkromných chat situovaných po oboch stranách cesty, vo svahu nad ňou. Chaty sú rozdelené do šiestich lokalít s počtom chat cca: 21 + 6 + 38 + 21 + 12 + 9 = 107 chat.

Predpokladáme, že Rekreačné územie Hruštín – Zabava v návrhovom období – do roku 2040 sa stane komplexným strediskom cestovného ruchu s 228 rekreačnými objektami a 16 ostatnými objektami, s ubytovacou kapacitou 1490 lôžok s stravovacou kapacitou 255 stoličiek.

Cestovný ruch je systém aktivít obsahujúci pohyb, pobyt a potreby návštevníkov riešeného územia, ktorého cieľom je poskytnúť im komplexný zážitok pred, počas a po návšteve. Cestovný ruch je oblasťou, ktorá vytvára najväčšie predpoklady rozvoja obce. Základným cieľom politiky rozvoja cestovného ruchu je zabezpečenie primeranej životnej úrovne a zlepšenie kvality života, vytváranie vhodnej sociálnej klímy, dostatok pracovných príležitostí a príjmov prostredníctvom rozvoja ekonomických aktivít v oblasti poľnohospodárstva, lesníctva, vodného hospodárstva, tradičných remesiel, služieb a turistiky, ochrana a tvorba zdravého životného prostredia a zachovávanie hodnôt kultúrneho dedičstva vidieka a krajiny.

Požiadavky na spracovanie územného plánu z hľadiska rozvoja rekreácie:

- podporovať propagáciu kultúrno-historických prírodných zvláštností obce,
- podporovať všetky kultúrne a športové podujatia v obci,
- vytvoriť podmienky pre dobudovanie občianskej vybavenosti a služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce,
- podporovať rozvoj rekreácie, agroturistiky a vidieckeho turizmu.
- navrhnuť záväzné regulatívy hospodárenia vo voľnej krajine - pre lesné plochy, pre vodné plochy a pre nelesnú drevinú vegetáciu.

A.2.8. Prieskumy a rozbor verejného dopravného vybavenia

A.2.8.1. Napojenie sídelného útvaru na nadradenú dopravnú sieť

Cestné dopravné spojenie

Obec leží na bezprostredne pri hlavnej ceste č. I/78, Oravský Podzámok – Lokca (Trstená – Banská Bystrica), ktorá tvorí dopravnú os zastavaného územia obce Hruštín. Šírkové usporiadanie cesty I/78 v zastavanom území je v kategórii MZ 14/60, resp. MZ 13,5/60 vo funkčnej triede B1 a mimo zastavaného územia v kategórii C 11,5/80..

Vzdialenosť významných sídiel

- Námestovo 15 km
- Dolný Kubín 18 km
- Žilina 80 km

- Liptovský Mikuláš 63 km

Stav komunikácie v obci Hruštín (km)

Dĺžka obecných komunikácií	12
Z toho prašné	0
Stav komunikácií	Priemer
Dĺžka vybudovaných chodníkov	0,8
Počet mostov	2

Zdroj: PHaSR obce Hruštín, rok 2016

A.2.8.2. Organizácia dopravy v obci, dopravný systém

Do administratívneho územia obce Hruštín patrí aj k. ú. obce Vaňovka, ktorá je od Hruštína vzdialená 2 km. Obec Vaňovka je prepojená cestou III/2284 - v kategórii MZ 8,5(8,0)/50 vo funkčnej triede B3 v zmysle STN 73 6110 v zastavanom území a v kategórii C 7,5/70 v zmysle STN 73 6110 mimo zastavaného územia obce Hruštín.

V obci Hruštín sa nachádza dolina, ktorou preteká potok Hruštinka, rezervovaná rekreačnej ploche Zábava so Strediskom cestovného ruchu Vasiľovská hoľa. V súčasnosti vedie dolinou miestna komunikácia, ktorá sa neskôr mení na lesnú cestu, slúžiacu na približovanie dreva, ale aj na obsluhu celej rekreačnej oblasti. Cesta bola v minulom roku zrekonštruovaná a opatrená asfaltovým povrchom až po stredisko. Ak sa očakáva zvýšenie atraktivity doliny dobudovaním Strediska cestovného ruchu Vasiľovská hora, bude potrebné cestu celoročne udržiavať. Okrem zabezpečenia prístupu do doliny bude potrebné reagovať aj na skutočnosť, že v doline je v súčasnosti cca 120 rekreačných objektov a v návrhovom období doliny bude vybudované stredisko cestovného ruchu s ubytovacou (1490 lôžok), ale aj stravovacou kapacitou (255 stoličiek), podľa platného územného plánu. Preto bude potrebné vybudovať dostatočný počet parkovacích miest, v lokalitách s najmenšou možnou dostupnosťou.

Navrhované riešenie predpokladá šírkovú úpravu kategórie existujúcej miestnej komunikácie C7,5/50 od PD Hruštín po Oravskú horáreň , v kategórii miestnej komunikácie (podľa STN 736110 Projektovanie miestnych komunikácií) MOK 7,5/40 od Oravskej horárne po lyžiarsky areál. Pretože je cesta „slepá“, končí obrátkom, ktoré je dimenzované aj na otáčanie autobusov. So zastávkou hromadnej autobusovej dopravy neuvažujeme , pretože rekreačné objekty sú väčšinou súkromné.

Z cesty odbočuje do okolitých lesov niekoľko lesných ciest, niektoré prechádzajú cez Hruštinku brodom, niektoré mostom. Napojenia týchto ciest (križovatky) bude potrebné vybudovať ako súčasť rekonštrukcie cesty.

Cesta bude mať celoročné využitie, avšak zimné využitie bude oveľa intenzívnejšie nakoľko súčasťou SC)R Vasiľovská hoľa sú horské dopravné zariadenia s hodinovou kapacitou 720 osôb/h a plánované služby v rozsahu: ubytovacia kapacita 150 lôžok (50 horský hotel, 100 zrubové chaty – 10 objektov, stravovacie služby 100 stoličiek (40 stoličiek v reštaurácii, 30 stoličiek v bistre, 30 stoličiek v kolibe). Okrem toho predpokladáme aj súčasné využitie súkromných chat situovaných po oboch stranách cesty, vo svahu nad ňou.

Autobusová doprava

Dopravu na Orave zabezpečujú železnica a autobusové spojenie SAD, ktoré v miestach, kde je potrebné, plynule nadväzujú na železničnú dopravu. Všeobecne možno povedať, že cesty na Orave vedú do každej, i odľahlejšej dediny. Všetky majú tvrdý povrch, i mnohé lesné cesty, tie sú však pre verejnú dopravu uzavreté. Horská cesta spájajúca Oravskú Lesnú a Zázrivú má len štrkový povrch. Hlavnou cestnou komunikáciou v blízkosti obce, ktoré plní regionálne aj nadregionálne funkcie je cesta I. triedy č. I/78. V obci občania využívajú jestvujúcu autobusovú dopravu SAD LIORBUS, a. s., K.L.I.B.O.S. spol. s. r. o., František Hrkel-FERIBUS Autobusová doprava

Obec má výhodné autobusové spojenie takmer so všetkými kútmi Slovenska. S Bratislavou ju cez Považie spája linka Námestovo-Bratislava. Z miest západného Slovenska sú na Oravu priame spoje z Piešťan a Levíc, zo stredného Slovenska z Bojníc, Martina, Novák, Banskej Bystrice, Lučenca a Veľkého Krtíša. Hustá sieť autobusových spojov Dolný Kubína-Ružomberok umožňuje prístup na Oravu z takmer všetkých väčších miest Slovenska. Tieto mestá majú priame spojenie s Ružomberkom diaľkovými autobusovými spojmí. Východné Slovensko spája s Oravou autobusová linka Námestovo-Prešov.

Zastávka SAD

Obyvatelia majú možnosť využiť dopravné služby autobusovými prímestskými linkami smerom na okresné mesto Námestovo pomocou 4 autobusových zastávok v Hruštíne a jedna zastávka vo Vaňovke. Frekvenciu autobusového spojenia možno považovať za primeranú, vzhľadom na veľkosť obce.

Železničná doprava

Dôležitým železničným uzlom pre Oravu sú Kralovany, kadiaľ prechádza hlavný železničný ťah - trať č. 180 Košice-Žilina-Bratislava, resp. Košice-Žilina-Ostrava-Praha. Kralovany sú prestupnou stanicou pri pokračovaní cesty po železnici na Oravu, ktorú so spomínaným železničným ťahom spája jednokolajová železnica Kralovany-Trstená, trať č. 181 v dĺžke 56 km. Železnica sa kľukatí údolím rieky Oravy až po Tvrdošín, kde opúšťa údolie Oravy a do Trstenej pokračuje popri rieke Oravici. Dôležitými železničnými zastávkami na tejto trati, ktoré sú zároveň východiskami do opisovanej oblasti, sú Dolný Kubín, Oravský Podzámok, Podbiel, Krivá, Tvrdošín a Trstená.

Oblasťou neprechádza žiadna železničná trať. Najbližšie vlakové spojenie sa nachádza v susednom okresnom meste Tvrdošín s konečnou v meste Trstená.

Letecká doprava

Najbližšie letiská sú v Žiline (125,8 km) a v Poprade (124 km).

Medzinárodné letisko Poprad -Tatry je najvyššie položeným medzinárodným letiskom pre dopravné lietadlá v Európe (leží vo výške 718 m.n.m., čo je o cca 150 m vyššie ako rakúsky Innsbruck). Napriek tomu prílety a odlety nevyžadujú špeciálne postupy ani kvalifikáciu posádky, pretože Popradská kotlina je široká a umožňuje priblíženie v ose dráhy. Betónová vzletová a pristávacia dráha 09/27 je 2600 m dlhá a 45 m široká. Uhol zostupu je 3,5o a pre dráhu 27 je k dispozícii navigačné zariadenie ILS I. kategórie.

Letisko je otvorené celoročne, technicky je schopné vybaviť väčšinu lietadiel na krátke a stredné trate s kapacitou do cca 200 cestujúcich (napr. Airbus A320, Boeing 737, MD-83, TU-154, TU-204 a iné), pričom maximálna hodinová kapacita budovy terminálu, ktorá bola naposledy rekonštruovaná v roku 1993, je 300 cestujúcich (150 na odlet/150 na prílet).

Vďaka svojej geografickej polohe má letisko Poprad -Tatry mimoriadne dobré poveternostné podmienky, často leží nad hranicou hmly a využívajú ho ako náhradné letisko lietadlá pôvodne smerujúce do Košíc, Sliača, Žiliny, či dokonca Bratislavy.

Letisko Žilina je verejné medzinárodné letisko pre leteckú dopravu. Služí pre región severozápadného Slovenska s približne 1,2 mil. obyvateľov. Letisko Žilina je využívané pre leteckú dopravu slovenských a zahraničných leteckých spoločností, lety firemných a súkromných lietadiel, letecký výcvik a športové lietanie, sanitné lety, špeciálne letecké práce a činnosť letectva Armády SR. Obchodné využitie, zabezpečenie prevádzkových služieb a technickú obsluhu letiska Žilina vykonáva Letisková spoločnosť Žilina, akciová spoločnosť, ktorá je prevádzkovateľom letiska.

Letisková spoločnosť Žilina a.s. je súkromnou akciovou spoločnosťou podľa Obchodného zákonníka so špecifikami a odlišnosťami, ktoré upravuje zákon č. 136/2004 Z.z. o letiskových spoločnostiach a o zmene a doplnení zákona č. 143/1998 Z.z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 37/2002 Z.z. (ďalej len „Zákon o letiskových spoločnostiach“).

Do budúcnosti sa plánuje s predĺžením vzletovej a pristávacej dráhy, s rekonštrukciou a výstavbou odbavovacích zariadení. Predpokladá sa pristávanie civilných lietadiel strednej triedy. V koncepcii rozvoja leteckej dopravy sa uvažuje s intenzívnejším využívaním letiska na účely stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania pre účely civilného letectva, kde najdôležitejšiu úlohu zohrá Žilinská univerzita.

Letiská v súčasnosti využívajú rôzni záujemcovia zo Slovenska, ako i zo zahraničia. Využitie je rôznorodé, na turistické, výcvikové alebo podnikateľské účely, ale aj pre potreby rýchlej zdravotníckej pomoci.

Parkovanie

Pre potreby parkovania osobných áut mimo pozemkov rodinných domov sa na území obce Hruštín, k.ú. Hruštín nachádza plocha statickej dopravy pred objektom obecného úradu a kultúrneho domu, základnou školou, predajňou COOP Jednota, supermarketom COOP Jednota, cintorinom, kostolom, Penzióm Príslop, Pizzeriou Magnum, Výčapom Daria, Oravskou horárňou a športovým areálom SKI Vasilovská hoľa. V k.ú. Vaňovka sa parkovisko nachádza pred predajňou COOP Jednota, cintorinom a Spoločenským objektom. Toto nepostačuje pre budúci rozvoj obce, s rozvojom vybavenosti vzniknú nové parkoviská alebo sa rozšíria existujúce. Odstavné plochy a parkoviská majú prevažne asfaltový a spevnený štrkový povrch. Situovanie ďalších plôch statickej dopravy súvisí s rozmiestnením občianskej vybavenosti podľa druhu a potrieb.

Chodníky pre peších a bezpečnosť

Cesta I/78, ktorá prechádza zastavaným územím obce a tvorí hlavnú dopravnú kostru, v časti trasy od Oravského Podzámku a časť od Námestova nie je vybavená chodníkom. Ostatné komunikácie v obci zabezpečujú prevažne prístupy k domom a nie sú vybavené chodníkmi a jestvujúce šírky koridorov medzi oploteniami ani neumožňujú odatočnú výstavbu chodníkov. Z hľadiska bezpečnosti cestnej premávky je možné tento stav akceptovať (mimo hlavnej komunikácie) z dôvodu veľmi nízkej intenzity obsluhanej dopravy, ktorá umožňuje zmiešanie pešej a automobilovej dopravy v spoločnom profile.

Vplyv dopravy na územie mesta, ochranné a hlukové pásma

Vplyv dopravy na obytné územie obce Hruštín je značný, z toho dôvodu, že cez zastavané územie obce vedie cesta I/78 Námestovo - Oravský Podzámok.

Ochranné pásma

Na ochranu ciest a premávky na nich mimo zastavaného územia, alebo územia určeného k zastavaniu, slúžia cestné ochranné pásma definované v zákone o pozemných komunikáciách (Zákon č.135/61zb. znení zák.č.524/03 z. z.), v prípade obce Hruštín sa uplatnia pred obcou a za obcou ochranné pásma pre cestu I/78 - 50 m a za obcou ochranné pásmo pre cestu III/2284 do Vaňovky ochranné pásmo - 20 m.

Cyklotrasy

Riešené územie je vhodné na budovanie cyklistických trás. V súčasnosti sa využíva cyklistická trasa po štátnych cestách do Námestova a do Oravského Veselého.

Náučný chodník a turistickú trasu obce Hruštín zrealizovať v nasledujúcich rokoch podľa pripravených podkladov od obce, vid'. grafická časť Prieskumy a rozbor.

Požiadavky na spracovanie územného plánu z hľadiska koncepcie rozvoja cestnej siete:

-Vyznačiť a rešpektovať existujúce trasy ciest, ich šírkové usporiadanie v zmysle našich vyššie uvedených podmienok.

-Navrhnuť šírkové usporiadanie miestnych komunikácií v súlade s STN 73 6110.

-Vyznačiť hranice ochranného pásma ciest mimo sídelného útvaru obce ohraničeného dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. v znení jeho neskorších predpisov (účinnosť od 02.01.2015).

-Pri návrhu nových lokalít v blízkosti cestných komunikácií I. triedy je potrebné posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy a vyznačiť pásma prípustných hladín hluku v zmysle Vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších zmien a predpisov. S umiestnením lokalít, predovšetkým bývaní, v ochrannom pásme ciest a v pásme

s prekročenou prípustnou hladinou hluku nie je možné uvažovať. V prípade potreby je nevyhnutné navrhnuť opatrenia na maximálnu možnú elimináciu negatívnych účinkov dopravy a zaviazať investorov na vykonávanie týchto opatrení.

-Dopravné napojenie novo navrhnutých objektov a komunikácií je potrebné riešiť v súlade s STN 73 6110 a STN 73 6102 a zohľadniť nadradenosť cesty I/78.

-Navrhnuť umiestnenie zastávok autobusovej dopravy a vyznačiť ich pešiu dostupnosť.

-Cyklistické a pešie trasy navrhnuť a vyznačiť i v širších vzťahoch k príslušnému územiu. Ich šírkové usporiadanie je potrebné navrhnuť v zmysle STN 73 6110.

- Náučný chodník a turistickú trasu obce Hruštín zrealizovať v nasledujúcich rokoch podľa pripravených podkladov,

-Vypracovať návrh statickej dopravy v zmysle STN 73 6110.

A.2.9. Prieskumy a rozbor technického vybavenia

VODNÉ HOSPODÁRSTVO

A.2.9.1. Odtokové pomery a protipovodňová ochrana územia

Celé územie patrí do povodia rieky Oravy, do ktorého vteká aj vodný tok Hruštínka odvodňujúca kataster. Prameniská Hruštínky sa nachádzajú pod Minčolom s názvom Puchmajerovej jazierka. Prítoky Hruštínky majú flyšový výmloňovitý charakter a sú ostro vrezané do terénu.

Prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené v súlade s STN 73 6822 „Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi“.

V zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z.z.(Vodný zákon) a vykonávacej normy STN 75 2102 SVP. a.s. Piešťany požaduje zachovať ochranné pásmo pozdĺž vodohospodársky významných vodných tokov Hruštínka v šírke min. 6 m od brehovej čiary obojstranne a min. 5 m od brehovej čiary ostatných vodných tokov. V ochrannom pásme nie je prípustná orba, stavenie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí. Taktiež je nutné zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom (bez trvalého oplatenia) z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity - uvedené je potrebné zapracovať i do textovej i grafickej časti „Ochranné pásmo vodných tokov“, Závaznej časti ÚPN.

V záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so Zákonom č.7/2010 Z.z o ochrane pred povodňami (§ 20) - uvedené je potrebné zapracovať i do časti „Ochrana pred povodňami“.

V prípade akýchkoľvek stavebných zámerov v blízkosti vodných tokov s nedostatočnou kapacitou koryta na odvedenie prietoku Q100 - ročnej veľkej vody SVP, a.s. Piešťany požaduje rešpektovať ich inundačné územie, zamedziť v nich výstavbu a iné nevhodné činnosti v zmysle tohto zákona.

Správa ŠP SR CHKO Horná Orava upozorňuje, že úsek vodohospodársky významného vodného toku Hruštínka je v zmysle v súčasnosti spracovaných údajov podľa príslušného Metodického pokynu zaradený **do zoznamu úsekov vodných tokov s existujúcim potenciálne významným povodňovým rizikom.**

A.2.9.2 Vodný potenciál územia a ochrana zdrojov

Z hydrologického hľadiska územie spadá do stredohorskej oblasti so snehovo-dažďovým typom režimu odtoku. Akumulácia tu prebieha v mesiacoch november až marec, vysoká vodnosť je v marci až júni, najvyššie prietoky sú v máji a najnižšie v januári – februári a v septembri – októbri.

Priemerný ročný elementárny odtok sa pohybuje do 20 l.s⁻¹km⁻².

Celé územie patrí do povodia rieky Oravy, do ktorého vteká aj Hruštínka odvodňujúca kataster. Prameniská Hruštínky sa nachádzajú pod Minčolom s názvom Puchmajerovej jazierka. Prítoky Hruštínky majú flyšový výmloňovitý charakter a sú ostro vrezané do terénu. Počas roka majú veľké výkyvy a voda v dôsledky nepriepustného podlažia, ktoré vzniká rozpadom flyšusteká len po povrchu. Zásoby spodných vôd sú chudobné, výskyt prameňov je hojný, ale všetky sú malé a mnohé vysychajú.

Z hydrogeologického hľadiska sa v nižších polohách jedná o paleogén so slabou puklinovo-vrstvovou priepustnosťou.

Územie patrí do hydrogeologického rajónu PN025 – paleogén povodia Bielej Oravy a neogén Oravskej kotliny. Využiteľné množstvo podzemných vôd je v rozpätí 0,2 – 0,49 l.s⁻¹km⁻².

Požiadavky pre spracovanie územného plánu:

- Zabezpečiť ochranu inundačného územia a vytvárať podmienky pre: prirodzené meandrovanie vodných tokov a spomaľovanie odtoku povrchových vôd z predmetného územia,

- V rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie, infiltrácia dažďových vôd a pod.)

- Vody z povrchového odtoku majú byť pred odvedením do recipientu zbavené ropných látok, ako aj plávajúcich a unášaných väčších častíc.

- Odvádzanie a čistenie odpadových vôd z rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle Zákona o vodách č.364/2004 Z.z a NV SR č.269/2010 Z.z, ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd.

- Komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach s dôrazom na spomalenie odvedenia povrchových vôd z územia v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody.

- Vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí. Stavby protipovodňovej ochrany je potrebné zaradiť v územnoplánovacej dokumentácii medzi verejnoprospešné stavby.
- V rámci využitia územia nesmie dôjsť k významným zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich. Stavby na území s trvalo zvýšenou hladinou podzemných vôd požadujeme osádzať s úrovňou suterénu min 0,5 m nad rastlým terénom, bez budovania pivničných priestorov.
- Akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v blízkosti vodných tokov a ich ochranného pásma odsúhlasit' so správcom toku.
- V prípade situovania rozvojových lokalít v potenciálne zaplavovanom území si musí žiadateľ - investor protipovodňovú ochranu zabezpečiť na vlastné náklady, vrátane príslušnej projektovej dokumentácie. Protipovodňová ochrana nesmie negatívne ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodných tokov.

A.2.9.3 Zásobovanie pitnou vodou

VODNÉ ZDROJE A AKUMULÁCIA

V obci Hruštín sa nachádzajú 2 vodojemy – na Zábave VDJ 2x250 m³ (765 – 761 m.n.m.) prameň Tri studne č. 1 a č.2 – min. výdatnosť 6,7 l/s, PHO vodného zdroja I. a II. stupňa prameňov č. 1, 2 Tri studne Kubínska hoľa je vyhlásené rozhodnutím Obvodného úradu životného prostredia Dolný Kubín č. 572/1993/VH/Du zo dňa 16.11.1993

VDJ Pod Príslopom 2x100 m³ (764,7 -760,6 m.n.m.) pramene č. 1 – 8, min. výdatnosť 4,6 l/s, PHO vyhlásené rozhodnutím ONV odbor PLVH v Dolnom Kubíne č. 1659/1976 – Vod. zo dňa 4.11.1976

VODOVOD - HRUŠTÍN a VAŇOVKA

Miestna časť Vaňovka a Hruštín tvoria jeden vodárenský systém.

Vodovod je v správe Oravskej vodárenskej spoločnosti Dolný Kubín a.s.

Verejný vodovod je vybudovaný zväčša z PVC potrubia navrhovaná časť z HDPE. Existujúci verejný vodovod je gravitačný , vetvový .

VODOVOD HRUŠTÍN - ZÁBAVA

V rekreačnom území Zabava sa nachádzajú objekty , ktoré sú napojené na vodovod napájaný z privádzača do vodojemu a sú napojené súkromnými prípojkami , Oravská horáreň je napojená z vodojemu 20m³ a niektoré objekty sú riešené zásobovaním z vlastných zdrojov – studní a niektoré objekty vo vyšších polohách nemajú zásobovanie vodou.

Pre výhľadové obdobie, ktoré bolo riešené v ÚPN zóny Hruštín - Zabava prepojenie existujúceho vodovodu na nový vodojem a nový rozvod vody pre rekreačné územie samostatne, nezávisle od obce. Pre vyššie položené objekty sa vodovod nebude riešiť centrálné je potrebné ,aby objekty boli riešené z vlastných zdrojov – studní.

V súčasnosti pre rekreačné územie je zrealizovaná akumulácia - vodojem 20m³ len pre objekt Oravská horáreň .Podľa STN 73 66 50 doporučuje, aby bola zabezpečená akumulácia v výške 60 - 100 % z dennej potreby vody.

Z privádzača zo záhytu prameňa – Tri studne do existujúceho vodojemu sa prevedie privádzač aj do navrhovaného vodojemu o objeme 2 x 70 m³, nový prívod do akumulácie a rozšírenie navrhovaného verejného vodovodu / podľa ÚP obce / s HDPE potrubím aj pre navrhovanú zástavbu.Prívod vody do vodojemu –výtlačným potrubím z navrhovanej ATS.

Navrhovaný vodojem bude umiestnený nad exist. vodojemom s objemom 20 m³ s prepacom do existujúceho vodojemu .

Z tohto vodojemu a existujúceho sa prevedie nový rozvod DN 100 , na ktorý sa napoja vetvy existujúcich vodovodov.

A.2.9.4 Odkanalizovanie riešeného územia

KANALIZÁCIA - HRUŠTÍN

Pre uvedené územie sa zrealizoval v posledných rokoch stavba „Babín – Vaňovka – kanalizačný zberač, Zásobovanie vodou, odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd v regióne Orava.“ Zrealizovali sa kanalizačné zberače „A“, „A-1“, „B 1-1“ a výtlač z čerpacej stanice „B1“ a jedna čerpacia stanica splaškových vôd na zberači „B1-1“. Odvádzanie splaškových odpadových vôd je zrealizované do ČOV Námestovo

OVS a.s. Dolný Kubín plánuje výstavbu kanalizácie v obci Hruštín a následne s dobudovanie kanalizácie aj v časti Vaňovka .

KANALIZÁCIA - VAŇOVKA

V obci Vaňovka zatiaľ nie je vybudovaná kanalizácia, splaškové odpadové vody sú likvidované z súkromných žumpách.

Dažďové vody sú odvádzané na terén a do potoka Račný.

KANALIZÁCIA HRUŠTÍN - ZABAVA

V súčasnosti v obci je len čiastočne vybudovaná verejná kanalizácia. Z objektu Oravskej horárne je kanalizácia zaústená do ČOV a do toku Hruštinka. Ostatné odpadové vody sú likvidované z súkromných žumpách. Dažďové vody sú odvedené len povrchovo rigolmi .

Regulatívy pre vodné hospodárstvo:

-Rešpektovať Zákon o vodách č. 364/2004 Z.z. a príslušné platné normy STN 73 6822 „Križovanie a súbegy vedení a komunikácií s vodnými tokmi a STN 75 2102 „Úpravy riek a potokov“!

-Odvádzanie a čistenie odpadových vôd zo všetkých rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle Zákona o vodách č.364/2004 Z.z a NV SR č.269/2010, ktorým sa ustanovujú kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových a osobitných vôd, vrátane podmienok pre vypúšťanie vôd z povrchového odtoku.

-V rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený

voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie, infiltrácia dažďových vôd a pod.)

- Akúkoľvek investorskú činnosť, ako i výsadbu porastov v blízkosti vodných tokov a ich ochranného pásma, žiadame odsúhlasiť so správcom toku.

ZÁSOBOVANIE ENERGIAMI

A.2.9.5. Elektrická energia

ZÁSOBOVANIE ELEKTRICKOU ENERGIU

Rozvody VN a NN

Elektrická energia je hlavným zdrojom energie. V súčasnosti riešenie vykurovania iba jedným druhom energie naznačuje neustále zvyšovanie spotreby elektrickej energie a tým následne aj zvyšovanie zaťaženia miestnej elektrickej siete.

Obec Hruštín a Vaňovka je elektrickou energiou zásobovaná z distribučných transformátorových staníc 22/0,4 kV, ktoré sú napájané z 22 kV vedenia č.220 Námestovo – Oravský Podzámok, ktoré prechádza údolím vodného toku Biela Orava a ďalej vodného toku Hruštinka. Tieto vyúsťujú z prevodových transformátorových staníc 110/22 kV Námestovo.

Prehľad existujúcich transformátorových staníc a navrhovaných v pôvodných ÚPD:

HRUŠTÍN

Existujúce

TS.01 - Zabava PD - Pri píle

TS.02 - Hruštín PD I.

TS.03 - PD Bytovky

TS.04 - Pod Príslopom

TS.05 - Kostol

TS.06 - Križovatka - do Vaňovky a do Babína

TS.07 - Obecný úrad

TS.08 - Hrnčiarka

TS.09 - Radzovka

TS.10 - Pekáreň

ZABAVA

V súčasnosti je v riešenom území situovaná jedna transformačná stanica pri Urbarskom dome a jedna v lyžiarskom stredisku. Väčšina rekreačných objektov nie je napojená na elektrickú energiu.

Existujúce

TS.01 - Ski Vasiľovská hoľa

TS.02 - Pásková Poľana

TS.03 - Hruštín Zabava

TS.04 - Rehtorovo

TS.05 - Zvyšehaj

VAŇOVKA

Existujúce

TS.01

TS.02

Navrhované

Poznámka: 6 TS bolo navrhovaných v UPN a ZaD

Navrhované

Poznámka: 2 TS boli navrhovaných v UPN a ZaD

Navrhované(ZaDč.11)

Poznámka: TS.03 - 250 kVA - Kúty navrhovaná v ZaD

Sekundárna sieť NN je vybudovaná ako vzdušné NN vedenie na betónových (popri štátnej ceste a hlavných miestnych komunikáciách) a drevených podperných bodoch (rozvody k rodinným bytovým jednotkám) spolu s rozvodom verejného osvetlenia. Časť sekundárnej siete NN je vybudovaná ako káblová sieť NN. Sekundárnu sieť NN treba rozširovať, pre potenciálnu výstavbu budovať sekundárnu sieť NN káblovú. Obec je v súčasnosti zásobovaná elektrickou energiou z existujúcej nízko napäťovej siete, ktorá je v obci vedená po stĺpových podperách od jednotlivých trafostaníc. V súčasnom období je v obci 14 trafostaníc. V prípade ďalšieho hospodárskeho a sociálneho rozvoja bude potrebné uskutočniť zvýšenie kapacity elektrickej prenosovej sústavy.

Verejné osvetlenie

Osvetlenie ciest, komunikácií a verejných priestranstiev je vybudované výbojkovými svietidlami, ktoré sú pomocou výložníkov uchytené na podperných bodoch vzdušnej sekundárnej siete NN. Rozvod medzi svietidlami je vodičom AlFe, ktorý slúži ako fáza VO vzdušnej sekundárnej siete NN. Ovládanie VO je centrálné prostredníctvom impulzných káblov pri transformátorových staniciach. Do budúcnosti sa odporúča budovať verejné osvetlenie výbojkovými sodíkovými svietidlami, ktoré budú upevnené na bezpátiacových osvetľovacích stožiaroch. Rozvod medzi svietidlami bude káblom CYKY. Ovládanie navrhovaného osvetlenia napojiť pomocou impulzného kábla na centrálny impulz VO obce Hruštín v RVO pri transformátorovej stanici. Osvetlenie obce si vyžaduje komplexnú rekonštrukciu.

Ochranné pásma

Pre jednotlivé vzdušné vedenia je stanovený nasledovný rozsah ochranných pásiem:

- VVN 400 kV vzdušné vedenie – 20 m od krajného vodiča na každú stranu,

- VVN 110 kV vzdušné vedenie – 15 m od krajného vodiča na každú stranu,

- VN 22 kV vzdušné vedenie – 10 m od krajného vodiča na každú stranu,
- VN 22 kV zemné vedenie – 1 m od krajného vodiča na každú stranu.

V ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané:

- a) zriaďovať stavby a konštrukcie,
- b) pestovať porasty s výškou presahujúcou 3 m, vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno porasty pestovať do takej výšky, aby pri páde sa nemohli dotknúť elektrického vedenia,
- c) uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky,
- d) vykonávať iné činnosti, pri ktorých by sa mohla ohroziť bezpečnosť osôb a majetku, prípadne pri ktorých by sa mohlo poškodiť elektrické vedenie alebo ohroziť bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky.

V ochrannom pásme podzemného vedenia a nad týmto vedením je zakázané:

- a) zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky a vysádzať trvalé porasty a jazdiť osobitne ťažkými mechanizmami,
- b) vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť jeho prevádzky, prípadne by podstatne sťažovali prístup k nemu.

Zásobovanie objektov elektrickou energiou na vidieku vychádza ďalej z predpokladu, že spotreba elektrickej energie v rodinných domoch, pri ktorých sa nachádzajú hospodárske objekty, bude závislá nielen od používania drobných spotrebičov ale aj výkonovo náročných spotrebičov, napr. cinkulárky, hoblňovačky a pod.

V rámci spracovania územnoplánovacej dokumentácie je potrebné rozširovať rozvody elektrickej energie v navrhovaných lokalitách podľa tempa výstavby, zabezpečiť výstavbu trafostaníc podľa potreby v riešených zónach podľa tempa výstavby, pripraviť alternatívne nápočty spotreby elektrickej energie a stavebnú činnosť usmerňovať podľa schválených regulatívov.

Pre rozvod elektrickej energie je potrebné splniť nasledovné požiadavky:

1.Vysoké napätie - prípojky na trafostanice v zastavenej časti riešiť ako zemné káblové

2.Trafostanice

Trafostanice riešiť ako kioskové do 630 KVA, v prípade požiadavky na výkon do 250 kVA kompaktné. Napojenie nových odberných miest je možné, len z trafostaníc v majetku SSE-D..

3.Nízke napätie - rozvody riešiť ako zemné káblové, dĺžka výbežkov od zdroja max.350 m

4.Upozorňujeme vás, že v predmetnej lokalite sa nachádzajú podzemné aj nadzemné vedenia v správe SSE-D, a.s. od ktorých je potrebné pri výstavbe dodržať ochranné pásmo.

5.V prípade požiadavky na prekládku energetických zariadení je potrebné tieto riešiť v zmysle zákona č.251/2012 Z.z § 45"Preložka elektroenergetického rozvodného zariadenia" v ktorom sa uvádza..:

5.1.Preložkou elektroenergetického rozvodného zariadenia na účely tohto zákona je premiestnenie niektorých prvkov elektroenergetického rozvodného zariadenia alebo zmena jeho trasy.

5.2.Náklady na preložku elektroenergetického rozvodného zariadenia je povinný uhradiť ten, kto potrebu preložky vyvolal, ak sa vlastníkom elektroenergetického rozvodného zariadenia a ten, kto potrebu preložky vyvolal, nedohodnú inak. Preložku elektroenergetického rozvodného zariadenia vykonáva prevádzkovateľ sústavy alebo za podmienok ním určených aj iná oprávnená osoba.

Vlastníctvom elektroenergetického rozvodného zariadenia sa preložkou nemení

5.3.SSE-D, a.s. ako majiteľ energetického zariadenia si vyhradzuje právo schválenia spôsobu, termínu preložky tohto zariadenia ako aj jej realizátora. Toto schválenie musí byť vykonané minimálne 60 dní pred plánovaným termínom preložky V otázke zabezpečenia uvedeného súhlasu je potrebné sa obrátiť na p. Ing. Miroslava Olešňani'ka 0917/208 145. V prípade, že k tomuto schváleniu nedôjde, SSE-D, a.s. nesúhlasí s realizáciou preložky energetického zariadenia.

NAPOJENIE ÚZEMIA NA TELEKOMUNIKAČNÉ A INFORMAČNÉ SIETE

A.2.9.6. Telekomunikačné zariadenia a ich vplyv na územie

Obec Hruštín patrí do telefónneho obvodu Námestovo s hlavnou telefónnou ústredňou v Námestove, na ktorú je pripojená diaľkovým káblom. Mesto Námestovo plní v súčasnosti z hľadiska telekomunikačného funkciu uzlovej ústredne pre sprostredkovanie automatického styku v rámci uzlovej obvodu a sídlo hlavnej ústredne pre sprostredkovanie miestnej telefonickej prevádzky. V roku 1995 sa začalo s postupnou digitalizáciou ústrední na Hornej Orave. Digitálna telefónna ústredňa obce Hruštín je umiestnená v budove pošty. Miestna sieť je budovaná časť kábelovými rozvodmi a časť vzdušným vedením

A.2.9.7. Stav a nároky na telefonizáciu

Obec Hruštín sa dynamicky rozvíja. Postupne ako sa budú realizovať nové objekty, budú vzrastať nároky na počet pripojení. V obci je riešený rozvod miestneho rozhlasu. Sieť je vybudovaná vzdušnými vedeniami na oceľových alebo drevených slupoch. Rozvod je realizovaný ako dvojdrôtovým vedením na izolačných podperách.

Nepredpokladáme rekreačné objekty, s výnimkou objektov vybavenosti napojiť na telefónnu sieť.

A.2.9.8. Televízne zariadenia

Celé územie obce je pokryté TV signálom. Vzhľadom na značnú rekreačnú funkciu riešeného územia nie je potrebné budovať káblový rozvod televízneho vysielania.

A.2.9.9. Informačné zariadenia

Od polovice roku 1997 je územie Hornej Oravy pokryté signálom umožňujúcim využívať mobilné telefóny Globtel GSM a Eurotel. V posledných rokoch nastal nebyvalý rozvoj informatiky. Všetky orgány štátnej správy, výrobné aj nevýrobné prevádzky a iné socio-ekonomické subjekty sú napojené alebo sa napájajú prostredníctvom počítačov a internetovú sieť, ktorá je nekonečným zdrojom informácií.

A.2.10. Prieskumy a rozbor stavu životného prostredia a ochrany prírody a krajiny

Z celoslovenského hľadiska patrí riešené územie Hruštín z pohľadu výskytu hlavných polutantov k menej zasiahnutým najmä vo vrcholových častiach (NO_2 5-10 $\mu\text{g}\text{m}^{-3}$, SO_2 5-10 $\mu\text{g}\text{m}^{-3}$), priemerná ročná depozícia dusíka z domácich a zahraničných zdrojov je medzi 800-1000 mg N.m⁻², depozícia síry je nad 2500 mg S.m⁻² čo je horná hranica v rámci Slovenska. Podzemné vody patria medzi nízko znečistené a z hľadiska agresivity môžu patriť k slabo, stredne aj silne agresívnym. Riziko ohrozenia zásob podzemných vôd znečisťujúcimi látkami je nízke. Koncentrácia ekvivalentného uránu v území je na nízkych hodnotách 0 – 1 ppm. Celková prírodná rádioaktivita je podpriemerná – od cca 0 do 6 ur, prognóza radónového rizika je nízka. Stupeň znečistenia riečnych sedimentov patrí k veľmi nízkym z hľadiska Slovenska (0-1 Cd). Seizmické ohrozenie je v rámci Slovenska na najnižších hodnotách (0,50-0,59 ms⁻² špičkového zrýchlenia).

Horské oblasti sú silne ohrozené najmä vodnou eróziou a aj potenciálna ohrozenosť pôd v rámci riešeného územia prebieha od veľmi silnej po silnú až stredne silnú. Zdravotný stav lesov je medzi stredne a slabo poškodenými.

A.2.10.1. Rozbor súčasného stavu zložiek životného prostredia

Lesná vegetácia

Lesné porasty zaberajú v rámci riešeného územia oboch katastrov 33,3% výmery. Nachádzajú sa najmä v jeho západnej časti, prevažne na strmších a strmých svahoch. Lesy patria do LHC Oravský Podzámok, LC Oravský Podzámok, LC Paráč, LC Párnica a v časti Vaňovka do LC Lokca. Prevládajú hospodárske lesy so zastúpením až 98,4%, ochranné lesy tvoria len 1,6% výmery lesov. Z hľadiska drevinového zloženia je hlavnou drevinou smrek so 78,7%, nasleduje buk (12,2%), jedľa (4,68%), borovica (2,72%) a pod 1% sú zastúpené breza, jaseň, javor, jelša, topol, ostatné listnáče a smrekovec. Štátne lesy zastúpené v katastri v menšom množstve v závere doliny Hruštinky patria organizačne do Odštepného závodu v Námestove, ostatné lesy patria súkromným vlastníkom, niektoré z nich sú spravované Pozemkovým spoločenstvom urbarialistov Hruštín.

Podľa stanovíštných pomerov prevládajú jedľové bučiny a bukové jedliny. V oblasti pri Minčole sú to však aj jarabinové smrečiny na hornej hranici lesa. Lesný podrast je bohato zastúpený tvorený krovínami ako baza červená, malina, zemolez a pod..

Z hľadiska lesných vegetačných stupňov je tu 4. až 7. lvs tvorený prevažne kyslými a živnými bučinami s jedľou a smrekom.

Ochranné lesy sa nachádzajú len na výmere do 20 ha v juhozápadnom cípe katastra. Tvoria ich lesy na ochranu pôdy a vysokohorské lesy pod hornou hranicou stromovej vegetácie.

Nelesná drevinová vegetácia (NDV)

V riešenom území sa nachádzajú pomerne veľké plochy NDV. V severnej časti územia majú charakter lesa, hoci nie sú vedené ako lesné porasty. Vznikli samovoľným náletom zarastením bývalých pasienkov, čo sa vo viacerých prípadoch prejavuje aj na štruktúre rozmiestnenia stromov, ktoré sú usporiadané v smere bývalých medzí. Ich drevinové zloženie je porovnateľné s lesnými porastmi. Z tejto časti vybiehajú pozdĺž vodných tokov širšie aj užšie pásy prevažne ihličnatých porastov až k potoku Hruštinka. Vytvárajú tak žiaducu sieť porastov NDV v kombinácii s pasienkami a lúkami. Tento krajinný ráz je veľmi významný a má pozitívny vplyv na ekologickú funkciu územia.

V drevinovom zložení nelesnej drevinovej vegetácie sa tu vyskytuje okrem lesných drevín aj jelša sivá, druhy vrúb, trnka, ruža šípová, hloh jednosemenný, svib červený, vtáčí zob, lieska, hloh, zemolez apod.

Trvalé trávne porasty

Trvalé trávne porasty v riešenom území predstavujú pasienky a lúky. Tvoria plochy medzi už spomenutou nelesnou drevinovou vegetáciou. V minulosti boli intenzívnejšie obhospodávané so striedaním pasenia, kosenia a dokonca orby. Dnes sú využívané najviac na pasenie a kosenie oviec a hovädzieho dobytká. Tieto biotopy patria podľa katalógu biotopov Slovenska najmä k mezofilným pasienkom a lúkam.

Orná pôda

Orná pôda sa v riešenom území nachádza v menšom množstve, najmä v okolí obce Hruštinka a Vaňovka. Tvoria ju pomerne úzke a dlhé poličky so striedaním plodín. Tento biotop je človekom umelo udržiavaný v nestabilnom stave, avšak potrebný pre jeho prežitie. Rozdrobenosť poličiek je pozitívnym javom v porovnaní s veľkoplošnými lánmi. Z botanického hľadiska, keďže sa jedná o intenzívne kultúry, je väčšinou málo významný i keď aj tu je možné niekedy nájsť chránený druh – to však spravidla na menej intenzívne využívaných orných pôdach. Zo zoologického hľadiska sú tieto biotopy využívané obmedzeným množstvom živočíchov avšak slúžia ako potravný biotop pre menšie hlodavce a lovný biotop predovšetkým pre dravé druhy vtákov.

Špeciálne štruktúry

Medzi tieto štruktúry sme zaradili menšie plochy ale s väčším významom pre biodiverzitu krajiny. V katastri sem patria najmä plochy podmáčané. Zamokrené a podmáčané plochy sú často aj biotopmi chránených a ohrozených druhov rastlín a živočíchov. Ich bližšia charakteristika je v časti rastlinstva a živočíšstva. Podľa katalógu biotopov Slovenska patrí tento biotop do skupiny biotopov vlhkých lúk podhorských a horských oblastí.

Vodné toky

Vodné toky sú javom dôležitým pre hygienu krajiny. Najvýznamnejším tokom je potok Hruštinka prechádzajúca prakticky stredom záujmového územia. Prameniská má tiež v rámci katastra a v riešenom území má v podstate prirodzený charakter s menšími meandrami. Do Hruštinky sa vlieva viacero menších tokov, ktorých vodné stavy značne kolíšu v priebehu roka. O kvalite Hruštinky svedčí, že je rybárskym revírom pre pstruha a lipňa. Hruštinka sa vlieva do Bielej Oravy a tá do Oravskej priehrady.

Sprievodná vegetácia vodných tokov je tvorená jelšou sivou, viacerými druhmi vrb – vrba krehká, purpurová, sivá, rakyta ako aj smrekom obyčajným. Brehové porasty v našom prípade patria k fragmentom spoločenstiev horských jelšových lužných lesov.

Vegetácia v obci

Vegetácia v obci Hruštín je pozoruhodná pozdĺž vodného toku Hruštinka, ktorá rozdeľuje zastavané územie na dve výškové úrovne a práve značne strmé severné brehy Hruštinky sú ponechané brehovej zeleni. V drevinách prevládajú druhy vrb – krehká, purpurová, sivá aj iné dreviny ako jelša sivá, breza, smrek apod.

Ďalej vzratlú zeleň nájdeme pri kostole, na cintoríne a pozdĺž odvodňovacích kanálov ústiacych do Hruštinky. Ďalšia zeleň je v prevažnej miere záležitosťou výsadby v súkromných záhradách. V nich prevládajú ovocné druhy drevín, s menšími výnimkami najmä pri novostavbách, kde je väčšie zastúpenie okrasných druhov drevín. V drevinách prevládajú druhy vrb – krehká, purpurová, sivá aj iné dreviny ako jelša sivá, breza, smrek apod.

Sídelné a technické prvky (antropogénne prvky)

V rámci katastra obce Hruštín sa nachádza Poľnohospodárske družstvo, Zberný dvor a Jasso píla na západnom okraji zastavaného územia, smerom na Zabavu. Pozdĺž toku Hruštinka v časti Zabava sa tiahne rozsiahla chatová oblasť v rámci celého katastra, miestami vybiehajúca do okolitej pahorkatiny, ukončená Lyžiarskym strediskom vasiľovská Hoľa..

A.2.10.2. Rozbor faktorov negatívne ovplyvňujúcich kvalitu životného prostredia**2.10.2.1 Prírodné stresové javy (geodynamické javy)**

- eróznno-akumulačné javy

- eróznno-akumulačné javy

Riešené územie sa nachádza v pohorí Oravská Magura, ktorého podložie je tvorené horninami paleogénu, ktorý je málo odolný voči erózii. Vzhľadom k reliéfu terénu sa tu vyskytujú najmä denudačné ale aj v menšej miere akumulčné procesy.

Z druhov erózie sa tu vyskytuje najviac výmoľová erózia gravitujúca k vodným tokom. Podmienená je sklonitosťou terénu a spôsobom obhospodarovania lesných, pasienkových a orných plôch.

- seizmicita

Z hľadiska seizmicity patrí riešené územie do oblasti 6. stupňa makroseizmickej aktivity MSK-64. Najbližšie epicentrum makroseizmickej aktivity bolo východne od Dolného Kubína. Seizmické ohrozenie je pre riešené územie nízke a nenachádzajú sa tu ani extrémne anomálie magnetického poľa Zeme.

2.10.2.2. Sekundárne stresové javy**- zaťaženie prostredia pachom, hlukom a vibráciami**

Vzhľadom k umiestneniu riešeného územia uprostred lúk a lesov, nie je toto vystavené nadmernému pôsobeniu pachových látok, hluku a vibrácií. Lokálne sa niektoré z nich môžu vyskytovať v súvislosti s ťažbou dreva v lesoch, obrábaním poľnohospodárskej pôdy a individuálnou dopravou do územia. Najväčšie pôsobenie hluku a vibrácií je v blízkosti štátnej cesty I/71 prechádzajúcej obcou Hruštín.

- kontaminácia pôdy

Kontaminácia pôdy nebola zisťovaná a v riešenom území je možná v súvislosti s obrábaním pôdy a ťažbou dreva v prípade používania zastaranej strojovej techniky s unikajúcimi ropnými látkami.

- prírodná rádioaktivita a radónové riziko

Celková prírodná rádioaktivita v riešenom území sa pohybuje v rozpätí 6-12 ur. Radónové riziko je tu nízke.

- poddolované územia

V riešenom území sa nenachádzajú poddolované územia.

- znečistenie vôd

Je bežný problém vidieckeho prostredia na Slovensku. Výsypy smetí do vodného toku sú občasným javom v značnom množstve katastrov na Slovensku. V tejto súvislosti je potrebné vyžadovať, aby riešenie odpadových vôd bolo v súlade so zákonmi a nedochádzalo tak k degradácii prírodného prostredia, ktoré sa na druhej strane tí istí ľudia rozhodli využiť pre rekreáciu.

- znečistenie ovzdušia a poškodenie vegetácie imisiami

Takéto znečistenie súvisí najmä s diaľkovými prenosmi imisií a v minulosti predstavovalo väčšie riziko ako dnes, keď sa zdroje znečisťovania buď prispôbili prísny normám na ochranu ovzdušia, alebo niektoré zanikli.

- staré záťaže a devastácia územia výsypmi odpadov

Územie katastra je pomerne čisté z hľadiska nelegálnych výsypov odpadov. Varovať treba pred prípadným výsypom do vodných tokov, tak ako to už býva zvykom.

2.10.2.4. Zdroje sekundárnych stresových javov**- zdroje znečistenia ovzdušia**

Pochádzajú z cesty I/78 a z územia mimo katastra. Miestne zdroje sú viazané na vykurovanie tuhými a tekutými formami palív a exhaláty automobilov.

2.10.2.5. Pásma hygienickej ochrany (PHO) technických objektov

- Pri líniových prvkoch je ich ochranné pásmo závislé od druhu, veľkosti a intenzity prenosu. Pre vedenia VVN 400 kV predstavuje 25m na obe strany od krajného vodiča, pre napätie 220 kV 20 m od krajného vodiča a pre napätie 22 kV 10m od krajného vodiča. -
- Cesta prvej triedy má ochranné pásmo 25 m kolmo na os cesty po oboch stranách vozovky, cesta III.triedy má ochranné pásmo 18 m kolmo od osi vozovky.
- Skládky odpadu majú ochranné pásmo od 300 do 500 m.
- Poľné hnojisko má ochranné pásmo 100 m.
- Poľnohospodárske objekty so živočíšnou výrobou majú ochranné pásma stanovené podľa počtu a druhu zvierat.
- Cintoríny majú ochranné pásmo 50 m.
- Cintoríny majú ochranné pásmo 50 m.
- Lesné porasty majú ochranné pásmo 50 m od okraja lesa.

2.10.2.6. Environmentálne problémy

Hlavné environmentálne problémy katastra:

- hluk z cesty I/78, ktorá prechádza zastavaným územím obce,
- nekonceptná výstavba,
- nedostatočná sprievodná zeleň vodných tokov.
- veľké a súvislé lány poľnohospodárskych polí ornej pôdy okolo zastavaného územia obce, najmä v južnej časti znižujúce estetickú hodnotu krajiny a zvyšujúce náchylnosť na eróziu.
- neúplné odkanalizovanie obce, najmä časti Vaňovka.

A.2.10.3. Rozbor faktorov pozitívne ovplyvňujúcich kvalitu životného prostredia

Existujúce činnosti a využívanie plôch v rámci katastra budú kvôli jednoduchosti zobrazenia na mape delené na základe súčasnej štruktúry krajiny do nasledovných oblastí:

- lesné hospodárstvo
- dreviny a kroviny vo voľnej krajine
- lúčne a pasienkové hospodárstvo
- špeciálne plochy (rašeliniská, mokrade, podmáčané plochy, vodné plochy, brehové porasty)
- orná pôda
- záhrady a cintoríny
- urbanizmus (bývanie, poľnohospodárska výroba, iná výroba, cestovný ruch)
- narušené plochy (ČOV, skládky zemín, poľné hnojiská, rekultivované plochy)

Hlavné socioekonomické záujmy v území sú nasledovné: lesné hospodárstvo, ochrana prírody a krajiny, poľnohospodárstvo, urbanizmus, rekreácia a cestovný ruch, poľovníctvo a rybárstvo, vodné hospodárstvo, výroba, doprava.

Navrhované využívanie plôch vychádza väčšinou zo súčasného určenia plôch, v prípade ekologickej nevhodnosti sú navrhované regulatívy na elimináciu nežiadúcich činností resp. čo najväčšie zníženie ich pôsobenia.

A.2.10.4. Ochrana prírody

Chránené územia prírody a krajiny

Identifikácia územia: V k. ú. Hruštín platí v krajine druhým a tretím stupeň ochrany podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z.z.

Z hľadiska ochrany prírody **a krajiny**.

V riešenom území sa nenachádza žiadne chránené územie, avšak viaceré naň priamo nadväzujú prípadne zasahujú do katastra Hruštína neďaleko riešeného územia. Z európsky území to sú Chránené vtáčie územia Horná Orava SKCHVU008 na severe a Malá Fatra SKCHVU013 na juhu. V rámci systému NATURA 2000 sú európskym chráneným územím s číslom SKUEV0185 Pramene Hruštinky. Z Chránenej krajinej oblasti Horná Orava je to zóna „D“, ktorá tvorí západnú hranicu riešeného územia. Z CHKO sú v blízkosti aj zóna „C“ – lokality ochranné pásmo PR Minčol a Paráč a zóna „B“ – lokality Očkajka a Puchmajerovej jazierka (prameniská Hruštinky). Na západnej hranici katastra sa nachádza ochranné pásmo Národného parku Malá Fatra.

- chránené druhy (druhovú ochrana)

Chránené druhy rastlín aj živočíchov možno nájsť na viacerých miestach katastra. Niektoré boli spomenuté v časti rastlinstvo a živočíšstvo. Pre ich ochranu je dôležitá osveľa príslušných orgánov ako aj vzdelanostná úroveň obyvateľstva.

- ochrana drevín

V rámci riešeného územia sa nenachádzajú chránené stromy ako kategória zákona o ochrane prírody a krajiny. Platí tu ale všeobecná ochrana drevín rastúcich mimo les dosahujúcich potrebné parametre, ktorá vyplýva takisto zo zákona o ochrane prírody a krajiny.

územné systémy ekologickej stability (ÚSES)

Podľa ÚPN VÚC Žiliny v katastri sa nachádza časť nadregionálneho biocentra Bzinská hoľa – Minčol, časť regionálneho biocentra Paráč – Štibel' (Očkajka), a nadregionálny biokoridor – Okružlica – Črchľa.

(V rámci spracovania krajinného plánu ako súčasť prieskumov a rozborov pre riešené územie katastra Hruštín je vhodné vyčleniť aj prvky ÚSES na miestnej úrovni. Z tohto hľadiska tu počítame s miestnym biokoridorom toku Hruštinky a interakčnými prvkami prepájajúcimi pôsobenie ostatných prvkov ÚSES na okolitý priestor. Sem sú navrhnuté vybrané podmáčané biotopy a viaceré biotopy nelesnej drevinovej vegetácie v zmysle výkresu krajinného plánu. – do návrhu?)

Prírodné zdroje

- ochrana lesných zdrojov

Ochrana lesných zdrojov je zabezpečená lesným zákonom. V katastri sa nachádzajú hospodárske lesy a lesy osobitného určenia z titulu ochrany prírody. Ich zachovanie ako reprezentatívneho lesného biotopu je dôležité aj kvôli integrácii mnohých funkcií. V riešenom území, ktoré je časťou katastra sa nachádzajú len hospodárske lesy na pomerne malej výmere.

- ochrana vodných zdrojov

V riešenom území sa nachádza vodojem pre záchyt pitnej vody.

- ochrana pôdných zdrojov

Chránenou pôdou v zmysle zákona o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu je pôda s bonitou od 1. do 3. bonitnej triedy a pôda s vykonanými investičnými zásahmi. V riešenom území sa takáto pôda nevyskytuje.

- ochrana genofondových zdrojov

Za genofondové plochy môžeme považovať plochy biotopov s genofondovo významnými druhmi. Patria sem vybrané plochy biotopov s prirodzeným zložením resp. blízkym prirodzenému a príliš neovplyvňované hospodárením. Takéto plochy sú väčšinou už zahrnuté v rámci iných významných plôch územného systému ekologickej stability. Z oficiálne uznávaných sem patria lesné porasty uznané pre zber semena, ktoré sú aj v priestore katastra Hruštín a to v kategórii A1 (napr. porast č. 510) v priestore Zadná Huta – Čierny vrch.

- ochrana ovzdušia

V riešenom území sa nenachádzajú významné zdroje znečisťovania ovzdušia. Jedná sa len o bodové zdroje z chat využívajúcich tuhé palivo – drevo. Ďalším zdrojom sú dopravné prostriedky, ktoré sa tu pohybujú zatiaľ v únosnej miere.

-územná ochrana prírody

V riešenom území sa nachádza viacero chránených území. Z európskych území siete NATURA 2000 to sú: chránené vtáčie územie SKCHVU008 Horná Orava v západnej a severnej časti katastra, na západnej hranici sa ho dotýka SKCHVU013 Malá Fatra na juhu. V rámci systému NATURA 2000 UEV je európskym chráneným územím SKUEV0185 Pramene Hruštinky, na západnom okraji na hrebeni nadväzuje SKUEV0662 Vasilovská hoľa a na severnom okraji v tejto časti katastra sa nachádza SKUEV0166 Hruštínska hora. Územie patrí aj do Chránenej krajinej oblasti Horná Orava a to do zón „D“, „C“ a „B“ (Očkajka). Na juhozápadnom cípe katastra sa z vonkajšej strany nachádza zóna „B“ (Puchmajerovej jazierka) a tiež NPR Minčol. Na západnej hranici katastra sa nachádza aj ochranné pásmo Národného parku Malá Fatra.

-chránené druhy (druhovú ochranu)

Chránené druhy rastlín aj živočíchov možno nájsť na viacerých miestach katastra. Niektoré boli spomenuté v časti rastlinstvo a živočíšstvo. Pre ich ochranu je dôležitá osveťa príslušných orgánov ako aj vzdelanostná úroveň obyvateľstva.

-ochrana drevín

V rámci riešeného územia sa nenachádzajú chránené stromy ako kategória zákona o ochrane prírody a krajiny. Platí tu ale všeobecná ochrana drevín rastúcich mimo les dosahujúcich potrebné parametre, ktorá vyplýva takisto zo zákona o ochrane prírody a krajiny.

-územné systémy ekologickej stability (ÚSES)

Podľa ÚPN VÚC Žiliny v katastri sa nachádza časť nadregionálneho biocentra Bzinská hoľa – Minčol, regionálne biocentrum Očkajka, nadregionálny biokoridor – Okružlica – Črchľa a časť regionálneho biokoridoru Hruštinka.

V rámci spracovania krajinného plánu navrhujeme za miestny biokoridor vyznačené brehovú porasty občasných tokov v strede katastra, ako aj interakčné prvky tvorené porastmi nelesnej drevinovej vegetácie, koridory vodných tokov a podmáčané lokality, prepájajúcimi pôsobenie ostatných prvkov ÚSES na okolitý priestor.

3.3.2. Prírodné zdroje

-ochrana lesných zdrojov

Ochrana lesných zdrojov je zabezpečená lesným zákonom. V katastri sa nachádzajú hospodárske lesy a ochranné lesy. Ich zachovanie ako reprezentatívneho lesného biotopu je dôležité aj kvôli integrácii mnohých funkcií. Ochranné lesy navrhujeme rozšíriť po hranicu územia európskeho významu SKUEV0185 Pramene Hruštinky o výmeru cca 19 ha.

-ochrana vodných zdrojov

V riešenom území sa nachádza vodojem pre záchyt pitnej vody.

-ochrana pôdných zdrojov

Chránenou pôdou v zmysle zákona o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu sú pôdy nasledovných skupín BPEJ:

V katastri Hruštín: 1006042 1012003 1066241 1066242 1066245 1069212 1069215 1069242 1069245 1069312 1069315 1069342 1069412 1069445 1069512 1069515 1072242 1072312 1072443 1072512 1094512

V katastri Vaňovka: 1063245 1063445 1066211 1066241 1066441 1066541 1069412 1078265 1078465 1082682 1094002

-ochrana genofondových zdrojov

Za genofondové plochy môžeme považovať plochy biotopov s genofondovo významnými druhmi. Patria sem vybrané plochy biotopov s prirodzeným zložením resp. blízkym prirodzenému a príliš neovplyvňované hospodárením. Takéto plochy sú väčšinou už zahrnuté v rámci iných významných plôch územného systému ekologickej stability. Z oficiálne uznávaných sem patria lesné porasty uznané pre zber semena, ktoré sú aj v priestore katastra Hruštín a to v kategórii A1 (napr. porast č. 510) v priestore Zadná Huta – Čierny vrch. S katastrom hraničí v severnej časti genofondová plocha GPR Bruniská.

-ochrana ovzdušia

V riešenom území sa nenachádzajú významné zdroje znečisťovania ovzdušia. Jedná sa len o bodové zdroje z chat využívajúcich tuhé palivo – drevo. Ďalším zdrojom sú dopravné prostriedky pohybujúce sa po hlavnej ceste I. triedy č. 71 Oravský Podzámok - Námestovo.

A.2.10.5. Územný priemet ekologickej stability územia

Dokument ÚSES možno vo vzťahu k územnému plánu chápať ako potrebný podklad pre poznanie stavu krajiny v danom území a jeho poznatky by sa mali premietnuť aj do schvaľovaných a záväzných častí územného plánu. Krajinnoeekologický plán, ktorý je súčasťou prieskumov a rozborov analyzuje súčasnú krajinnú štruktúru, pomenováva strety záujmov v riešenom území a problémy, ktoré treba riešiť v územnom pláne.

Podľa ÚPN VÚC Žiliny v katastri sa nachádza časť nadregionálneho biocentra Bzinská hoľa – Minčol, regionálne biocentrum Očkajka, nadregionálny biokoridor – Okružlica – Črchľa a časť regionálneho biokoridoru Hruštinka.

V rámci spracovania krajinného plánu navrhujeme za miestny biokoridor vyznačené brehovú porasty občasných tokov v strede katastra, ako aj interakčné prvky tvorené porastmi nelesnej drevinovej vegetácie, koridory vodných tokov a podmáčané lokality, prepájajúcimi pôsobenie ostatných prvkov ÚSES na okolitý priestor.

A.2.11. Prieskumy a rozbor záujmov obrany štátu

Zariadenia požiarnej ochrany

V územnom pláne sa bude uvažovať s modernizáciou, prípadne, podľa potrieb rozrastajúcej sa obce, s prístavbou jestvujúcej požiarnej zbrojnice.

Zariadenia civilnej ochrany

Ustanovenia obsiahnuté v zákone NR SR č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a v súlade s vykonávacími a metodickými predpismi o územnom plánovaní umožňujú orgánom CO ako dotknutým orgánom štátnej správy uplatňovať v rámci územného konania požiadavky na ochranu obyvateľstva.

Návrh riešenia záujmov civilnej ochrany v riešenom území je potrebné riešiť v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie, pre výstavbu jednotlivých objektov, v zmysle stanoviska OÚ, odbor CO a krízového riadenia k príslušnému stupňu PD a v zmysle §4 – Stavebnotechnické požiadavky na zariadenie civilnej ochrany vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z.o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany v znení neskorších predpisov.

Návrh riešenia a regulačné opatrenia

Na základe stanoviska Obvodného úradom, odbor CO a krízového riadenia v Námestove nie je potrebné v rámci riešenej rekreačnej zóny spracovávať doložku CO.

Protipovodňové opatrenia

V súčasnosti v našej krajine nájdeme zastavané doliny až ku samotným korytám riek, regulujeme potoky, staviame vodné diela, odlesňujeme, obrábame pôdu a tým sa dobrovoľne vystavujeme riziku , ktoré prinášajú povodne.

V rámci tvorby územného plánu t.j. návrhu vhodných území na zástavbu je potrebné dodržiavať nasledovné regulatívy:

- neodlesňovať územia, v maximálnej miere čo najviac zadržať vodu zo zrážok na území,
- zachovať brehovú zeleň, ktorá má stabilizačný význam,
- v horských je možné realizovať dočasné retenčné nádrže alebo poldre,
- zastavané územia je možné chrániť hrádzami, ktorých budovanie nie je ideálnym riešením,
- neumiestňovať objekty v inundačnom území vodných tokov,
- nerealizovať mosty, lávky, mostíky a rôzne prevody potrubí cez vodné toky v nevhodných úsekoch vodného toku,
- neuskladňovať voľne stavebný materiál v blízkosti vodného toku

Dôležitú úlohu v problematike povodní hrá Slovenský hydrometeorologický ústav, ktorý zabezpečuje meteorologické, klimatologické a hydrologické merania a ich vyhodnotenia. Zároveň buduje povodňový varovný a predpovedný systém POVAPSYP. Činnosť povodňovej ochrany vyplýva hlavne zo zákona NR č. 364/2004 Z.z.o vodách. Vymedzenie ochranných pásiem je potrebné vyznačiť podľa z. 442/2002 Z.z. v znení zák. č. 230/2005 § 19.

A.2.12. Krajinnoekologický plán

2.12.1. Vymedzenie záujmového územia

Záujmové územie tvorí katastrálne územie Hruštín a Vaňovka. Prvky presahujúce svojim pôsobením a vplyvom riešené územie boli pri zostavovaní plánu brané do úvahy, najmä čo sa týka prepojení na ostatné katastrálne územie a chránené územia prírody v okolí.

2.12.2. Dostupné podklady o území

Plán bol spracovaný na základe podkladov z rôznych zdrojov – Štátnej ochrany prírody, SAŽP, VÚC, úradov životného prostredia a pod.. Pri práci sme brali do úvahy a vychádzali z praktickej logiky minulých generácií, ktoré nám nechali krajinu v súčasnom usporiadaní, pričom prirodzene a implicitne zohľadnili aj danosti primárnej štruktúry krajiny. Predkladané riešenie sa opiera o dnešnú realitu, či už prírodnú alebo hospodársku tejto obce a snaží sa poukázať na hodnotné prvky krajiny, narušené prvky, konfliktné miesta a súčasne hľadať najvhodnejší spôsob pre optimálne využitie územia.

3. Krajinnoekologická analýza

3.1. Abiotické a biotické zložky

3.1.1. Geomorfologické členenie, tvar a reliéf územia.

Územie katastra patrí podľa geomorfologického členenia Slovenska (Mazúr, Lukniš, 1986) do Alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie vonkajšie Západné Karpaty, do oblasti Stredných Beskýd, celku Oravskej Magury, podcelku Paráč a Kubínska hoľa, stred územia patrí do celku Podbeskydská vrchovina. Pruh v severovýchodnej časti katastra patrí do Podhôľno-magurskej oblasti, celku Oravskej kotliny, podcelku Hruštínske podolie.

Z hľadiska základných typov reliéfu sa v katastri vyskytuje reliéf vysočinový podhôľny, hornatinový, planačno-rázochový a reliéf kotlinových stredne členitých pahorkatín. Z tvarov reliéfu sa tu vyskytujú hlboké doliny bez nivy aj dolina s nivou nižšie okolo toku Hruštínky, menšie zosuvy a nerozlíšené riečne terasy.

Z morfoštruktúrneho hľadiska sa jedná o reliéf rytmicky zvrstvených zlomovo-vrásových štruktúr so stredným až silným uplatnením litológie a reliéf pozitívne vyzdvihnutých blokových štruktúr, prechodných mierne vyzdvihnutých morfoštruktúr vrchovín a pahorkatín. Z morfoskulptúrneho hľadiska ide prevažne o reliéf erózne-denudačný a na menšej ploche je to akumuláčno-erózný reliéf.

3.1.2. Geologické a inžiniersko - geologické pomery.

Kataster z hľadiska regionálneho geologického členenia SR patrí do flyšového pásma a jednotky oravsko-magurského flyšu.

Geologické podložie katastra tvoria horniny kriedy a paleogénu vonkajších Karpát prevažne Magurského súvrstvia so zastúpením pieskocov, menej ílovcov – tzv. hrubý flyš, tiež sa tu vyskytujú slieňovce, vápnité pieskovce, siltovcy a ílovce. Menšie zastúpenie má Malcovské súvrstvie a Raciborské súvrstvie s vápnitými ílovcami, jemnozrnnými a drobovými pieskocami. Časť Hruštínskeho podolia je tvorená neogénnymi ťažkými ílmi, ktoré sú pokryté štvrtohornými sedimentami (štrky, piesky).

Inžiniersko-geologické rajóny sú zastúpené nasledovne:

V rajóne flyšoidných hornín (Sf) sa v horninovom prostredí striedajú ílovce, prachovce, slieňovce, pieskovce so zlepenkami alebo karbonátmi vo vrstvách, ktoré sú priepustné až nepriepustné. Je tu premenlivá agresivita podzemných vôd. Reliéf tvoria prevažne mierne až stredné svahy a ploché chrbty, strmé svahy sú na masívoch s prevahou pieskocov. Vyskytujú sa tu plytké povrchové zosuvy a hlboké zvetrávanie hornín. Pre miestne účely možno využiť len horninové komplexy s prevahou pieskocov (lomový kameň, štrk). Zhoršené podmienky pre výstavbu vyplývajú z intenzívneho zvetrávania, namrzania hornín a výskytu zosuvov. Pre ukládanie odpadov je možné využiť stabilné horninové masivy s prevahou ílovcovo-prachovcových hornín. Rajón sa nachádza prakticky na väčšine katastra okrem nižšie položených častí v okolí toku Hruštínky.

Rajón deluviálnych sedimentov (D) má v závislosti od predkvartérneho podkladu veľmi rôznorodé a priestorovo premenlivé litologické zloženie. Najčastejšie sú to hliny a hlinito-kamenité suty. Trvalejší horizont podzemnej vody je iba v nižších častiach svahov, najmä na prechodoch do rajónov F, T. Reliéf tvoria mierne až strmé svahy, členené miestami intenzívnou výmlofou eróziou. Z geodynamických javov je tu veľmi častý výskyt zosuvov najmä v regióne karpatského flyšu. Využitelnosť zdrojov je pre tehliarske suroviny, pôdy sú tu zväčša úrodné. Zhoršené inžiniersko-geologické podmienky pre výstavbu sú zapríčinené značnou litologickou premenlivosťou, výskytom zosuvov a miestami strmých svahov. Pri výstavbe je možnosť vyvolania zosuvov. Pre ukládanie odpadov sú vhodné jemnozrnné deluviá na miernych a stabilných svahoch. Rajón sa nachádza v nižšie položených častiach katastra v okolí toku Hruštínky.

3.1.3. Hydrologické a hydrogeologické pomery.

Z hydrologického hľadiska územie spadá do stredohorskej oblasti so snehovo-dažďovým typom režimu odtoku. Akumulácia tu prebieha v mesiacoch november až marec, vysoká vodnosť je v marci až júni, najvyššie prietoky sú v máji a najnižšie v januári – februári a v septembri – októbri.

Priemerný ročný elementárny odtok sa pohybuje do 20 l s⁻¹ km⁻².

Celé územie patrí do povodia rieky Oravy, do ktorého vteká aj Hruštínka odvodňujúca kataster Hruštína aj Vaňovky. Prameniská Hruštínky sa nachádzajú pod Minčolom s názvom Puchmajerovej jazierka. Prítoky Hruštínky majú flyšový výmlofivý charakter a

sú ostro vrezané do terénu. Počas roka majú veľké výkyvy a voda v dôsledky nepriepustného podložja, ktoré vzniká rozpadom flyšu steká len po povrchu. Zásoby spodných vôd sú chudobné, výskyt prameňov je hojný, ale všetky sú malé a mnohé vysychajú. Z hydrogeologického hľadiska sa v nižších polohách jedná o paleogén so slabou puklinovo-vrstvovou priepustnosťou. Územie patrí do hydrogeologického rájónu PN025 – paleogén povodia Bielej Oravy a neogén Oravskej Kotliny. Využiteľné množstvo podzemných vôd je v rozpätí 0,2 – 0,49 l s⁻¹ km⁻².

3.1.4. Pôdne pomery.

Pôdnymi typmi v katastri sú najmä kyslé až veľmi kyslé pseudoglejové kambizeme, modálne kyslé kambizeme a kambizeme pseudoglejové nasýtené, fluvizeme glejové.

Pôdne druhy sú prevažne hlinité, ilovito-hlinité a piesočnato-hlinité, miestami stredne kamenité. Úrodnosť pôd vyjadrená bonitnou skupinou sa pohybuje od 5. do 9. V lesných porastoch sú to prevažne hnedé lesné pôdy mezotrofné, menej oligotrofné skeletnaté slabo humózne.

3.1.5. Klimatické pomery

Podľa Atlasu krajiny (Lapin a kol., 2002) sa územie katastra nachádza v chladnej klimatickej oblasti a v okrskoch:

C1 – oblasť chladná, okrskom mierne chladný, s júlovou teplotou viac ako 12 a menej ako 16°C

C2 – oblasť chladná, okrskom chladný, horský, s júlovou teplotou viac ako 10 a menej ako 12°C

Klimaticko-geografickým typom územia je typ s kotlinovou mierne suchou až vlhkou klímou, mierne chladný až chladný s veľkou inverziou teplôt.

Dlhodobá priemerná ročná teplota v stanici Oravský Podzámok, ktorá je najbližšie k obci je 6,5°C, priemerná oblačnosť je 67%, priemerný počet jasných dní je 36,4 v roku a 151 je zamračených dní. Hmla býva 61,5 dní. Priemerný ročný úhrn zrážok je 821 mm. Priemerný počet dní so snehovou prikrývkou je 90,3. Častosť smerov vetra v % z lokality Oravský Podzámok je v nasledovnej tabuľke:

S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	Bezvetrie
16,4	12,0	3,9	5,2	8,7	16,2	7,4	5,0	25,2

Priemerné mesačné a ročné teploty zo stanice v Oravskom Podzámku (najbližší údaj):

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
-4,7	-3,1	0,8	6,4	11,7	14,9	16,4	15,6	12,1	7,1	2,6	-1,5	6,5
Priemerný úhrn zrážok podľa zrážkomernej stanice v Oravskom Podzámku:												
45	48	50	52	76	101	112	101	68	64	60	44	821
Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou v Oravskom Podzámku:												
28,0	24,2	15,2	1,9	0,1	-	-	-	-	0,4	5,0	15,5	90,3

3.1.6. Rastlinstvo a živočíšstvo

Fytogeograficky (Futák, 1966) patrí riešené územie do oblasti západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), obvodu západobeskydskej flóry (Beschidicum occidentale), okresu Západné Beskydy. Podľa Atlasu krajiny (Soták, 2002) patrí riešené územie do bukovej zóny, flyšovej oblasti a okresov podbeskydský, Kysucká a Oravská vrchovina, Oravská Magura.

Z hľadiska potenciálnej prirodzenej vegetácie (Michalko a kol., 1986) sa v riešenom území nachádzajú nasledovné jednotky:

Jedľové lesy kvetnaté (Eu-Fagenion) (A) sú tvorené zmiešanými jedľovo-bukovými lesmi na rôznych podložiach, so zvyčajne viacvrstvovým bylinným podrastom. Prímesovými drevinami sú javor horský, brest horský a jaseň štíhly, zriedkavo smrek obyčajný.

Na flyšoch prevažuje jedľa a významné sú byliny ako Oxalis acetosella, Galium rotundifolium, Rubus hirtus, Maianthemum bifolium. Lužné lesy podhorské a horské (Al) sú pokračovaním nížinných krov na alúviách a údolných nivách na stredných a horských tokoch riek zväčša v extrémnejších klimatických podmienkach. Pôdy sú štrkovité až kamenité, zriedkavo piesočnaté. Krovinnú vrstvu tvoria vrba trojtyčinková, v. purpurová, v. košíkarska, v. krehká, miestne aj vrba sivá. Vtrúsený vo vyšších polohách môže byť smrek a zemolez čierny.

Jedľové a jedľovo-smrekové lesy (Abietion, Vaccinio-Abietion) (PA) sa vyskytujú na nenásytených až podzolovaných kamenistých hnedozemiach, najčastejšie na kyslých horninách. Táto jednotka sa vyskytuje v západnej časti katastra Hruštín. V pôvodnom zložení mala prevahu jedľa biela, primiešaný bol smrek obyčajný, vtrúsený smrekovec opadavý a borovica sosna, z listnáčov jarabina vtáčia, javor horský, jelša sivá a výnimočne buk lesný. Vo fytocenózach sú významné Clematis alpina, Valeriana tripteris, Cirsium erisithales. Poa stiriaca, Carex alba. Sú to najčastejšie produkčné lesy s funkciou pôdoochrannou. Porasty sú viacmenej jednovrstvové. Prirodzená obnova nebýva najlepšia.

Bukové lesy kvetnaté (F) sa vyskytujú v podhorskom a horskom stupni na všetkých geologických podložiach. Pôdy sú hlboké, humózne, s bohatým bylinným podrastom. V drevinovom zložení sa nachádza dub zimný, javor horský, javor mliečny, brest horský, lipa malolistá, jaseň štíhly, zriedkavo smrek obyčajný.

Smrekové lesy čučoriedkové (P) sa nachádzajú vo vyšších nadmorských výškach na juhozápadnom okraji katastra Hruštín. Rastú prevažne na silikátovom podloží s podzolovanými pôdami. Základná drevina je smrek obyčajný, vyskytuje sa smrekovec opadavý a

borovica sosna, vzácné jedľa. Pri hornej hranici lesa sa primiešava kosodrevina, z listnatých krov sa v smrečinách objavuje zemolez čierny.

Bukové kyslomilné lesy horské (Fm) vyskytujú sa na všetkých geologických podložkách. V katastri Hruštína sú v západnej časti katastra. Tvoria ich bohatý súbor spoločenstiev smrekovo-bukovo-jedľových lesov. Je tu chladnejšia klíma a humifikácia je spomalená. Hromadí sa surový humus, pôdy podzolujú. Z drevín sa tu vyskytuje jedľa, buk, smrek. Jednotlivo môže byť vtrúsený javor horský, smrekovec, borovica, jarabina vtáčia a breza bradavičnatá. V krovinnom podraze sa vyskytuje zemolez čierny, ruža alpínska, ríbezľa skalná, rakyta, baza červená, kalina a iné. Z pôd prevládajú hnedé pôdy nenasytené, môžu byť aj podzoly.

Z hľadiska súčasnnej vegetácie v katastri je situácia podobná ako na iných územiach Slovenska i Oravy – vegetácia územia je oproti potenciálnej značne pozmenená hospodárskou činnosťou človeka. Na celom území sú takmer úplne zničené pôvodné lesné porasty na aluviálnych útvaroch a na miernejších svahoch, kde pôvodne pomery vyhovovali pre pestovanie poľnohospodárskych kultúr. Vyrúbaním pôvodných zmiešaných lesov, najmä jedľovo-bukových v stredných polohách a vysadením smrekovej monokultúry sa zmenili celé rastlinné spoločenstvá. Odvodnením viacerých lokalít sa narušili podmienky pre existenciu slatinno-rašelinových druhov. Pasením dobytká hnojením sa menili a menia spoločenstvá rastlín. Územie najmä v nižších polohách podlieha silnej vodnej erózii.

Na alúviu potoka Hruštinky a jej prítokov sa zachovali horské jelšiny podzväzu *Almenion glutinoso-incanae* s asociáciou *Alnetum incanae carpaticum*. Spoločenstvá horských jelšín sú jediným zástupcom skupiny aluviálnych azonálnych lesných porastov v území. Od ostatných kontaktných spoločenstiev sú veľmi dobre ohraničené. Stromové poschodie je tvorené jelšou sivou, ojedinele v nižších polohách jelšou lepkavou, jaseňom štíhlym, čremchou strapcovitou a vrbou krehkou. V krovinnom podraze okrem jelše sivej a čremchy sú hojnejšie zastúpené vrba purpurová a lieska obyčajná, z ostatných druhov sa kvantitatívne menej uplatňujú vrba rakyta, krušina jelšová, zemolez obyčajný, ostružina malina a kalina obyčajná. Zloženie bylínneho podrastu je značne premenlivé a závisí do značnej miery na vplyve kontaktných spoločenstiev (pasienky, lúky, polia a pod.). Uplatňujú sa predovšetkým hygrofilné a nitrofilné druhy, ako jarmanka väčšia, záružlie močiarna horské, krkoška voňavá, krkoška chlpatá, túžobník brestový, škarda močiarna, kuklík potočný, pakost hnedočervený, žltuška orličkolistá, kostihoj hľuznatý, deväťsil biely, deväťsil hybridný, angelika lesná a pod. Často sem prenikajú aj vodnou splavené druhy z okolitých lesných alebo prameniskových spoločenstiev napr. prilbica pestrá, kokorík praslenatý, prvosenka vyššia, kýchavica Lobelova.

Na miestach po odstránení stromových jelší a vrb lemujú brehy vodných tokov úzke pásy s vrbou purpurovou (*Salix purpurea*) a vrbou trojtyčinkovou (*Salix triandra*).

Stála prítomnosť pramenitej vody, jej chemické zloženie, zrážky a ostatné klimatické faktory sa pričínili o vznik charakteristickej vegetácie rašelinných lúk, ktoré sú tvorené spoločenstvami triedy *Caricetalia fuscae*. Uvedené rašelinné lúky boli vo väčšine prípadov odvodnené a dnes sa nám zachovali iba malé plochy okolo pramenísk a na alúviu Hruštinky. Charakterizujú ich najmä ostrica obyčajná (*Carex fusca*), ostrica žltá (*Carex flava*), ostrica ježatá (*Carex echinata*), páperník širokolistý (*Eriophorum latifolium*), páperník úzkolistý (*Eriophorum angustifolium*), valeriána celolistá (*Valeriana simplicifolia*), všivec močiarny (*Pedicularis palustris*), škripina lesná (*Scirpus sylvaticus*), iskerník zlatožltý (*Ranunculus auricomus* aggr.), ďatelinka gaštanovohnedá (*Chrysaspis spadicea*).

Rozsiahlejšie lúky, rozprestierajúce sa na miestach bývalých jedľovo-bukových lesov (t. j. v nižšom horskom stupni) predstavujú porasty so psicou tuhou (*Nardus stricta*), ktoré majú charakter lúk a pasienkov so striedavým obrábaním.

Mezotrofné lesné spoločenstvá v podhorskom a nižšom horskom stupni (pôvodne hojne rozšírené; dnes nahradené sekundárnymi smrečinami, lúkami, pasienkami a poliami) sú reprezentované v území kvetnatými bučinami, jedlínami a kyslými horskými bučinami.

Bukové a jedľobukové lesy zväzu *Eu-Fagion* s bohatým bylínym podrastom pokrývali v minulosti prevažnú časť územia. V stromovom poschodí sa pôvodne vyskytoval viac buk lesný (*Fagus sylvatica*) a jedľa biela (*Abies alba*), dnes však prevláda smrek obyčajný (*Picea abies*). V bylínnom podraze možno nájsť väčšinu druhov pravých bučín, ako napr. lípkavec marinkový (*Galium odoratum*), srnovník purpurový (*Prenanthes purpurea*), zubačka žľaznatá (*Dentaria glandulosa*), zubačka cibulkonosná (*Dentaria bulbifera*), mliečnik mandľovitý (*Euphorbia amygdaloides*), kopytník európsky (*Asarum europaeum*), žindava európska (*Sanicula europaea*), ktorými sú pozitívne diferencované od jedlín. Pôvodné jedliny predstavujú spoločenstvá, stojace na prechode medzi zv. *Vaccinio-Abietion* a zv. *Eu-Fagion*. Stromové poschodie je tvorené jedľou (*Abies alba*) s rôznou prímiesou smreku (*Picea abies*), z listnatých drevín býva zastúpená iba jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*). Buk úplne chýba, alebo sa vyskytuje len v krovinnom poschodí. Z bylínnych druhov indikujú jedliny a súčasne aj diferencujú od bučín najmä chlpaňa žltkastá (*Luzula luzulina*) a lípkavec okrúhlostý (*Galium rotundifolium*). Nachádzajú sa tu aj rôzne druhy smrečín ako napr. podbelica alpínska (*Homogyne alpina*).

Kyslé horské bučiny zv. *Luzulo-Fagion* sa vyskytujú v západnej časti územia. Stromové poschodie je tvorené smrekom, jedľou, zriedkavo bukom. V bylínnom podraze sú prítomné druhy horských smrečín, ako podbelica alpínska (*Homogyne alpina*), papradka alpínska (*Athyrium distentifolium*), horec luskáčovitý (*Gentiana asclepiadea*), smlz chĺpkatý (*Calamagrostis villosa*), okrem toho sa tu ešte stále udržiavajú druhy bučín, ako napr. zubačka žľaznatá (*Dentaria glandulosa*), mliečnik mandľovitý (*Euphorbia amygdaloides*) a iné.

Smrečiny, resp. jedľové smrečiny zo zväzu *Vaccinio-Piceion* sa v katastrálnom území vyskytujú len ojedinele. Tieto sú viazané na vrcholové partie Kubínskej hole a Minčola.

V lesoch (najmä v nižších polohách) vznikajú rúbaním rúbaniská, čím sa vytvárajú podmienky pre rozvoj nových svetlomilných spoločenstiev, ktoré možno zaradiť do dvoch zväzov: zv. *Fragarion vescae* a zv. *Epilobion angustifolii*. Skupina spoločenstiev zv. *Fragarion vescae* je typická na minerálne bohatých, čerstvých pôdach bukových lesov. Z jednotlivých druhov sa tu uplatňujú

jahoda obyčajná (*Fragaria vesca*), konopáč obyčajný (*Eupatorium cannabinum*), konopnica napuchnutá (*Galeopsis tetrahit*), žihľava dvojdomá (*Urtica dioica*), ostružina malina (*Rubus idaeus*), starček Fuchsov (*Senecio fuchsii*), náprstník veľkokvetý (*Digitalis grandiflora*) a iné.

Zväz *Epilobion angustifolii* zahŕňa spoločnosti typické pre minerálne chudobné stanovišťa s kyslým surovým humusom. Indikačnými druhmi spoločnosti sú psinček tenučký (*Agrostis tenuis*), ostrica guľkoplodá (*Carex pilulifera*), chlpaňa hájna (*Luzula nemorosa*), veronika lekárska (*Veronica officinalis*), smľz trstovitý (*Calamagrostis arundinacea*), plesnivček lesný (*Gnaphalium sylvaticum*), baza červená (*Sambucus racemosa*).

Na umelo vytvorených miestach (polia, pasienky, okraje ciest, rumoviska) sa v území vytvorili druhotné synantropné spoločnosti, v ktorých sa uplatňujú mnohé burinové druhy.

Vo fytoocenózach obilnín a okopanín rozlišujeme dve skupiny burinových spoločností. V spoločnostiach obilnín sa uplatňujú najmä nevädza poľná (*Centaurea cyanus*), starček obyčajný (*Senecio vulgaris*), kapsička pastierska (*Capsella bursapastoris*), hviezdica prostredná (*Stellaria média*), horčica roľná (*Sinapis arvensis*), reďkev ohnicová (*Raphanus raphanistrum*), pichľiáč roľný (*Cirsium arvense*), pupenec roľný (*Convolvulus arvensis*), veronika roľná (*Veronica arvensis*), pakost prstnatovystrihovaný (*Geranium dissectum*), hrachor hluznatý (*Lathyrus tuberosus*) a pod. V spoločnostiach okopanín sa uplatňujú niektoré druhy zo spoločností obilnín, ďalej sú to najmä galinsoga drobnokvetá (*Galinsoga parviflora*), hluchavka objímavá (*Lamium amplexicaule*), hluchavka purpurová (*Lamium purpureum*), stavikrv obojživelný (*Polygonum amphibium*), kostihoj lekárska (*Symphytum officinale*), mliečnik kolovratec (*Euphorbia helioscopia*), veronika perzská (*Veronica persica*), lipkavec obyčajný (*Galium aparine*), roripa lesná (*Rorippa sylvestris*), praslička roľná (*Equisetum arvense*) a pod.

Z chránených druhov slovenskej flóry sa v riešenom území vyskytujú — z úplne chránených: ľalia zlatohlavá (*Lilium martagon*), plavúň obyčajný (*Lycopodium clavatum*), plavúň pučivý (*Lycopodium annotinum*), chvostník jedľovitý (*Huperzia selago*), rebrovka rôznotlistá, (*Blechnum spicant*), soldanelka horská (*Soldanella montana*), orlíček obyčajný (*Aquilegia vulgaris*), vemenník dvojlistý (*Platanthera bifolia*), šafran Heuffelov (*Crocus heuffelianus*); z čiastočne chránených druhov: horec luskáčovitý (*Gentiana asclepiadea*), mečík strechovitý (*Gladiolus imbricatus*) a prílbica pestrá (*Aconitum variegatum*).

Na Kubínskej holi sa nachádzajú izolované lokality chudobky pochybnej (*Draba dubia*) a lomikameňa okrúhlostého (*Saxifraga rotundifolia*).

Z hľadiska živočíšnych regiónov patrí riešené územie do regiónu Západných Karpát, jeho vonkajšieho obvodu a západného beskydského okrsku. Prevládajú tu karpatské elementy. Podľa Atlasu krajiny (Jedlička, Kalivodová, 2002) v rámci terestrického biocyklu patrí riešené územie do provincie listnatých lesov a podkarpatského úseku, v rámci limnického biocyklu patrí územie do pontokaspickej provincie a hornovážskeho úseku.

V oblasti Hruštína sú súčasné najvýraznejšie živočíšne spoločnosti hôr, polí a lúk, v menšej miere ľudských sídlisk a pozdĺž toku Hruštinky a jej prítokov i živočíšne spoločnosti vôd a tokov.

Pestré druhové zloženie má živočíšne spoločnosti hôr. Druhy sú tomuto prostrediu rozlične prispôbené svojou telesnou stavbou a spôsobom života. Niektoré druhy sa tu vyskytujú len ojedinele, vyhľadávajú toto prostredie ako úkryt, iné sú tu hniezdičmi, pričom si potravu vyhľadávajú v inom prostredí a sú druhy úzko viazané k tomuto prostrediu.

Pôda ihličnatých hôr a rastlinné spoločnosti na nej sú biotopom pre charakteristické druhy, ako napríklad slizniak čiernosivý (*Limax cinereoniger*), ktorý žije pod kameňmi a kôrou starých pňov. Podobne možno nájsť slizniaka (*Tracheoniscus rotburgi*) ako aj mnohonôžku chlpatú (*Polychaeta lagurus*), stonožku obyčajnú (*Lithobius forficatus*) a niekoľko druhov koscov rodu *Nemastoma*. Z chrobákov je zaujímavý druh lajniak lesný (*Geotrupes stercorosus*), ktorý sa nachádza v blízkosti trusu zvierat. Dravými druhmi chrobákov sú bystrušky, ktoré sa živia dážďovkami, slizniakmi a inými drobnými bezstavovcami. Typickými druhmi sú bystruška zlatá (*Carabus auronitens*) a bystruška lesklá (*Carabus obsoletus*). Mraveniská z ihličia a úlomkov dreva si stavia mravec lesný (*Formica rufa*) na rozdiel od mravca drevokaza (*Camponotus herculeanus*), ktorý si buduje mraveniská v odumretých smrekoch.

Veľké množstvo druhov, takzvané arborikolné, sú prispôbené životu na stromoch. Na ihličnatých stromoch sa nachádza bezkrídla kobylka smreková (*Barbitistes constrictus*). Z rastlinných vošiek na ihličnaté stromy sú viazané medovice z rodu *Cinara*. Ihličím sa živia húsenice motýľa mníšky obyčajnej (*Lymantria monacha*). V zachovaní biologickej rovnováhy majú významné postavenie lumky a lumčičky, ktoré znášajú vajíčka do vývojových štádií iného hmyzu. Na drevo ihličnatých hôr je viazaný fuzáč smrekový (*Monochamus sutor*) a lykožrút smrekový (*Ips typographus*).

Špecifickými biotopmi sú poľné hôrky a kroviny, kde sa vyskytujú druhy zo spoločnosti hôr no i zo spoločnosti polí. Druhové zloženie fauny týchto biotopov je najpestrejšie a teda z hľadiska ochrany fauny i najdôležitejšie. Poľné hôrky sa v chotári Hruštína nachádzajú v okolí kóty Hlboká (904 m n. m.) ako aj na južných svahoch chotára v nadmorskej výške 800 až 900 m n. m. v okolí kóty Feračová (1040 m n. m.). Menšie i väčšie plochy krovín sú rozložené pozdĺž tokov, výmoľov a strží v poľnohospodárskej krajine. Charakteristickými druhmi sú tu oriešok obyčajný (*Troglodytes troglodytes*), penica obyčajná (*Sylvia communis*), penica čiernohlavá (*Sylvia atricapilla*), strnádka obyčajná (*Emberiza citrinella*) prhlviar červenkastý (*Saxicola rubetra*), prhlviar čiernohlavý (*Saxicola torquata*), kolibiarik syrkavý (*Phylloscopus sibilatrix*), kolibiarik čipčavý (*Phylloscopus collybita*), zelienska obyčajná (*Carduelis chloris*) a strnádka obyčajná (*Emberiza citrinella*). Z cicavcov je to jež obyčajný (*Erinaceus europeus*), piskor obyčajný (*Sorex araneus*), duľovnica menšia (*Neomys anomalus*), ryšavka obyčajná (*Apodemus sylvaticus*), potkan obyčajný (*Rattus norvegicus*), hrdziak hôrny (*Clethrionomys glareolus*), zajac poľný (*Lepus europaeus*), hranostaj obyčajný (*Mustella erminea*), lasica obyčajná (*Mustella nivalis*) a tchor obyčajný (*Putorius putorius*).

Svojskými biotopmi sú okraje hôr, rúbaní a hôrnych lúčok, ktoré sú charakteristické presvetlenými plochami a druhovou pestrosťou rastlinných a živočíšnych skupín. Pri koreňoch stromov a na starých pňoch presvetlených okrajov sa nachádza nápadná cifruša

bezkrídla (*Pyrhocoris apterus*). Z chrobákov sa tu vyskytuje svižník hôrny (*Cicindela silvicola*). Nápadným ulitníkom je slimák - pásikavec krovinový (*Cepea hortenzis*). Dravým druhom je snehulčík sivočierny (*Cantaris fusca*) žijúci na bylinách. Bežnými druhmi sú lienky - lienka sedembodkovaná (*Coccinella septempunctata*) a lienka dvojbodkovaná (*Coccinella bipunctata*), ktoré sledia za rastlinnými voškami. Z motýľov upútajú pozornosť bábôčka pávoooká (*Nymphalis io*), bábôčka zubatokrídla (*Polygonia album*), bábôčka admirálska (*Vanessa atalanta*), prípadne bábôčka bodliaková (*Vanessa cardui*) a perlovec (*Argyronome paphia*). Na bylinách a kroch sa vyskytuje cikáda - peniarka červená (*Cerkopis sanguinea*).

Plošne najrozsiahljšia je poľnohospodárska krajina. Zaberá priestor od obce po svahy zarastené lesom nachádzajúce sa prevažne na strmších svahoch a vyšších polohách. Živočíšne spoločenstvo je výrazne ovplyvnené činnosťou človeka. Samotná poľnohospodárska krajina vznikla činnosťou človeka a tu vzniknuté živočíšne spoločenstvá sú druhotné a fauna bezstavovcov kultúrnej stepi (polí) je v porovnaní s hôrnymi a lúčnymi spoločenstvami chudobná. Je to dôsledok intenzifikačných zásahov, no hlavne chemizácie poľnohospodárstva. Z druhov, ktoré sa tu nachádzajú mnohé sa v čase premnoženia stávajú významnými poľnohospodárskymi škodcami.

Charakteristickým druhom červov je dážďovka zemná (*Lumbricus terrestris*), v hnojenej pôde sa často vyskytuje dážďovka hnojná (*Eisenia foetida*). Pre bylinné zarástavy sú zo slimákov typické slizniak poľný (*Deroceras agreste*) a slizniak sieťovaný (*Deroceras reticulata*). Na poliach no i v ľudských sídliskách sa vyskytuje kosec rohatý (*Phalangium opilio*). Častým druhom hmyzu je ucholak obyčajný (*Forficula auricularia*). Rovnakokrídlovce reprezentuje kobylka zúbkatá (*Polysarcus denticauda*) a kobylka svrčivá (*Tettigonia cantans*), ktorej samčeka sa ozývajú cvrkotom, ďalej koník zelený (*Omocestus viridulus*) a koník lúčny (*Chorthippus montanus*). Z mäsožravých chrobákov sú to predovšetkým bystruška menivá (*Carabus scheidleri*), bystruška fialová (*Carabus violaceus*) a bystruška medená (*Carabus cancellatus*), podobne i behúnik lesklý (*Bombidion lampros*) a utekáčik obyčajný (*Pterostichus vulgaris*). Na kapustovitých rastlinách žije bzdocha kapustová (*Eurydema oleraceum*), zriedkavejšou je bzdocha obyčajná (*Dolycoris baccarum*), ktorá žije na jahodách. Významnými opeľovačmi sú čmeliaky - bežným druhom je čmeľ zemný (*Bombus terrestris*). Najhojnejšími druhmi mravcov sú mravec obyčajný (*Lasius niger*) a mravec mačtinový (*Tetramorium caespium*). V poľných biotopoch je z obojživelníkov charakteristická ropucha obyčajná (*Bufo bufo*) a ropucha zelená (*Bufo viridis*). Plazy sú zastúpené jaštericou živorodou (*Lacerta vivipara*), slepúchom lámavým (*Anguis fragilis*), na vlhkých miestach užovkou obyčajnou (*Natrix natrix*) a na priaznivých miestach i vretenicou obyčajnou (*Vipera berus*), pričom sa vyskytuje i jej čierna forma (*V. berus morpha prester*). Jarabica poľná (*Perdix perdix*) bola v minulosti hojným druhom poľných biotopov. V súčasnosti sú jej stavy značne zdecimované a je veľmi zriedkavá. Vtáctvo si v poľných biotopoch vyhľadáva prevažne potravu, pričom hniezdi v poľných hôrkach, kroví a podobne. Vzhľadom na rozsiahle plochy poľnohospodárskej krajiny s malým zastúpením krovitej a stromovitej vegetácie je avifauna tohoto spoločenstva druhovo chudobná a je reprezentovaná bežnými druhmi spevavcov. Kultúrna krajina so všetkými antropickými zmenami najlepšie vyhovuje hrabošovi poľnému (*Microtus arvalis*), ktorý sa vie prispôbiť a je schopný sa i neúnosne premnožiť. Je to druh, ktorý sa nachádza v poľnohospodárskej krajine takpovediac všade, na rozdiel od krta obyčajného (*Talpa europaea*) ubúdajúceho v súvislosti s chemizáciou a spôsobom obrábania pôdy. Ďalším významným hlodavcom je ryšavka tmavopása (*Apodemus agrarius*), ktorá má sklon k vytváraniu zimných zásob. Hojným druhom hmyzožravcov je piskor obyčajný (*Sorex araneus*) vážiaci len 9 až 12 gramov. Vyskytuje sa tu i najmenší cicavce - piskor malý (*Sorex minutus*), ktorého hmotnosť je len 3,5 až 4,5 gramu.

Pre oblasť Hruštína sú ešte pozoruhodné cicavce, vyskytujúce sa v blízkosti vôd, a to ondatra pižmová (*Ondatra zibethica*) a vydra riečna (*Lutra lutra*), ktoré sa vyskytujú na toku Hruštínky.

Poľovne významnými druhmi sú: srnec hôrny (*Capreolus capreolus*), jeleň obyčajný (*Cervus elaphus*), sviňa divá (*Sus scrofa*) a na Kubínskej holi sa vyskytujúci hlucháň obyčajný (*Tetrao urogalus*) i tetrov hôľny (*Tetrao tetrix*).

Z poľovného hľadiska patrí územie do poľovného revíru Hruštín a do poľovnej oblasti pre jeleniu zver J VII. PO Oravská Magura. Vedľajšou zverou je zver srnčia a diviacia.

Z rybárskeho hľadiska patrí podľa SRZ rada Žilina tok Hruštínky do rybárskeho revíru na zvláštne povolenie na rybolov č. 3-1180-4-1 MO Námestovo, revír lososový – P, Čiastkové povodie potoka Hruštínka od ústia do Bielej Oravy po pramene. Lovná miera: Lipeň 30 cm, Pstruh potočný 25 cm, Pstruh dúhový 25 cm.

3.2. Súčasná krajinná štruktúra

3.2.1. Lesná vegetácia

Lesné porasty zaberajú v rámci riešeného územia oboch katastrov 33,3% výmery. Nachádzajú sa najmä v jeho západnej časti, prevažne na strmších a strmých svahoch. Lesy patria do LHC Oravský Podzámok, LC Oravský Podzámok, LC Paráč, LC Párnica a v časti Vaňovka do LC Lokca. Prevládajú hospodárske lesy so zastúpením až 98,4%, ochranné lesy tvoria len 1,6% výmery lesov. Z hľadiska drevinového zloženia je hlavnou drevinou smrek so 78,7%, nasleduje buk (12,2%), jedľa (4,68%), borovica (2,72%) a pod 1% sú zastúpené breza, jaseň, javor, jelša, topoľ, ostatné listnáče a smrekovec. Štátne lesy zastúpené v katastri v menšom množstve v závere doliny Hruštínky patria organizačne do Odštepného závodu v Námestove, ostatné lesy patria súkromným vlastníkom, niektoré z nich sú spravované Pozemkovým spoločenstvom urbáristov Hruštín.

Podľa stanovištných pomerov prevládajú jedľové bučiny a bukové jedliny. V oblasti pri Minčole sú to však aj jarabinové smrečiny na hornej hranici lesa. Lesný podrast je bohato zastúpený tvorený krovinami ako baza červená, malina, zemolez a pod..

Z hľadiska lesných vegetačných stupňov je tu 4. až 7. lvs tvorený prevažne kyslými a živnými bučinami s jedľou a smrekom.

Ochranné lesy sa nachádzajú len na výmere do 20 ha v juhozápadnom cípe katastra. Tvoria ich lesy na ochranu pôdy a vysokohorské lesy pod hornou hranicou stromovej vegetácie.

3.2.2. Nelesná drevinová vegetácia (NDV)

V riešenom území sa nachádzajú pomerne veľké plochy NDV. V severnej časti územia majú charakter lesa, hoci nie sú vedené ako lesné porasty. Vznikli samovoľným náletom zarastením bývalých pasienkov, čo sa vo viacerých prípadoch prejavuje aj na štruktúre rozmiestnenia stromov, ktoré sú usporiadané v smere bývalých medzí. Ich drevinové zloženie je porovnateľné s lesnými porastmi. Z tejto časti vybiehajú pozdĺž vodných tokov širšie aj užšie pásy prevažne ihličnatých porastov až k potoku Hruštinka. Vytvárajú tak žiaducu sieť porastov NDV v kombinácii s pasienkami a lúkami. Tento krajinný ráz je veľmi významný a má pozitívny vplyv na ekologickú funkciu územia.

V drevinovom zložení nelesnej drevinovej vegetácie sa tu vyskytuje okrem lesných drevín aj jelša sivá, druhy vrúb, trnka, ruža šípová, hloh jednozemenný, svíb červený, vtáčí zob, lieska, hloh, zemolez apod.

3.2.3. Trvalé trávne porasty

Trvalé trávne porasty v riešenom území predstavujú pasienky a lúky. Tvoria plochy medzi už spomenutou nelesnou drevinovou vegetáciou. V minulosti boli intenzívnejšie obhospodarované so striedaním pasenia, kosenia a dokonca orby. Dnes sú využívané najviac na pasenie a kosenie oviec a hovädzieho dobytku. Tieto biotopy patria podľa katalógu biotopov Slovenska najmä k mezofilným pasienkom a lúkam.

3.2.4. Orná pôda

Orná pôda sa v riešenom území nachádza v menšom množstve, najmä v okolí obce Hruštinka a Vaňovka. Tvoria ju pomerne úzke a dlhé políčka so striedaním plodín. Tento biotop je človekom umelo udržiavaný v nestabilnom stave, avšak potrebný pre jeho prežitie. Rozdrobenosť políček je pozitívnym javom v porovnaní s veľkoplošnými lánmi. Z botanického hľadiska, keďže sa jedná o intenzívne kultúry, je väčšinou málo významný i keď aj tu je možné niekedy nájsť chránený druh – to však spravidla na menej intenzívne využívaných orných pôdach. Zo zoologického hľadiska sú tieto biotopy využívané obmedzeným množstvom živočíchov avšak slúžia ako potravný biotop pre menšie hlodavce a lovný biotop predovšetkým pre dravé druhy vtákov.

3.2.5. Špeciálne štruktúry

Medzi tieto štruktúry sme zaradili menšie plochy ale s väčším významom pre biodiverzitu krajiny. V katastri sem patria najmä plochy podmáčané. Zamokrené a podmáčané plochy sú často aj biotopmi chránených a ohrozených druhov rastlín a živočíchov. Ich bližšia charakteristika je v časti rastlinstva a živočíšstva. Podľa katalógu biotopov Slovenska patrí tento biotop do skupiny biotopov vlhkých lúk podhorských a horských oblastí.

3.2.6. Vodné toky

Vodné toky sú javom dôležitým pre hygienu krajiny. Najvýznamnejším tokom je potok Hruštinka prechádzajúca prakticky stredom záujmového územia. Prameniská má tiež v rámci katastra a v riešenom území má v podstate prirodzený charakter s menšími meandrami. Do Hruštinky sa vlieva viacero menších tokov, ktorých vodné stavy značne kolíšu v priebehu roka. O kvalite Hruštinky svedčí, že je rybárskym revírom pre pstruha a lipňa. Hruštinka sa vlieva do Bielej Oravy a tá do Oravskej priehrady. Sprievodná vegetácia vodných tokov je tvorená jelšou sivou, viacerými druhmi vrúb – vrba krehká, purpurová, sivá, rakyta ako aj smrekom obyčajným. Brehové porasty v našom prípade patria k fragmentom spoločenstiev horských jelšových lužných lesov.

3.2.7. Vegetácia v obci

Vegetácia v obci Hruštín je pozoruhodná pozdĺž vodného toku Hruštinka, ktorá rozdeľuje zastavané územie na dve výškové úrovne a práve značne strmé severné brehy Hruštinky sú ponechané brehovej zeleni. V drevinách prevládajú druhy vrúb – krehká, purpurová, sivá aj iné dreviny ako jelša sivá, breza, smrek apod.

Ďalej vzratlú zeleň nájdeme pri kostole, na cintoríne a pozdĺž odvodňovacích kanálov ústiacych do Hruštinky. Ďalšia zeleň je v prevažnej miere záležitosťou výsadby v súkromných záhradách. V nich prevládajú ovocné druhy drevín, s menšími výnimkami najmä pri novostavbách, kde je väčšie zastúpenie okrasných druhov drevín. V drevinách prevládajú druhy vrúb – krehká, purpurová, sivá aj iné dreviny ako jelša sivá, breza, smrek apod.

3.2.8. Sídlné a technické prvky (antropogénne prvky)

V rámci katastra obce Hruštín sa nachádza Poľnohospodárske družstvo, Zberný dvor a Jasso píla na západnom okraji zastavaného územia, smerom na Zabavu. Pozdĺž toku Hruštinka v časti Zabava sa tiahne rozsiahla chatová oblasť v rámci celého katastra, miestami vybiehajúca do okolitej pahorkatiny, ukončená Lyžiarskym strediskom vasilovská Hoľa..

3.3. Ochrana krajiny a významné krajinnárske a ekologické štruktúry

3.3.1. Chránené územia prírody a krajiny

- územná ochrana prírody

V riešenom území sa nachádza viacero chránených území. Z európskych území siete NATURA 2000 to sú: chránené vtáčie územie SKCHVU008 Horná Orava v západnej a severnej časti katastra, na západnej hranici sa ho dotýka SKCHVU013 Malá Fatra

na juhu. V rámci systému NATURA 2000 UEV je európskym chráneným územím SKUEV0185 Pramene Hruštinky, na západnom okraji na hrebeni nadväzuje SKUEV0662 Vasiľovská hoľa a na severnom okraji v tejto časti katastra sa nachádza SKUEV0166 Hruštínska hora. Územie patrí aj do Chránenej krajinskej oblasti Horná Orava a to do zón „D“, „C“ a „B“ (Očkajka). Na juhozápadnom cípe katastra sa z vonkajšej strany nachádza zóna „B“ (Puchmajerovej jazierka) a tiež NPR Minčol. Na západnej hranici katastra sa nachádza aj ochranné pásmo Národného parku Malá Fatra.

- **chránené druhy (druhovú ochranu)**

Chránené druhy rastlín aj živočíchov možno nájsť na viacerých miestach katastra. Niektoré boli spomenuté v časti rastlinstvo a živočíšstvo. Pre ich ochranu je dôležitá osвета príslušných orgánov ako aj vzdelanosť úroveň obyvateľstva.

- **ochrana drevín**

V rámci riešeného územia sa nenachádzajú chránené stromy ako kategória zákona o ochrane prírody a krajiny. Platí tu ale všeobecná ochrana drevín rastúcich mimo les dosahujúcich potrebné parametre, ktorá vyplýva takisto zo zákona o ochrane prírody a krajiny.

- **územné systémy ekologickej stability (ÚSES)**

Podľa ÚPN VÚC Žiliny v katastri sa nachádza časť nadregionálneho biocentra Bzinská hoľa – Minčol, regionálne biocentrum Očkajka, nadregionálny biokoridor – Okružlica – Črchľa a časť regionálneho biokoridoru Hruštinka.

V rámci spracovania krajinného plánu navrhujeme za miestny biokoridor vyznačené brehové porasty občasných tokov v strede katastra, ako aj interakčné prvky tvorené porastmi nelesnej drevinovej vegetácie, koridory vodných tokov a podmáčané lokality, prepájajúcimi pôsobenie ostatných prvkov ÚSES na okolitý priestor.

3.3.2. Prírodné zdroje

- **ochrana lesných zdrojov**

Ochrana lesných zdrojov je zabezpečená lesným zákonom. V katastri sa nachádzajú hospodárske lesy a ochranné lesy. Ich zachovanie ako reprezentatívneho lesného biotopu je dôležité aj kvôli integrácii mnohých funkcií. Ochranné lesy navrhujeme rozšíriť po hranicu územia európskeho významu SKUEV0185 Pramene Hruštinky o výmeru cca 19 ha.

- **ochrana vodných zdrojov**

V riešenom území sa nachádza vodojem pre záchyt pitnej vody.

- **ochrana pôdných zdrojov**

Chránenou pôdou v zmysle zákona o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu sú pôdy nasledovných skupín BPEJ:

V katastri Hruštín: 1006042 1012003 1066241 1066242 1066245 1069212 1069215 1069242 1069245 1069312 1069315 1069342 1069412 1069445 1069512 1069515 1072242 1072312 1072443 1072512 1094512

V katastri Vaňovka: 1063245 1063445 1066211 1066241 1066441 1066541 1069412 1078265 1078465 1082682 1094002

- **ochrana genofondových zdrojov**

Za genofondové plochy môžeme považovať plochy biotopov s genofondovo významnými druhmi. Patria sem vybrané plochy biotopov s prirodzeným zložením resp. blízkym prirodzenému a príliš neovplyvňované hospodárením. Takéto plochy sú väčšinou už zahrnuté v rámci iných významných plôch územného systému ekologickej stability. Z oficiálne uznávaných sem patria lesné porasty uznané pre zber semena, ktoré sú aj v priestore katastra Hruštín a to v kategórii A1 (napr. porast č. 510) v priestore Zadná Huta – Čierny vrch. S katastrom hraničí v severnej časti genofondová plocha GPR Bruniská.

- **ochrana ovzdušia**

V riešenom území sa nenachádzajú významné zdroje znečisťovania ovzdušia. Jedná sa len o bodové zdroje z chat využívajúcich tuhé palivo – drevo. Ďalším zdrojom sú dopravné prostriedky pohybujúce sa po hlavnej ceste I. triedy č. 71 Oravský Podzámok - Námestovo.

3.3.3. Pamiatkový fond a významné krajinné štruktúry

Najvýraznejšou krajinnou štruktúrou v katastri obce je priestor Minčol – Príslopec – Držatín – Magurka – Očkajka – t.j. časť hrebeňa Oravskej Magury nachádzajúca sa v katastri. Riešené územie ťaží z tejto polohy, ktorá jej vytvára kulisu horizontu a uzatvára priestor do primeraného rozmeru. V podrobnejšom pohľade je významnou štruktúrou typ reliéfu, ktorý je zvlnený pahorkatinného charakteru vhodne doplnený štruktúrami lesov a prvkov nelesnej drevinovej vegetácie. Tieto utvárajú priestor atraktívny pre ľudí na krátkodobú rekreáciu, čoho svedkom je množstvo chat vybudovaných v riešenom území.

Významnými výhľadovými bodmi v krajine sú priestory hrebeňa Oravskej Magury so zaujímavými pohľadmi na Malú a Veľkú Fatru, Západné Tatry apod.

3.3.4. Ekologicky významné segmenty

Ekologicky najvýznamnejšie lokality katastra sú zachytené v rámci kategórií ochrany prírody ale najmä prvkov ÚSES – územného systému ekologickej stability všetkých stupňov.

3.4. Stresové javy a zdroje

3.4.1. Prírodné stresové javy (geodynamické javy)

- **eróznno-akumulačné javy**

Riešené územie sa nachádza v pohorí Oravská Magura, ktorého podložie je tvorené horninami paleogénu, ktorý je málo odolný voči erózii. Vzhľadom k reliéfu terénu sa tu vyskytujú najmä denudačné ale aj v menšej miere akumulčné procesy.

Z druhov erózie sa tu vyskytuje najviac výmoľová erózia gravitujúca k vodným tokom. Podmienená je sklonitosťou terénu a spôsobom obhospodarovania lesných, pasienkových a orných plôch.

- **seizmická**

Z hľadiska seismicity patrí riešené územie do oblasti 6. stupňa makroseismickej aktivity MSK-64. Najbližšie epicentrum makroseismickej aktivity bolo východne od Dolného Kubína. Seizmické ohrozenie je pre riešené územie nízke a nenachádzajú sa tu ani extrémne anomálie magnetického poľa Zeme.

3.4.2. Sekundárne stresové javy

- **zaťaženie prostredia pachom, hlukom a vibráciami**

Vzhľadom k umiestneniu riešeného územia uprostred lúk a lesov, nie je toto vystavené nadmernému pôsobeniu pachových látok, hluku a vibrácií. Lokálne sa niektoré z nich môžu vyskytovať v súvislosti s ťažbou dreva v lesoch, obrábaním poľnohospodárskej pôdy a individuálnou dopravou do územia. Najväčšie pôsobenie hluku a vibrácií je v blízkosti štátnej cesty I/71 prechádzajúcej obcou Hruštín.

- **kontaminácia pôdy**

Kontaminácia pôdy nebola zisťovaná a v riešenom území je možná v súvislosti s obrábaním pôdy a ťažbou dreva v prípade používania zastaranej strojovej techniky s unikajúcimi ropnými látkami.

- **prírodná rádioaktivita a radónové riziko**

Celková prírodná rádioaktivita v riešenom území sa pohybuje v rozpätí 6-12 ur. Radónové riziko je tu nízke.

- **poddolované územia**

V riešenom území sa nenachádzajú poddolované územia.

- **znečistenie vôd**

Je bežný problém vidieckeho prostredia na Slovensku. Výsypy smetí do vodného toku sú občasným javom v značnom množstve katastrof na Slovensku. V tejto súvislosti je potrebné vyžadovať, aby riešenie odpadových vôd bolo v súlade so zákonmi a nedochádzalo tak k degradácii prírodného prostredia, ktoré sa na druhej strane tí istí ľudia rozhodli využiť pre rekreáciu.

- **znečistenie ovzdušia a poškodenie vegetácie imisiami**

Takéto znečistenie súvisí najmä s diaľkovými prenosmi imisíí a v minulosti predstavovalo väčšie riziko ako dnes, keď sa zdroje znečisťovania buď prispôbili prísny normám na ochranu ovzdušia, alebo niektoré zanikli.

- **staré záťaže a devastácia územia výsypmi odpadov**

Územie katastra je pomerne čisté z hľadiska nelegálnych výsypov odpadov. Varovať treba pred prípadným výsypom do vodných tokov, tak ako to už býva zvykom.

3.4.3. Zdroje sekundárnych stresových javov

- **zdroje znečistenia ovzdušia**

Pochádzajú z územia mimo katastra. Miestne zdroje sú viazané na vykurovanie tuhými a tekutými formami palív a exhaláty automobilov.

3.4.4. Pásma hygienickej ochrany (PHO) technických objektov

-Pri líniových prvkoch je ich ochranné pásmo závislé od druhu, veľkosti a intenzity prenosu. Pre vedenia VVN 400 kV predstavuje 25m na obe strany od krajného vodiča, pre napätie 220 kV 20 m od krajného vodiča a pre napätie 22 kV 10m od krajného vodiča. -

-Cesta prvej triedy má ochranné pásmo 25 m kolmo na os cesty po oboch stranách vozovky, cesta III.triedy má ochranné pásmo 18 m kolmo od osi vozovky.

-Skládky odpadu majú ochranné pásmo od 300 do 500 m.

-Poľné hnojisko má ochranné pásmo 100 m.

-Poľnohospodárske objekty so živočíšnou výrobou majú ochranné pásma stanovené podľa počtu a druhu zvierat.

-Cintoríny majú ochranné pásmo 50 m.

4. Krajinnoekologická syntéza

Synteticky možno riešené územie charakterizovať typmi reprezentatívnych potenciálnych geoeosystémov. V rámci nich sa jedná prevažne o členité flyšové vyššie hornatiny s jedľovo-smrekovými lesmi a v nižšie položenej kotlinovej časti územia sú to nízke plošinové podhoria s jedľovo-bukovými lesmi. Súčasnosť je charakterizovaná krajinno-ekologickými komplexmi polygenných pahorkatín a nízkych plošiných predhorí s ornou pôdou a vo vyšších častiach katastra sa jedná o komplex hornatín na kyslých horninách s prevahou ihličnatých lesov a ich mozaiky s trávnyimi porastmi a ornou pôdou.

5. Krajinnoekologická interpretácia

5.1. Estetické vnímanie krajiny

Možno charakterizovať ako pôsobenie usporiadania prírodnej scenérie na určitom území z hľadiska estetického vnímania (podľa Forman, Godron: Krajinná ekológia). Veľkosť takéhoto priestoru je v zásade veľmi rôznorodá. Ak vychádzame z praktického postoja, musíme zobrať do úvahy jednak základnú konfiguráciu terénu, z ktorej vyplýva viditeľnosť určitého územia a na druhej strane rôznorodosť a atraktivnosť takto videnej krajiny. Estetika, hoci je v konečnom dôsledku subjektívna, má svoje vlastné kritériá podľa ktorých sa dá rámcovo vyjadriť kvalita daného objektu t.j. v našom prípade krajiny.

Krajinu riešeného územia katastrov Hruštín a Vaňovka možno charakterizovať ako esteticky atraktívnu. Tvoria ju priestory lúk a porastov drevín charakteru lesa aj skupiniek prípadne sprievodnej vegetácie vodných tokov tvoriac tak zaujímavú mozaiku mikropriestorov. Významným prvkom je horský chrbát Minčol – Príslopec – Držatín – Magurka – Očkajka. Veľkým negatívnym estetickým vplyvom je daný priestor uchránený. Pri príjazde do riešeného územia však treba zväžiť možnosť odizolovania neatraktívnych pohľadov formou sadových úprav najmä pri areáli poľnohospodárskeho družstva v obci.

5.2. Environmentálne problémy

Hlavné environmentálne problémy riešeného územia:

- riešenie hospodárenia s vodou na zasnežovanie, odpadovou vodou a odpadmi v chatovej oblasti
- degradácia niektorých mokradných a podmáčaných spoločenstiev poľnohospodárstvom

6. Krajinoekologické hodnotenie

Celkové hodnotenie katastra z hľadiska pozície v rámci Slovenska bolo vypočítané pomocou koeficientu ekologickej stability v zmysle Izakovičová, Kartusek (1994), Miklós (1986) a Pauditšová E., Reháčková T., Ružičková J., (2007). Pre územie Hruštína vyšiel koeficient v hodnote 3,51 čo znamená krajinu so strednou ekologicou stabilitou

6.1. Navrhované činnosti a využívanie

Existujúce činnosti a využívanie plôch v rámci katastra budú na mape delené na základe kombinácie súčasnej štruktúry krajiny a socioekonomických záujmov do kvázi-homogénnych oblastí – zón. Využitie zeme v riešenom území charakterizujú typy súčasnej krajiny: lesy, nelesná drevinová vegetácia charakteru lesa, nelesná drevinová vegetácia zmiešaná s trávnyimi porastmi, trávne porasty, koridory vodných tokov s brehovými porastmi, orná pôda, zastavané plochy, záhrady, poľnohospodárske objekty, technické objekty.

Bodové štruktúry ako narušené plochy sú v prípade dôležitosti osobitne vyznačené.

Hlavné socioekonomické záujmy v riešenom území sú nasledovné: poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo, ochrana prírody a krajiny, cestovný ruch, poľovníctvo a rybárstvo, doprava a energetika.

Navrhované využívanie plôch vychádza väčšinou zo súčasného určenia plôch, v prípade ekologickej nevhodnosti budú navrhované regulatívne na elimináciu nežiaducich činností resp. čo najväčšie zníženie ich pôsobenia.

6.2. Environmentálne a iné limity

Environmentálne aj legislatívne limity budú spracované pre každú zložku komplexnej jednotky katastra, takým spôsobom, že pre celú jednotku bude platiť súhrn limitov a regulatívov podľa prítomnosti zložiek, funkcií a záujmov. Prehľadová tabuľka určí jednoznačne zloženie individuálnych komplexných jednotiek a teda aj aplikáciu limitov na konkrétne miesto na mape.

6.2.1. Abiotické limity

V značnej miere predstavujú už rešpektované limity, ktorých výsledkom je druhotná štruktúra krajiny. Patrí sem geologické podložie s geodynamickými javmi, reliéf terénu – najmä sklon a expozícia, vodné toky, zosuvné územia, podmáčané lokality, druh pôdy apod. Tieto limity obmedzujú činnosti na miestach, kde sa vyskytujú. Strmé neprístupné svahy alebo plytké a neúrodné pôdy väčšinou predurčujú územie na lesné hospodárstvo, miernejšie svahy na poľnohospodárstvo, kvalita pôdy pre ornú pôdu, sklon a expozícia svahu, prítomnosť vody pre urbanizmus atď.

6.2.2. Limity súčasnej krajiny štruktúry

Súčasná krajinná štruktúra je stav krajiny premenlivý v čase. Má viac-menej stabilný ráz v závislosti od vývojového obdobia civilizácie. Zmenou spoločenských pomerov môže dôjsť k zmenám požiadaviek na využívanie krajiny, ako je to badať aj v niektorých oblastiach Slovenska. V riešenom území katastra Hruštín a Vaňovka sú zrejmé určité zmeny v charaktere obhospodarovania pozemkov a využívania zeme aj po roku 1989. Bývalé pasienky najmä vo vyšších polohách postupne zarastajú lesom, v nižších polohách sú ešte obhospodarované. Limitom pre súčasnú krajinnú štruktúru by malo byť rešpektovanie všetkých jednotlivých foriem života na danom území tak, aby nedochádzalo k degradácii a potláčaniu vzácnych a menej zastúpených biotopov.

6.2.3. Limity vyplývajúce z ochrany krajiny

Ochrana krajiny spadá do rámca ochrany prírody v zmysle platného zákona. Limitom pre vyhlásenie územia za chránené je splnenie predpokladov daných zákonom o ochrane prírody a krajiny. Teda existujúce chránené územia v katastri (CHKO Horná

Orava) majú svoje limity zakotvené v znení zákona vrátane prvkov ÚSES (biocentrá, biokoridory). Novonavrhané prvky ÚSES sú miestneho charakteru – miestny biokoridor a interakčné prvky. Prehľadne to možno znázorniť nasledovne:

Limity:

Biocentrum – prítomnosť ekosystémov vytvárajúcich trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev

Biokoridor – možnosť migrácie a výmeny genetickej informácie živých organizmov a ich spoločenstiev

Interakčný prvok – možnosť priaznivého pôsobenia na okolité časti krajiny pozmenenej alebo narušenej človekom

Chránená krajinná oblasť (CHKO) – druhý až piaty stupeň ochrany podľa zákona o ochrane prírody a krajiny v prípade schválenia zón

Zóna B CHKO – štvrtý stupeň ochrany podľa zákona o ochrane prírody a krajiny

Zóna C CHKO – tretí stupeň ochrany podľa zákona o ochrane prírody a krajiny

Zóna D CHKO – druhý stupeň ochrany podľa zákona o ochrane prírody a krajiny

Regulatívy:

Biocentrum – chrániť ekosystémy a zachovať prirodzený vývoj spoločenstiev bioty v tomto území a dodržať dlhodobé ciele ochrany

Biokoridor – podpora a umožnenie prirodzeného vývoja organizmov a ich spoločenstiev, zabránenie vzniku bariér ich migrácie resp. eliminácia existujúcich

Interakčný prvok – zachovanie prvku v štruktúre krajiny, znížiť negatívne vplyvy podmienené antropicky

Chránená krajinná oblasť – zonácia CHKO – rozčlenila územie na 4 zóny s príslušným stupňom ochrany. Väčšinou pre menšie a špecifické územia je možné vypracovať program starostlivosti, program záchrany chráneného územia, manažmentový plán apod.

6.2.4. Limity vyplývajúce zo stresových faktorov, rezortných záujmov v krajine a funkcií krajinných štruktúr

Limity:

Lesné hospodárstvo – zaradenie lesov do príslušnej kategórie a hospodárskeho súboru lesných typov na základe prírodných daností, uplatňovanie mimoprodukčných funkcií lesa

Poľnohospodárstvo – úrodnosť, dostupnosť, sklonovitosť, obrábatelnosť pozemkov, druh pozemkov

Vodné hospodárstvo – kvalita vodného zdroja, hydrogeologické pomery, smer prúdenia podzemnej vody, výskyt prvkov ohrozujúcich vodné zdroje v hydrologickom povodí

Ochrana prírody – okrem prípadov časti 6.2.3. pre javy v tzv. voľnej krajine osobitne nechránené platí všeobecný limit prvého stupňa ochrany prírody a krajiny zo zákona

Urbanizmus – pomery reliéfu, základových pôd a podložia, expozícia k svetovým stranám, lokalizácia pri prístupovej ceste, zdroje energií a možnosti riešenia odpadového hospodárstva

Cestovný ruch – atraktivita prostredia, čistota prostredia, dostupnosť, úroveň a šírka služieb

Poľovníctvo a rybárstvo – úživnosť revíru, stavy poľovnej zvere a predátorov, uplatňovanie iných funkcií lesa

Doprava a energetika – terénne pomery, prítomnosť chránených území na trase línii

Funkcia tvorby krajiny – významnosť prvku z hľadiska vzťahu dominantnosti a vzácnosti v krajine

Funkcia biodiverzity – rôznorodosť rastlinných a živočíšnych druhov a ich biotopov

Regulatívy:

Lesné hospodárstvo – platný lesný hospodársky plán so stanoveným tvarom lesa, obnovnou dobou, spôsobom a formou hospodárenia, obnovným a cieľovým druhovým zložením; nutné je dodržiavanie hygieny porastov, snažiť sa o aplikáciu ekologických metód v lesnom hospodárstve – väčšie používanie jemných hospodárskych postupov ako je výberková a podrastová forma hospodárskeho spôsobu, pri lesnej ťažbe a výchovných zásahoch rešpektovanie doby vyvážania mláďat, individuálne vynechanie hniezdnych stromov z výrubu apod.

Poľnohospodárstvo – uplatnenie vhodnej intenzity hospodárenia podľa prírodných hodnôt lokality, snažiť sa o aplikáciu ekologického poľnohospodárstva – nepoužívanie chemického hnojenia, nepoužiť strojovú techniku pri obhospodarovaní podmáčaných plôch na lúkach a pasienkoch – uplatňovanie individuálneho prístupu

Vodné hospodárstvo – podmienky stupňa pásma hygienickej ochrany vodného zdroja,

Ochrana prírody – obzvlášť citlivo treba pristupovať v prípadoch plôšok so vzácnymi štruktúrami krajiny, ktoré významne prispievajú k diverzite krajiny. Tu je nevyhnutný individuálny prístup podľa druhu možného vplyvu – najčastejšie ponechaním prirodzenému vývoju.

Urbanizmus – jednotlivé stavebné a environmentálne normy

Cestovný ruch – zámery a koncepcie cestovného ruchu, ľudský potenciál pre poskytovanie služieb

Poľovníctvo a rybárstvo – umožniť existenciu predátorov, poľovné právo vykonávať len ako doplnok a pomoc prirodzenému režimu ekosystémov oblasti

Doprava a energetika – odborové koncepcie, riešenie praktickej dostupnosti do oblasti

Funkcia tvorby krajiny – zachovanie prvku v rámci krajinnnej štruktúry, neničiť brehové porasty

Funkcia biodiverzity – vo väčšine prípadov ponechať prirodzenému vývoju v rámci existujúceho typu krajinnnej štruktúry, neodvodňovať umelými zásahmi do pôdy, nevyrubovať krovitú a stromovú vegetáciu, individuálne možno umožniť regulované zásahy pod dohľadom štátnej ochrany prírody

7. Krajinnoekologický plán – ekologicky optimálne priestorové usporiadanie a využívanie územia

7.1. Alternatívny ekologický výber

Tento výber bude vykonaný párovým porovnaním pri tvorbe komplexných jednotiek. Priorita je daná prvku s najväčším absolútnym stupňom významnosti. Prípade, keď by boli dva protipôsobiaci prvky rovnako významné obyčajne nenastáva, vždy pri podrobnejšom zvažovaní prevládne jeden faktor resp. skupina faktorov.

7.2. Krajinnoekologický plán

Návrh funkčného a priestorového usporiadania územia

Pri riešení návrhu funkčného a priestorového usporiadania územia sme vychádzali zo súčasnej krajinnej štruktúry, ktorá je odrazom dlhodobého hospodárenia v krajine a pravdivo odráža vzťah človeka k nej. Ďalším východiskom boli rôzne odvetvové záujmy ako je ochrana prírody, vodné hospodárstvo, lesné hospodárstvo, poľnohospodárstvo, urbanizmus, rekreácia a cestovný ruch. Dôraz bol v tejto časti územného plánu kladený na hľadiská ochrany prírody, z ktorých vyplynulo aj navrhovanie nových prvkov územného systému ekologickej stability. Navrhované boli miestny biokoridor a interakčné prvky.

Riešenie pozostáva z kombinácie skupinových a individuálnych kritérií, na základe ktorých boli vytvorené jedinečné kombinácie faktorov. Jedna komplexná jednotka teda znamená jednu kombináciu faktorov, pričom samozrejme sa v danom priestore môže ľubovoľný počet krát opakovať.

Pre praktické účely a pre zjednodušenie výstupu bude v návrhu vytvorená mapa zvýrazňujúca najdôležitejšie miesta v katastru z ekologického hľadiska. Je to forma mapy tzv. krajinnoekologického plánu kde sú vyznačené biocentrá, biokoridory a interakčné prvky v území. Uvedené plochy tvoria základ ekologickej stability krajiny v riešenom území a významnejšie zasahovanie do nich musí byť konzultované s príslušným orgánom ochrany prírody a krajiny.

7.3. Krajinnoekologické opatrenia

Uvedené opatrenia sa vždy konkrétne viažu na vyššie vyčlenené zóny územia ak nie je uvedené inak.

opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity

Uvedené opatrenia sú vlastne výstupom územného systému ekologickej stability. Opatrenia sú navrhované v rámci regulatívov pre jednotlivé činnosti a spôsoby využívania krajiny. Tu možno spomenúť, že vedúcim motívom je navrhovať významné a perspektívne prvky do systému ÚSES aby sa tak aspoň čiastočne zabezpečila ich ochrana a čo najviac ich prirodzený vývoj. Na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity je nutné rešpektovanie režimu všetkých vyhlásených a navrhovaných chránených území vrátane prvkov ÚSES.

opatrenia na ochranu prírodných a kultúrno-historických zdrojov

-k prírodným zdrojom v území katastra patria prameniská, podmáčané a mokradné lokality, poľnohospodárska pôda, nelesná drevinová vegetácia, lesy, voda a iné. Každý z týchto zdrojov zahŕňa pod seba ešte podmnožinu čiastkových zdrojov ako genofondové zdroje apod. Ochrana prírodných zdrojov je vlastne implicitne zahrnutá v ochrane prvkov, ktoré sú ich nositeľmi.

-kultúrno-historickým zdrojom je svojím spôsobom charakter krajiny ako bola pozmenená minulým spôsobom obhospodarovania. Hoci je predpoklad, že takmer celé územie bolo kedysi porastené lesom, životná nutnosť minulých storočí tu na úkor lesa upravila štruktúru krajiny do podoby s pasienkami, lúkami a ornou pôdou. Terajšia doba prináša nové podmienky a model z minulého storočia už neplatí. Je vecou postoja k tradíciám ako rozpoznáme podstatné veci v krajine vhodné na udržanie, alebo alternatívne využívanie.

opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva

-pre zlepšenie kvality životného prostredia v riešenom území je potrebné predovšetkým zabezpečiť dodržiavanie platných noriem pre hospodárenie so všetkými druhmi odpadov v rámci rekreačného využívania územia. Jednotlivé stavby by mali mať vyriešené odpadové hospodárstvo buď formou žumpy, pri väčších a dlhodobějších prevádzkach vlastnou malou čistiarňou odpadových vôd. V zmysle vodného zákona č. 364/2004 komunálne odpadové vody vypúšťané do povrchových vôd musia pred ich vypúšťaním prejsť sekundárnym čistením, prípadne primeraným čistením, ktoré zaručia limitné hodnoty znečistenia za bežných klimatických podmienok. na vypúšťanie odpadových vôd do povrchových alebo podzemných vodných útvarov je potrebné povolenie orgánu štátnej vodnej správy.

-pre hospodárenie poľnohospodárskych subjektov odporúčame vypracovať Kódex správnej poľnohospodárskej praxe (zákon č. 364/2004), ktorého cieľom je zníženie znečistenia dusičnanmi.

opatrenia na zmiernenie pôsobenia stresových javov

-stresových javov nie je v riešenom území mnoho a v súčasnosti nenaberajú neúnosný rozmer. Vzhľadom k tlaku na rekreačné využitie územia je potrebné stanoviť architektonické a environmentálne limity pre prípadné nové stavby v tomto priestore.

opatrenia na zlepšenie pôsobenia štruktúry vnímanej krajiny

-štruktúra vnímanej krajiny ak berieme do úvahy len územie katastra je mierne nadpriemerná z pohľadu Slovenska. Jej zlepšenie možno dosiahnuť citlivým prístupom ľudí k prírode, rešpektovaním najmä dominantných prvkov v krajine, ktorými sú lesy, vzrastlé a mohutné stromy, stromy a kry umiestnené na horizontoch, uprostred trávnatých plôch a pod., môžu to byť aj iné významné útvary ako skaly, vodné toky, zaujímavé spoločenstvá rastlín a iné.

A.3. ZÁVERY

A.3.1. Súhrnné zhodnotenie prieskumov a rozborov

ŠIRŠIE VZŤAHY

A.3.1.1. Zhodnotenie predpokladov rozvoja obce z hľadiska širších súvislostí

Obec Hruštín z hľadiska územno-správneho členenia patrí do Žilinského samosprávneho kraja, do okresu Námestovo. Z hľadiska kategorizácie územno-štatistickej jednotky EUROSTAT vystupuje ako úroveň NUTS V.

Obec Hruštín leží v západnej časti okresu Námestovo v nive riečky Hruštinka. Hruštín je vzdialený od Vaňovky 2 km. Obec Hruštín je vzdialená 2 km 15 km od okresného mesta Námestovo, 30 km od mesta Tvrdošín a cca 18 km od mesta Dolný Kubín. Dopravne je napojená na cestu I/78, ktorá vedie do Námestova.

Obec Hruštín susedí s k. ú. Oravský Podzámok, k.ú. mesta Dolný Kubín, k.ú. obce Istebné, Zázrivá, Lomná, Krušetnica, Vasiľov a Babín. Katastrálne územie má pomerne kompaktný tvar až na preiahnutú časť smerom na severozápad.. Obec Oravská Hruštín leží v západnej časti okresu Námestovo, patrí do oblasti Stredných Beskyd, celku Oravskej Magury, podcelku Kubínskej hole a Podhůlno-Magurskej oblasti, celku Oravskej kotliny, podcelku Hruštínskeho podolia, čiastočne v nive riečky Hruštinka.

A.3.1.3. Zhodnotenie priestorového priemetu odvetvových koncepcií a známych zámerov na rozvoj územia

Z verejnoprospešných stavieb vymedzených v ÚPN VÚC Žilinského kraja a jeho Zmenách a doplnkov sa na riešené územie vzťahujú:

3. Technická infraštruktúra

3.1. vodohospodárske stavby

3.1.3 kanalizácie a čistiarne odpadových vôd a s nimi súvisiace stavby

3.1.3.1. stavby z hľadiska čistenia odpadových vôd

h)Námestovo, vybudovanie kanalizácie v obciach: Oravská Polhora, Rabča, Rabčice, Sihelné, Vavrečka, Novoť, Oravské veselé, **Hruštín, Hruštín-Vaňovka**, Zákamenné, Breza, Krušetnica, Babín, Lomná, vo výhlade Bobrov, Mútné, Oravská Lesná (zrušenie ČOV v Bobrov, Mútné, Oravská Lesná),

3.2. energetické stavby

3.2.4 stavby súvisiace s plynifikáciou Žilinského kraja,

3.3. pošta a telekomunikácie

3.3.2 stavby súvisiace s rozvojom telekomunikácií Žilinského kraja, ktoré vyplývajú z rezortných programov MDPT:

a)digitalizácia telefónnej siete: Kysucké Nové Mesto, Námestovo, Ružomberok,

A.3.1.4. Vyhodnotenie krajinnej štruktúry, jej vplyv na riešenie ÚPN-O

Prvky súčasnej krajinnej štruktúry /SKŠ/ možno sledovať na výkrese č.2 Komplexný rozbor katastrálneho územia v M 1:10 000. SKŠ je obrazom využitia zeme, ktorý sa vyvinul počas historického vzťahu človeka ku krajine. Miesta lepšie hospodársky využiteľné a prístupnejšie boli predurčené pre poľnohospodárstvo menej úrodné pre lesné hospodárstvo a do neprístupných človek zväčša nezasahoval. Tak vznikli podmienky aj pre ochranu prírody.

A.3.1.5. Prírodné krajinné – estetické a ekologické faktory

Najvýraznejšou krajinnou štruktúrou v katastri obce je priestor Minčol – Príslopec – Držatín – Magurka – Očkajka – t.j. časť hrebeňa Oravskej Magury nachádzajúca sa v katastri. Riešené územie ťaží z tejto polohy, ktorá jej vytvára kulisu horizontu a uzatvára priestor do primeraného rozmeru. V podrobnejšom pohľade je významnou štruktúrou typ reliéfu, ktorý je zvláňený pahorkatinného charakteru vhodne doplnený štruktúrami lesov a prvkov nelesnej drevinovej vegetácie. Tieto utvárajú priestor atraktívny pre ľudí na krátkodobú rekreáciu, čoho svedkom je množstvo chat vybudovaných v riešenom území.

Významnými výhľadovými bodmi v krajine sú priestory hrebeňa Oravskej Magury so zaujímavými pohľadmi na Malú a Veľkú Fatru, Západné Tatry apod.

Estetické vnímanie krajiny možno charakterizovať ako pôsobenie usporiadania prírodnej scenérie na určitom území z hľadiska estetického vnímania (podľa Forman, Godron: Krajinná ekológia). Veľkosť takéhoto priestoru je v zásade veľmi rôznorodá. Ak vychádzame z praktického postoja, musíme zobrať do úvahy jednak základnú konfiguráciu terénu, z ktorej vyplýva viditeľnosť určitého územia a na druhej strane rôznorodosť a atraktívnosť takto videnej krajiny. Estetika, hoci je v konečnom dôsledku subjektívna, má svoje vlastné kritériá podľa ktorých sa dá rámcovo vyjadriť kvalita daného objektu t.j. v našom prípade krajiny.

Krajinu priamo v priestore riešeného územia časti katastra Hruštín možno charakterizovať ako esteticky atraktívnu. Tvoria ju priestory lúk a porastov drevín charakteru lesa aj skupiniek prípadne sprievodnej vegetácie vodných tokov tvoriac tak zaujímavú

mozaiku mikropriestorov. Veľkým negatívnym estetickým vplyvom je daný priestor uchránený. Pri príjazde do riešeného územia však treba zväziť možnosť odizolovania neatraktívnych pohľadov formou sadových úprav najmä pri areáli poľnohospodárskeho družstva v obci.

A.3.1.6. Odporúčania pre riešenie ÚPN-O

Územný plán obce Hruštína je založený na princípe optimalizácie možností viacfunkčného využitia krajinného potenciálu. Dbá sa na zachovanie jeho ekologickej stability, diverzibility prírodných zložiek, obnoviteľnosti zdrojov a vysokej kvality životného a obytného prostredia.

- Limity využitia územia

Využitie zastavaného územia i ostatného územia katastra podmieňujú všeobecne záväzné normy a limity ochranného a ekologického charakteru i špecifické urbanistické limity a z nich odvodené regulatívy územného rozvoja, definované v ÚPN obce Oravská Jasenica..

Ako ochranné limity sa musia rešpektovať najmä: ochrana pôdneho fondu, ochrana ovzdušia, ochrana vôd, ochrana prírody krajiny a historických pamiatok, hygienické a bezpečnostné a iné ochranné pásma.

Pri obnove, rekonštrukcii a akejkoľvek inej stavebnej činnosti na objektoch NKP zapísaných v ÚZPF rešpektovať znenie pamiatkového zákona a postupovať v zmysle jeho ustanovení.

- Ku každému plánovanému zámeru obnovy NKP sa musí vyjadriť Krajský pamiatkový úrad Žilina.
- V záujme aspoň čiastočnej prezentácie historickej urbanistickej štruktúry obce, je potrebné v jej najstaršej časti zachovať posledné zrubové domy a pri novej zástavbe a obnove objektov rešpektovať uličné čiary, akceptovať pôvodnú parceláciu, rovinu sedlových striech a citlivo riešiť tvaroslovné prvky fasád.
- Obmedzené funkčné využitie platí pre lokality Predné Borsučie a Lán. V prípade záujmu využitia spomenutých polôh na stavebné účely, musí tomu predchádzať záchranný archeologický výskum podľa § 37 a § 39 pamiatkového zákona.
- Vzhľadom k možnosti existencie zatiaľ neznámych a nedefinovaných archeologických nálezísk, je nevyhnutné pri budúcej stavebnej činnosti a pri samostatných stavebných etapách jej realizácie (vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia) vyžiadať si stanovisko Krajského pamiatkového úradu Žilina, kde nie je vylúčená podmienka na zabezpečenie archeologického výskumu.
- Pri akejkoľvek stavebnej činnosti rešpektovať povinnosť ohlásenia prípadného archeologického nálezu podľa § 40 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v súlade s § 127 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a u líniových a veľkoplôšných stavieb v príslušnom územnom a stavebnom konaní osloviť Krajský pamiatkový úrad Žilina.

Ako ekologické limity sa v území uplatňujú hlavne kritéria pre zachovanie a skvalitnenie územného systému ekologickej stability, zachovanie a zlepšenie stavu životného a obytného prostredia, vyváženosť urbanizovaných plôch a prírodných častí, optimalizácia využívania poľnohospodárskej pôdy, lesov a zdrojov. Tieto limity majú primárny charakter a podmieňujú všetky antropologické činnosti v území.

V rámci ochrany prírody a krajiny je potrebné:

1. Zapracovať do grafickej a textovej časti územného plánu všetky chránené časti prírody a krajiny (Chránenú krajinnú oblasť Horná Orava a jej zóny, Chránené vtáčie územia Horná Orava SKCHVU008 a územie podľa prílohy č. 2 vyhlášky MŽP SR č. 173/2005 Z.z., územie európskeho významu SKUEV0185 Pramene Hruštinky, SKUEV0661 Hruštínska hoľa, SKUEV Vasíľovská hoľa a prvky územného systému ekologickej stability a rešpektovať ich ochranu.
2. V zmysle Vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky č. 419/2010 Z.z. určiť inundačné územie a zapracovať priebehy hladín pre vodný tok Hruštínka. V inundačnom území podľa § 20 ods. 5 a 6 zákona NR SR č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami nenavrhať výstavbu a aktivity v zmysle predmetného zákona.
3. Do zadania a návrhu územného plánu zapracovať nasledovné požiadavky:
 - a) neurbanizovať územie Chránenej krajiny oblasti Horná Orava (zároveň aj Chráneného vtáčieho územia Horná Orava). V tomto smere je dôležité nerozširovať resp. nezvyšovať kapacity rekreačného areálu Vasíľovská hoľa.
 - b) nové plochy pre bývanie, plochy pre občiansku vybavenosť, plochy pre výrobné územie, plochy pre rekreačné územie nenavrhať v inundačnom území rieky Hruštínka a ostatných vodných tokov po záplavovú čiaru Q₁₀₀. Prípadné umiestnenie iných stavieb (napr. protipovodňových stavieb, inžinierskych sietí, cykloturistických trás, športových ihrísk a pod.) alebo iného využitia predmetného územia podmieniť kladným stanoviskom Štátnej ochrany prírody SR.
 - c) zachovať, prípadne doplniť brehové porasty všetkých vodných tokov, stavby umiestňovať minimálne 10 m od brehu Hruštínky a 6 m od brehov ostatných vodných tokov, pokiaľ sú brehové porasty širšie umiestňovať výstavbu až za ne,
 - d) na rieke Hruštínka nevytvárať bariéry, prahy, nebudovať malé vodné elektrárne,
 - e) v území nebudovať veterné elektrárne,
 - f) na všetkých genofondových plochách nerealizovať výstavbu, ťažbu štrkopieskov, odvodnenie, zasýpanie, zmenu kultúr a zmenu drevinového zloženia,
 - g) zamedziť rozptýlenej obytnéj zástavbe, vo voľnej krajine nevytvárať izolované urbanistické celky.

Predmetný zámer podlieha posudzovaniu strategického dokumentu v zmysle zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov činností na ŽP a zmenu a doplnení niektorých zákonov.

Odôvodnenie:

V súvislosti s výstavbou v blízkosti vodných tokov je dôležité dodržať legislatívu týkajúcu sa aj ochrany pred povodňami. V inundačnom území sú zakázané aktivity a výstavba podľa § 20 ods. 5 a 6 **zákona č. 7/2010 o ochrane pred povodňami**.

Keďže funkčné plochy sú často navrhované v nivách vodných tokov, ktoré sú v inundačných územiach, je potrebné pred ich naplánovaním vypracovať posúdenie priebehu hladín na vodných tokoch, aby sa predišlo ďalším komplikáciám pred povodňami a ich nežiadúcich následkoch na životnom prostredí.

Dôležité je hlavne si všimnúť aj časť určovanie inundačných území podľa **Vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky č. 419/2010 Z.z.**, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o vyhotovovaní máp povodňového ohrozenia a máp povodňového rizika, o uhrádzaní výdavkov na ich vypracovanie, prehodnocovanie a aktualizáciu a o navrhovaní a zobrazovaní rozsahu inundačného územia na mapách. Navrhovanie a zobrazovanie rozsahu inundačného územia a s tým spojené výdavky v zmysle § 8 predmetného zákona vypracúva a hradí aj obstarávateľ územnoplánovacej dokumentácie.

Keďže vodné ekosystémy aj s brehovými porastmi tvoria významné ekostabilizačné prvky v krajine a majú dôležitú ekologickú a environmentálnu, ale aj protipovodňovú funkciu, je nutné minimalizovať zásahy do týchto častí ekosystému. Z dôvodu obmedzenia týchto negatívnych zásahov je potrebné zohľadniť podmienky ochrany aj v záväzných regulatívoch územného plánu.

Všetky prvky územného systému ekologickej stability a osobitne chránené časti prírody a krajiny vrátane genofondových plôch, je potrebné presne zapracovať do textovej a grafickej časti územného plánu a rešpektovať ich ochranu. Podrobné informácie vrátane digitálnych vrstiev je možné vyžiadať na Správe CHKO Horná Orava v Námestove.

Urbanistické limity vychádzajú z analýzy senzitivnosti a zraniteľnosti územia, zhodnotenia výkonnosti technických systémov ako je zásobovanie vodou a čistenie odpadových vôd. Syntetizujúcim výstupom je disponibilita funkčných plôch vhodných pre ďalší rozvoj, postupná realizácia stavebných aktivít a prahová hranica počtu obyvateľov, ktorí môžu v obci bývať a dotvárať priestorovú štruktúru obce.

A.3.1.7. Výstupy z dokumentov R-ÚSES, M-ÚSES

Podľa ÚPN VÚC Žiliny v katastri sa nachádza časť nadregionálneho biocentra Bzinská hoľa – Minčol, regionálne biocentrum Očkajka, nadregionálny biokoridor – Okružlica – Črchľa a časť regionálneho biokoridoru Hruštinka.

V rámci spracovania krajinného plánu navrhujeme za miestny biokoridor vyznačené brehovú porasty občasných tokov v strede katastra, ako aj interakčné prvky tvorené porastmi nelesnej drevinovej vegetácie, koridory vodných tokov a podmáčané lokality, prepájajúcimi pôsobenie ostatných prvkov ÚSES na okolitý priestor.

Požiadavky na riešenie ekologickej stability územia:

- problematiku ÚSES-u spracovať v minimálnej mierke 1:10 000 na lokálnej úrovni a vymedziť najcennejšie prvky,
- zhodnotiť únosnosť zaťaženia územia navrhovanými funkciami a navrhnúť opatrenia na elimináciu nepriaznivých vplyvov prostredia na životné prostredie,
- navrhnúť plochy slúžiace pre realizáciu náhradnej výsadby za asanované stromy.
- riešiť výsadbu plošnej, líniovej zelene a brehovej zelene,
- ochraňovať podzemné vody budovaním splaškovej kanalizácie,
- celoplošne zhodnotiť stabilitu a dynamiku územia, na základe ktorých navrhnúť konkrétne ekostabilizačné opatrenia.

A.3.1.8. Výstupy z krajinno – ekologickeho plánu

Podľa ÚPN VÚC Žiliny v katastri sa nachádza časť nadregionálneho biocentra Bzinská hoľa – Minčol, regionálne biocentrum Očkajka, nadregionálny biokoridor – Okružlica – Črchľa a časť regionálneho biokoridoru Hruštinka.

V rámci spracovania krajinného plánu navrhujeme za miestny biokoridor vyznačené brehovú porasty občasných tokov v strede katastra, ako aj interakčné prvky tvorené porastmi nelesnej drevinovej vegetácie, koridory vodných tokov a podmáčané lokality, prepájajúcimi pôsobenie ostatných prvkov ÚSES na okolitý priestor.

V krajinnoekologickom pláne pre územie katastra bola vykonaná syntéza druhej a terciálnej krajinnej štruktúry. Na základe superpozície vplyvov a pôsobení prvkov uvedených štruktúr boli vyčlenené najprv základné kvázi-homogénne jednotky krajiny. Pre účely územného plánu boli niektoré z nich zlučováné do vyšších jednotiek v zásade na princípe chorickom.

Výsledkom syntézy je návrh funkčného a priestorového usporiadania územia a následne určenie potrebných opatrení, ktoré sa vždy konkrétne viažu na vyčlenené lokality územia:

- opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity,
- opatrenia na ochranu prírodných a kultúrno-historických zdrojov,
- opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva,
- opatrenia na zachovanie a udržiavanie vegetácie v sídlach,
- opatrenia na zmiernenie pôsobenia stresových javov,
- opatrenia na zlepšenie pôsobenia štruktúry vnímanej krajiny.

SÍDELNÝ POTENCIÁL

A.3.1.9. Zhodnotenie štruktúry obyvateľstva a dlhodobých demografických trendov

Sčítanie obyvateľov, domov, bytov sa na území Slovenskej republiky uskutočňuje metódou samosčítania. Súčasne boli zisťované demografické, sociálne a kultúrne charakteristiky obyvateľstva a tiež niektoré vybrané ukazovatele o bytovom a domovom fonde a tiež o vybavenosti domácnosti niektorými predmetmi dlhohodobej spotreby. Posledné sčítanie obyvateľov, domov, bytov na území Slovenskej republiky bolo uskutočnené v roku 2011.

V roku 2016 (k decembru 2016) žilo v obci Hruštín 3 178 obyvateľov, z toho 1578 mužov(49,65%) a 1600 žien (50,35%).

V predproduktívnom veku je to 602 obyvateľov (18,94 %), v poproduktívnom veku 307 obyvateľov (9,66 %) . Ekonomicky aktívne obyvateľstvo predstavuje 1505 obyvateľov (47,35 %), z toho 1198 obyvateľov(37,69%) odchádza za prácou, 86 obyvateľov pracuje v primárnom sektore, 711 v sekundárnom sektore a 621 obyvateľov v terciálnom sektore.

Obec má katastrálnu výmeru 36 510 172 m², t.j. 36,51 km², na 1 km² katastrálneho územia v roku 2016 pripadalo 86,77 obyvateľa.

Demografická krivka v obci Hruštín má vyrovnaný počet obyvateľov. V roku 2011 obec Hruštín mala 3 175 trvalo bývajúcich obyvateľov, v roku 2014 obec mala 3 154 obyvateľov a v roku 2016 mal 3 168 trvalo bývajúcich obyvateľov.

Retrospektívny vývoj obyvateľstva v rokoch 2000 - 2016 v obci je charakterizovaný spomalením urbanizácie a vývoja miest a v ďalšom období predpokladáme ďalšie spomalenie vývoja miest. Obce (aj obec Hruštín), nachádzajúce sa v únosnej časovej dostupnosti od miest, majú predpoklad intenzívnejšieho rozvoja obyvateľstva ako ostatné obce riešeného územia. Nárast obyvateľstva predpokladáme aj v obciach s prevládajúcou rekreačnou funkciou.

V najbližších rokoch sa predpokladá ďalší rast počtu obyvateľov, ktorý bude zapríčinený najmä prirodzeným prírastkom a prisťahovaním, ktoré spôsobí počet pripravených stavebných pozemkov a rozvoj občianskej vybavenosti a služieb.

V roku 2011 obec Hruštín mala 3 180 trvalo bývajúcich obyvateľov, z toho 3 142 slovenskej národnosti, 6 českej národnosti, 2 poľskej národnosti a po jednom obyvateľovi maďarskej a ukrajinskej národnosti.

V roku 2016 obec Hruštín mala 3 161 trvalo bývajúcich obyvateľov, z toho 3 127 slovenskej národnosti, 5 českej národnosti, 3 poľskej národnosti 1 obyvateľ maďarskej a 2 obyvatelia ukrajinskej národnosti.

Obec Hruštín v roku 2016 evidovala 598 obyvateľov so základným vzdelaním a 264 obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním . Bez školského vzdelania v obci je evidovaných 636 obyvateľov a nezistených 31 obyvateľov.

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva má pre rozvoj obce zásadný význam. Je dôležité aké vzdelanie má obyvateľstvo na danom území a je potrebné zosúladiť ponuku s dopytom, čo následne minimalizuje potrebu migrácie obyvateľstva za pracovnými príležitosťami do iných regiónov.

Obec Hruštín v roku 2011 evidovala 314 uchádzačov o zamestnanie, z toho 225 mužov a 89 žien.

Obec Hruštín v roku 2016 evidovala 114 uchádzačov o zamestnanie, z toho 93 mužov a 47 žien. Z toho vyplýva, že miera nezamestnanosti v obci Hruštín má klesajúci charakter. Podobne aj vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti v Žilinskom kraji zaznamenáva mierne klesajúci trend a ale jej súčasná úroveň je spolu s Prešovským a Košickým krajom najvyššia spomedzi ostatných krajov na Slovensku. Mierne zlepšovanie situácie je výsledkom priamych zahraničných investícií, ktoré sú hlavných zdrojom tvorby nových pracovných miest.

Požiadavky na rast počtu obyvateľstva a hlavne zamestnanosť obyvateľov:

- zabezpečiť dostatok stavebných pozemkov v obci,
- v poľnohospodárskej výrobe sa orientovať na finálne spracovanie výrobkov/ pečenie chleba, výroba mliekárenských a mäsových výrobkov, konzervovanie lesných plodov a pod./,
- modernizovať existujúce výrobné prevádzky a orientovať výrobu na vlastný výrobný program,
- podporiť vznik výroby a vznik drobných prevádzok výrobných služieb, remeselnej a tradičnej výroby - vznik nových pracovných miest,
- podporovať rozvoj rekreácie a turizmu - vznik nových pracovných miest.

A.3.1.10. Zhodnotenie disponibilít bytového fondu

Pri riešení funkčnej zložky bývania je potrebné zohľadniť celkové tendencie vývoja, ktoré je nutné sledovať v časovom horizonte 3 a 4 desaťročí, prezentovaných sčítaním ľudu, domov a bytov v roku 2011 a údajmi od Štatistického úradu SR.

Obec Hruštín v roku 2016 evidovala 856 bytov, z toho 740 obývaných bytov, 113 neobývaných bytov a 3 iné byty.

Obec Hruštín v roku 2016 evidovala 740 obývaných bytov, z toho 82 bytov vlastných, 619 bytov vo vlastných rodinných domoch a 10 bytov v iných bytoch.

Obec Hruštín v roku 2016 evidovala 7 obývaných bytov s jednou obytnou miestnosťou, 28 bytov s dvoma obytnými miestnosťami, 188 bytov s tromi obytnými miestnosťami, 131 bytov so štyrmi obytnými miestnosťami a 385 bytov s piatimi a viac obytnými miestnosťami.

Obec Hruštín v roku 2016 evidovala 11 obývaných bytov s diaľkovým ústredným vykurovaním, 504 bytov s lokálnym ústredným vykurovaním, 164 bytov iným spôsobom a 10 bytov bez vykurovania.

Obec Hruštín v roku 2016 evidovala 55 obývaných bytov vykurovaných el.energiou, 632 tuhým palivom, 1 byt iným zdrojom a 11 bytov z nezisteným zdrojom vykurovania.

Obec Hruštín v roku 2016 evidovala 113 neobývaných bytov, z toho 9 bytov z dôvodu zmeny vlastníka, 13 bytov z dôvodu zmeny užívania, 63 z dôvodu nespôsobilosti a 28 z iných dôvodov.

Obec Hruštín v roku 2016 evidovala 5 bytových domov - 1 bytový dom s 9 bytovými jednotkami a 4 bytové domy so 6 bytovými jednotkami.

Obec Hruštín sa svojou polohou a dostupnosťou do okresného mesta Námestovo a aj do mesta Dolný Kubín stáva zaujímavá z hľadiska ubytovania. Na Obecnom úrade sú evidované viaceré žiadosti o pridelenie stavebného pozemku, alebo aspoň o vytvorenie možnosti výstavby rodinných a rekreačných domov, nakoľko existujúce preluky sú už zastavané alebo majitelia ich chystajú zastavať. Z toho dôvodu je potrebné rozšíriť zastavané územia obce.

Pri členení rodinných domov podľa obdobiach ich výstavby prevládajú v obci rodinné domy vystavané od roku 1961 do roku 1970 v celkovom počte 173 rodinných domov. Najmenšia výstavba bola zaznamenaná pred rokom 1919 - 6 rodinných domov. Pokiaľ

budeme sledovať vlastníctvo pozemkov vhodných pre výstavbu bytov podľa územného plánu, tak v obci sa takéto pozemky nachádzajú. Taktiež sa v obci nachádzajú obyvatelia, ktorí prejavili záujem o bývanie.

Nárast počtu domov a bytov sa dosiahne:

- regeneráciu, resp. prestavbou v súčasnosti neobývaných priestorov,
- prestavbou a modernizáciou súčasných bytov,
- novou výstavbou vo forme intenzifikácie súčasnej obytnej štruktúry,
- zabezpečiť zdravotné, sociálne, vzdelanostné, kultúrne a športové potreby obyvateľov a pracovné príležitosti pre nich, zosúladiť programov vzdelanosti a znižovania nezamestnanosti a vytvárať pracovné miesta, hlavne v oblasti cestovného ruchu a rekreácie.

A.3.1.11. Zhodnotenie stavu a známych zámerov v rozvoji hospodárskej základne

POLNOHOSPODÁRSTVO

Poľnohospodárske využitie krajiny dokumentuje pomer poľnohospodárskej pôdy spolu k celkovej výmere územia - v obci Hruštín predstavuje 2 262,0791(61,96%). Podľa štatistických údajov v katastrálnom území obce Hruštín sa nachádza 2 262,0791 ha poľnohospodárskej pôdy, z čoho je 457,4732 ha ornej pôdy (12,53 % - stupeň zornenia) z celkovej výmery k.ú. a 1 757,7726 ha trvalých trávnych porastov (48,14% - stupeň zatrávnenia) z celkovej výmery k.ú.

Poľnohospodárska výroba je v obci z väčšej časti sústredená v areáli Poľnohospodárskeho družstva so sídlom v Hruštíne, ktoré sa nachádza pri vstupe do rekreačnej zóny Zabava.

Poľnohospodárske družstvo sa zaoberá ekologickou rastlinou a živočíšnou výrobou. Podľa údajov Obecného úradu v Hruštíne, PD chová hovädzí dobytok a zamestnáva cca 10 stálach zamestnancov a cca 20 sezónnych zamestnancov.

V priebehu spracovania Prieskumov a rozborov PD neposkytlo spracovateľovi žiadne informácie o aktuálnej poľnohospodárskej výrobe, o spôsobe hospodárenia, ochrannom pásme areálu, ani o koncepcii ďalšieho rozvoja.

Zákon SNR č. 220/2004 Z.z. o ochrane PP v znení neskorších predpisov, stanovuje základné princípy právnej ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Zákon ukladá povinnosť starať sa o pôdu, chrániť jej prirodzenú funkciu a vyhnúť sa konaniu, ktoré by viedlo k znehodnoteniu jej kvality.

Prevládajúcim typom pôd sú v magurskej časti hnedé pôdy oglejené až glejové na flyšových sedimentoch. V časti Oravskej kotliny sú to najmä pôdy ilimerizované oglejené až oglejené pôdy na sprašových a iných hlinách a zvetralinách neogénnych sedimentov.

Výskyt nerastných surovín je zanedbateľný. Poľnohospodárske pôdy 3. - 7. bonity. Najväčšia intenzita a rozsah ekologicky významných najmä negatívnych vplyvov sú spojené s obdobím socializácie a industrializácie poľnohospodárstva, ktoré do veľkej miery nivelizovalo štruktúru krajiny znížením krajinnnej diverzity, zničením vzácných a ekologicky významných ekosystémov, znížilo vododržnosť územia a schopnosť retencie živín a zvýšilo synantropizáciu vegetácie.

Požiadavky na hospodárne využívanie poľnohospodárskej pôdy:

-v zmysle § 13 ods. 1 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní PP a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákona“) pri obstarávaní a spracúvaní územnoplánovacej dokumentácie dbať na ochranu PP a riadiť sa zásadami ochrany PP podľa § 12 zákona,

-v zmysle § 12 ods. 1 zákona možno použiť PP na stavebné účely a iné nepoľnohospodárske účely len v nevyhnutných prípadoch a v odôvodnenom rozsahu,

-v zmysle § 12 ods. 1 písm. a, b zákona v konaniach o zmene poľnohospodárskeho druhu pozemku je orgán ochrany PP povinný zabezpečiť ochranu najkvalitnejšej PP v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek uvedeného v osobitnom predpise (príloha č. 2 Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z.) a viníc, podľa § 12 ods. 2 písm. a) zákona je ten, kto navrhne nepoľnohospodárske použitie poľnohospodárskej pôdy, povinný chrániť najkvalitnejšiu PP a vinice, PP s kódom bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky (ďalej len „BPEJ“): 1006042, 1012003, 1066241, 1066242, 1066245, 1069212, 1069215, 1069242, 1069245, 1069312, 1069315, 1069342, 1069412, 1069445, 1069512, 1069515, 1072242, 1072312, 1072443, 1072512, 1094512; ktorá je v katastrálnom území Hruštín chránenou PP, navrhovať na stavebné a iné závery len v nevyhnutných prípadoch, o určenie kódov a hraníc BPEJ požiadať Výskumný ústav pôdoznavectva a ochrany pôdy -regionálne pracovisko Banská Bystrica, Ul. Mládežnícka č. 36, 974 04 Banská Bystrica, v zmysle § 12 ods. 2 písm. c) zákona „nenarušovať ucelenosť honov a nesťažovať obhospodarovanie PP nevhodným situovaním stavieb, jej deleními a drobením alebo vytváraním častí nevhodných na obhospodarovanie poľnohospodárskymi mechanizmami, investičné závery v čo najväčšej miere situovať v zastavanom území obce ohraničenom k 1. 1. 1990, v prielukách jestvujúcej zástavby a pozdĺž vybudovaných prístupových komunikácií, v ochranných pásmach objektov poľnohospodárskej prvovýroby nenavrhnúť žiadnu výstavbu bytového alebo rekreačného charakteru, dôsledky stavebných zámerov a iných návrhov na PP vyhodnotiť v zmysle § 5 vyhl. č. 508/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona, v textovej, tabuľkovej a mapovej časti v zastavanom území aj mimo zastavané územie obce ohraničenom k 1.1. 1990, v návrhu vyhodnotiť plochy existujúcich závlah a odvodnení na základe informácie správcov hydromelioračných zariadení (Hydromeliorácie, š. p. Bratislava, Ul. Vrakunská č. 29, 825 63 Bratislava 211 a poľnohospodárska organizácia obhospodarujúca predmetné pozemky), požiadať užívateľov poľnohospodárskej pôdy o stanoviská k záberom v navrhovaných lokalitách, ako aj k existencii hydromelioračných zariadení v ich správe.

-Návrh ÚPN-0 musí byť v zmysle § 13 ods. 2 zákona pred schválením podľa osobitného predpisu (§ 25 stavebného zákona) odsúhlasený orgánom ochrany poľnohospodárskej pôdy -Okresným úradom Žilina, odborom opravných prostriedkov, referátom pôdohospodárstva.

-Na vydanie súhlasu s budúcim možným použitím PP na stavebné a iné zábery a určenie podmienok súhlasu je rozhodujúci celkový konečný rozsah zamýšľaného odňatia PP.

-V zmysle § 16 ods. 1 zákona, ak návrh nebude spĺňať zásady ochrany PP podľa § 12 zákona orgán ochrany pôdy súhlas podľa § 13 zákona neudelí.

VÝROBA

V obci pôsobí niekoľko podnikateľských subjektov. V západnej časti zastavaného územia sa nachádza Poľnohospodárske družstvo Hruštín, ktoré sa zaoberá rastlinou a živočíšnou výrobou, Pila Jasso, Zberný dvor. Ostatné výrobné prevádzky sú lokalizované v zastavanom území obce Hruštín. Pri vstupe do obce Hruštín od Babína, obec chce zrealizovať plochy pre sklady a výrobné činnosti v nadväznosti na štátnu cestu I/78. Ide vo väčšine prípadov sa jedná o malých a drobných podnikateľov a živnostníkov, ktorý sa orientujú predovšetkým na poskytovanie služieb občanom v obci.

HRUŠTÍN - v k.ú. Hruštín sa nachádza Jasso Pila, Výroba syrových korbáčikov, Pekáreň KUMA a Okenice m-j - výroba plastových a hliníkových okien.

VAŇOVKA - v k.ú. Vaňovka sa nenachádza žiadna funkčná výrobná prevádzka.

Požiadavky na spracovanie územného plánu z hľadiska výroby:

- riešiť územia pri ceste I/78 pri vstupe do obce od Babína a v blízkosti Poľnohospodárskeho družstva so sídlom v Hruštine, vhodné na umiestnenie skladov, ekologickej výroby a výrobných služieb,

- stanoviť regulatívy a limity pre následnú prevádzku výrobných aktivít,

Podporovať vznik nových výrobných subjektov, z dôvodu vzniku pracovných príležitostí pre obyvateľov obce.

LESNÉ HOSPODÁRSTVO

V katastrálnom území obce Hruštín sa nachádza 1 388,9381 nepoľnohospodárskej pôdy, z ktorej lesný pozemok predstavuje 1 213,6227 ha (87,38%). Lesnatosť krajiny dokumentuje pomer lesnej pôdy k celkovej výmere územia - v obci Hruštín sa nachádza 1 213,6227 ha (37,00,34% - lesnatosť) lesných pozemkov z celkovej výmery k.ú. obce Hruštín.

Lesy v k.ú. Hruštín a k.ú. Vaňovka sú podľa vlastných vzťahov štátne, súkromné, obecné a urbárske.

Zaradenie lesov:

k. ú. Hruštín - lesy v k. ú. Hruštín sa nachádzajú na Lesnom celku Paráč, Lesnom celku Oravský Podzámok a Lesnom celku Párnica

k. ú. Vaňovka lesy v k. ú. Vaňovka sa nachádzajú na Lesnom celku Lokca.

V obci Hruštín pracuje Pozemkové spoločenstvo urbarialistov Hruštín, ktoré má cca 95 členov. Lesné pozemky tohto spoločenstva sa nachádzajú v k.ú. Hruštín, v k.ú. Lomná a Horná Lehota.

Vo Vaňovke pracuje Združenie bývalých urbarialistov - pozemkové spoločenstvo Vaňovka, ktoré má cca 300 členov. Lesné pozemky tohto spoločenstva sa nachádzajú v k.ú. Vaňovka, k.ú. Krušetnica a k.ú. Horná Lehota.

Požiadavky na spracovanie územného plánu z hľadiska lesného hospodárstva:

- Pri spracovaní ÚPN obce Hruštín je potrebné dodržiavať zásady ochrany lesných pozemkov a všeobecných záujmov lesného hospodárstva. Ďalej zabezpečiť dôslednú minimalizáciu záberov lesných pozemkov s netrieštením lesných pozemkov, prístup k lesným porastom v obhospodarovaní ZBU Hruštín a súkromných vlastníkov v k. ú. Hruštín a k.ú. Vaňovka vypracovanie alternatívnych riešení pri predpokladaných záberoch lesných pozemkov

- V prípade, že návrh územného plánu obce Hruštín predpokladá záber lesných pozemkov musí územnoplánovacia dokumentácia obsahovať údaje o celkovom rozsahu lesných pozemkov, ktorých vyňatie z lesných pozemkov sa predpokladá, v členení podľa navrhovaného funkčného využitia pozemkov v súlade s § 4 vyhlášky č. 12/2009 Z. z. o ochrane lesných pozemkov pri územnoplánovacej činnosti a pri ich vyňatí a obmedzení z plnenia funkcií lesov. Následne pri spracovaní konceptu územného plánu je obstarávateľ povinný prerokovať s príslušným orgánom štátnej správy lesného hospodárstva tento koncept a vyžiadať si jeho súhlas podľa § 6 ods. 2 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov.

- OLÚ, podľa § 6 ods. 3 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov nemôže vydať územné rozhodnutie, ktoré sa má dotknúť lesných pozemkov bez súhlasu vlastníka alebo správcu a záväzného stanoviska príslušného orgánu štátnej správy lesného hospodárstva.

- Podľa § 5 ods. 1 zákona č.326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov možno využívať lesné pozemky na iné účely ako plnenie funkcií lesov len ak príslušný orgán štátnej správy lesného hospodárstva, po predchádzajúcom stanovisku dotknutých orgánov štátnej správy, rozhodne o ich dočasnom vyňatí alebo trvalom vyňatí z plnenia funkcií lesov, alebo o obmedzení využívania funkcií lesov na nich. Taktiež je potrebné rešpektovať požiadavky z hľadiska ochrany lesných pozemkov pri ich využívaní na iné účely ako na plnenie funkcií lesov (jedná sa o zásady ochrany lesných pozemkov taxatívne uvedené v ustanovení § 5 ods. 2 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov).

- je potrebné dodržiavanie ochranného pásma lesa, ktoré tvoria pozemky vo vzdialenosti do 50 m od hranice lesných pozemkov. Na vydanie rozhodnutia o umiestnení stavby a o využití územia v ochrannom pásme lesa sa vyžaduje záväzné stanovisko orgánu štátnej správy lesného hospodárstva podľa § 10 ods. 2 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov.

ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Obec má vypracované Všeobecne záväzné nariadenie č. 3/2008 o zbere, preprave a zneškodňovaní komunálneho odpadu a miestnom poplatku za zber, prepravu a zneškodňovanie komunálneho odpadu. Pri zbere sa využívajú viaceré možnosti, či už žetónový systém, vrecový systém, systém zberu do kuka nádob, veľkoobjemových kontajnerov, paušálne platby za odpad a podobne. Systéme zberu zmesového komunálneho odpadu je zabezpečený spoločnosťou Brantner Fatra s.r.o. Komunálny odpad sa zbiera do 110 l nádob. Vývoz komunálneho odpadu je vykonávaný 1 krát za mesiac, 1 x za dva týždne a 1 x za týždeň.

Frekvencia vývozu komunálneho odpadu závisí od individuálnej požiadavky občana.

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2001. Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne krajský úrad, samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Ďalšou legislatívou v oblasti nakladania s odpadom je:

Vyhláška MŽP SR č. 371/2015 Z.z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch

Vyhláška MŽP SR č. 365/2015 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov .

Ďalej le to zákon o poplatkoch za uloženie odpadov ,Vyhláška MŽP SR o zaradení odpadov do Zeleného zoznamu odpadov, Žltého zoznamu odpadov a Červeného zoznamu odpadov a o vzoroch dokladov požadovaných pri preprave odpadov ,

Vyhláška MŽP SR o autorizácii, o vydávaní odborných posudkov vo veciach odpadov, o ustanovovaní osôb oprávnených na vydávanie odborných posudkov a o overovaní odbornej spôsobilosti týchto osôb, Vyhláška MŽP SR čo sadzbách pre výpočet príspevkov do Recyklačného fondu, Oznamenie MŽP SR. o vydaní výnosu, ktorým sa ustanovujú jednotné metódy analytickej kontroly odpadov a Smernica MŽP SR o špecifikácii výrobov, za ktoré sa platí príspevok do Recyklačného fondu.

V sledovanom období bol vývoj príjmov a výdavkov z odvozu a likvidácie komunálneho odpadu nerovnomerný. Do budúcnosti keď sa sprevádzkuje nový Zberný dvor plánuje obec Hruštín zabezpečiť rozšírenie separácie komunálneho odpadu, napr. o biologický odpad, čo by pozitívne vplývalo na znižovanie zaťaženia obecného rozpočtu, ako aj životné prostredie.

Požiadavky z hľadiska odpadového hospodárstva:

- odstrániť nelegálne skládky odpadov a zakázať sypať odpady do vodných tokov,
- spracovávanie biologických odpadov,
- systematické vykonávanie separovaného zberu využiteľných odpadov,
- realizáciu dotriedňovacích zariadení na separovaný zber druhotných surovín,
- skvalitnenie systému separovaného zberu plastov,
- plné využívanie odpadov vzniknutých v stavebníctve,
- vytvárať podmienky pre ukladanie zvyškového komunálneho odpadu na vyhovujúce skládky.

A.3.1.12. Zhodnotenie stavu, zámerov a potrieb občianskej vybavenosti

Občianska vybavenosť obce Hruštín pokrýva uspokojivo základné potreby súčasných obyvateľov. Kapacitne nepostačuje v športe, kultúre a službách.

Školstvo a výchova - V obci je zriadená materská škola so štyrmi oddeleniami spolu pre 80 detí a 8 učiteľiek.

Školopovinní žiaci navštevujú dve základné školy 1 - 4 a 5 - 9 spolu s 18 triedami, 318 žiakov vyučuje 26 učiteľov.

V základnej škole 1 - 4 pracuje školský klub s 2 vychovateľkami. Pri základnej škole 6 - 9 je telocvičňa a školská jedáleň.

Zdravotníctvo a sociálne služby - V obci sa nachádza zdravotné stredisko, v ktorom je ordinácia praktického lekára, detského lekára a lekárne. Obyvatelia môžu využívať zdravotnícke služby v okresnom meste Námestovo – Oravská poliklinika v Námestove.

Vyššiu zdravotnú starostlivosť poskytuje nemocnica v Trstenej.

V obci pracuje Detské centrum Motýlik hlavne pre matky na materskej dovolenke.

Sociálne služby sú zabezpečované v obci prostredníctvom Denného centra. Kapacita denného centra je 20 osôb. Denné centrum sa nachádza v miestnej časti Vaňovka. Obec taktiež zabezpečuje terénnu sociálnu službu prostredníctvom opatrovateľskej služby v prirodzenom prostredí klienta. V obci sa v súčasnosti nenachádzajú žiadne zariadenia sociálnych služieb.

Správa a administratíva - V obci Hruštín sa nachádza Obecný úrad, kde pracujú 12 zamestnancov, spravuje k.ú. Hruštín a k.ú. Vaňovka, Rímsko-katolícky farský úrad so správcom fary, Pozemkové spoločenstvo urbarialistov v obci Hruštín s 950 členmi a Združenie bývalých urbarialistov – pozemkové spoločenstvo Vaňovka s 300 členmi. Ostatné služby (polícia, bankové a poisťovacie služby) zabezpečuje mesto Námestovo.

Osveta - V Kultúrnom dome v Hruštíne sa nachádza knižnica, ktorá v súčasnosti nie je funkčná.

Ochrana pred požiarom - V obci Hruštín a vo Vaňovke sa nachádzajú Požiarna zbrojnica Dobrovoľnými hasičskými zborními.

Telovýchova a šport - Obyvatelia majú v obci priemerné možnosti športového vyžitia. Vybavenie obce pozostáva z:

- školská telocvičňa a viacúčelové ihrisko pri Základnej škole 5 - 9, ihrisko pri materskej škole, ihrisko pri dome smútku vo Vaňovke, Športový areál s futbalovým ihriskom a šatňami.

Kultúra a osвета - Kultúrny život v obci sa odohráva v týchto zariadeniach Kultúrny dom v Hruštíne s viacúčelovou sálou pre cca 250 miest, - Polyfunkčný dom vo Vaňovke so spoločenskou sálou pre cca 50 miest, - Rímsko – katolícky kostol sv. Jána Krstiteľa v Hruštíne s cca 150 miestami na sedenie, - Rímsko – katolícky kostol sv. Vendelína vo Vaňovke s cca 80 miestami na sedenie + - Národné kultúrne pamiatky, viď časť A.2.5.

Maloobchodná sieť - V obci Hruštín sa nachádza 5 predajní potravinárskeho a zmiešaného tovaru, Stavebniny STAMAR, Farby laky STAMAR, Predajňa textíliu a obuvi, Predaj sudového vína, predajňa MAŽE TO, s.r. - predaj motorových olejov.

Prechodné ubytovanie

V obci Hruštín sa nachádza Penzión u Peťa, Agrohôtel Brezy, Horský hotel Kristína, Koliba u Kuba, Penzión Príslop a Oravská horáraň. Návštevníci obce majú možnosť ubytovať sa aj na súkromí, resp. v individuálnych rekreačných chatách nachádzajúcich sa v západnej časti katastrálnom území obce – rekreačné územia Zabava.

Verejné stravovanie

V k.ú. Hruštín sa nachádzajú tieto zariadenia s verejným stravovaním: Pizzeria Magnum, Hostinec Poľana, Penzión Príslop, Výčap Daria, Koliba u Kuba a Horský hotel Kristína.

Nevýrobné služby

Na území k.ú.Hruštín sa nachádzajú tieto zariadenia s nevýrobnými službami: Pošta, Cintorín s domom smútku, dve kaderníctva, Autoservis a Zberný dvor.

Inu infraštruktúru a občianske vybavenie je potrebné riešiť na základe prieskumov a rozborov a nasledovných zásad:

- vymedziť plochy občianskej vybavenosti a služieb, najmä rozšíriť existujúce športové plochy a navrhnúť nové,
- určiť štruktúru celkovej potreby základnej a vyššej sociálnej infraštruktúry a občianskeho vybavenia,
- navrhnúť stacionár, prípadne dom opatrovateľskej služby pre prestárlych obyvateľov,
- porovnať navrhované kapacity a plošné potreby podľa urbanistických ukazovateľov,
- stanoviť podmienky pre riešenie navrhovaného rozvoja v jednotlivých regulovaných priestoroch.
- podporovať výstavbu rekreačných objektov v súlade s ochranou prírody a krajiny a ubytovanie v súkromí
- podporovať zriadenie ambulancií privátnych ambulancií.

A.3.1.13. Zhodnotenie rekreačného potenciálu územia a doporučenia pre jeho realizáciu a využitie

Obec Hruštín je súčasťou okresu Námestovo a nachádza sa západne od k.ú. Námestovo.

Podľa ÚPN VÚC Žilinský kraj územie mesta Námestovo v rámci koncepcie rekreácie a cestovného ruchu patrí do Hornooravskej oblasti cestovného ruchu, rekreačného územného celku Námestovo a okolie, rekreačného priestorového útvaru Námestovo, ktorý sa skladá z týchto 6 rekreačných priestorov.

Na základe prieskumov v teréne sa zistil nasledujúci počet rekreačných aktivít:

- Športový areál s futbalovým ihriskom a šatňami,
- Rekreačné územie Zábava charakterizované individuálnymi rekreačnými objektmi, lyžiarskym strediskom Vasilovská Hoľa s dvoma funkčnými vlekmí, Horský hotelom Kristína, Koibou u Kuba a niekoľkými zrubovými apartmánmi, ktoré patria k Horskému hotelu Kristína. Obec eviduje žiadosti občanov o výstavbu rekreačných objektov, ktoré budú predmetom riešenia konceptu územného plánu.

V oblasti športových aktivít, ktoré sa neviažu na vybudovanú športovú infraštruktúru, obec a jej okolie ponúka široké možnosti. V letných mesiacoch ide predovšetkým o horskú cykloturistiku, pešiu turistiku, hubárčenie, poľovníctvo a rybolov.

Požiadavky na spracovanie územného plánu z hľadiska rozvoja rekreácie:

- podporovať prevádzku existujúcich kultúrnych a športových zariadení,
- podporovať propagáciu všetkých podujatí v obci a všetkých kultúrnych a prírodných hodnôt obce,
- vytvoriť optimálnu koncepciu rozvoja voľnej rekreácie stanovením limitov a regulatívov súvisiacich s ochranou prírody a krajiny,
- podporovať rozvoj rekreácie a vidieckej turistiky,
- rozširovať športové a verejné zelené plochy.

A.3.1.14. Zhodnotenie dopravy a dopravných zariadení

Obec Hruštín leží na bezprostredne pri hlavnej ceste č. I/78, Oravský Podzámok – Lokca (Trstená – Banská Bystrica), ktorá tvorí dopravnú os zastavaného územia obce Hruštín. Šírkové usporiadanie cesty I/78 v zastavanom území je v kategórii MZ 14/60, resp. MZ 13,5/60 vo funkčnej triede B1 a mimo zastavaného územia v kategórii C 11,5/80..

Vzdialenosť významných sídiel: Námestovo 15 km, Dolný Kubín 18 km, Žilina 80 km a Liptovský Mikuláš 63 km.

Do administratívneho územia obce Hruštín patrí aj k. ú. obce Vaňovka, ktorá je od Hruštína vzdialená 2 km. Obec Vaňovka je prepojená cestou III/2284 - v kategórii MZ 8,5(8,0)/50 vo funkčnej triede B3 v zmysle STN 73 6110 v zastavanom území a v kategórii C 7,5/70 v zmysle STN 73 6110 mimo zastavaného územia obce Hruštín.

V obci Hruštín sa nachádza dolina, ktorou preteká potok Hruštinka, rezervovaná rekreačnej ploche Zábava so Strediskom cestovného ruchu Vasilovská hoľa. V súčasnosti vedie dolinou miestna komunikácia, ktorá sa neskôr mení na lesnú cestu, slúžiacu na približovanie dreva, ale aj na obsluhu celej rekreačnej oblasti. Cesta bola v minulom roku zrekonštruovaná a opatrená asfaltovým povrchom až po stredisko. Ak sa očakáva zvýšenie atraktivity doliny dobudovaním Strediska cestovného ruchu Vasilovská hora, bude potrebné cestu celoročne udržiavať. Okrem zabezpečenia prístupu do doliny bude potrebné reagovať aj na skutočnosť, že v doline je v súčasnosti cca 102 rekreačných objektov a v návrhovom období doliny bude vybudované stredisko cestovného ruchu s ubytovacou (1490 lôžok), ale aj stravovacou kapacitou (255 stoličiek), podľa platného územného plánu. Preto bude potrebné vybudovať dostatočný počet parkovacích miest, v lokalitách s najmenšou možnou dostupnosťou.

Dopravu na Orave zabezpečujú železnica a autobusové spojenie SAD, ktoré v miestach, kde je potrebné, plynule nadväzujú na železničnú dopravu. Všeobecne možno povedať, že cesty na Orave vedú do každej, i odľahlejšej dediny. Všetky majú tvrdý povrch, i mnohé lesné cesty, tie sú však pre verejnú dopravu uzavreté. Horská cesta spájajúca Oravskú Lesnú a Zárvivú má len štrkový povrch. Hlavnou cestnou komunikáciou v blízkosti obce, ktoré plní regionálne aj nadregionálne funkcie je cesta I. triedy č. I/78.V obci občania využívajú jestvujúcu autobusovú dopravu SAD LIORBUS, a. s., K.L.I.B.O.S. spol. s. r. o., František Hrkeľ-FERIBUS Autobusová doprava

Obec má výhodné autobusové spojenie takmer so všetkými kútmi Slovenska. S Bratislavou ju cez Považie spája linka Námestovo-Bratislava. Z miest západného Slovenska sú na Oravu priame spoje z Piešťan a Levíc, zo stredného Slovenska z Bojníc, Martina, Novák, Banskej Bystrice, Lučenca a Veľkého Krtíša. Hustá sieť autobusových spojov Dolný Kubína-Ružomberok umožňuje prístup na Oravu z takmer všetkých väčších miest Slovenska. Tieto mestá majú priame spojenie s Ružomberkom diaľkovými autobusovými spojmí. Východné Slovensko spája s Oravou autobusová linka Námestovo-Prešov.

Obyvatelia majú možnosť využiť dopravné služby autobusovými prímestskými linkami smerom na okresné mesto Námestovo pomocou 4 autobusových zastávok v Hruštíne a jedna zastávka vo Vaňovke. Frekvenciu autobusového spojenia možno považovať za primeranú, vzhľadom na veľkosť obce.

Oblasťou neprechádza žiadna železničná trať. Najbližšie vlakové spojenie sa nachádza v susednom okresnom meste Tvrdosín s konečnou v meste Trstená.

Najbližšie letiská sú v Žiline a v Poprade.

Pre potreby parkovania osobných áut mimo pozemkov rodinných domov sa na území obce nachádza plocha statickej dopravy pred objektom obecného úradu, kultúrneho domu, múzeom, základnou školou, cintorinom, kostolom a športovým areálom. Toto nepostačuje pre budúci rozvoj obce. Situovanie ďalších plôch statickej dopravy súvisí s rozmiestnením občianskej vybavenosti podľa druhu a potrieb.

Na ochranu ciest a premávky na nich mimo zastavaného územia, alebo územia určeného k zastavaniu, slúžia cestné ochranné pásma definované v Zákone o pozemných komunikáciách (Zákon č.135/61zb. znení zák.č.524/03 z. z.), v prípade obce Hruštín sa uplatnia pred obcou ochranné pásma pre cestu I/78 – 50 m a za obcou ochranné pásmo pre cestu III/2284 - 20 m.

Riešené územie je vhodné na budovanie cyklistických trás, turistických trás a náučného chodníka.

Požiadavky na spracovanie územného plánu z hľadiska koncepcie rozvoja cestnej siete:

-Vyznačiť a rešpektovať existujúce trasy ciest I/78 a III/2384, ich šírkové usporiadanie v zmysle podmienok uvedených v stanovisku SSC,

-Navrhnuť šírkové usporiadanie miestnych komunikácií v súlade s STN 73 6110.

-Vyznačiť hranice ochranného pásma ciest mimo sídelného útvaru obce ohraničeného dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. v znení jeho neskorších predpisov (účinnosť od 02.01.2015).

-Pri návrhu nových lokalít v blízkosti cestných komunikácií I. triedy je potrebné posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy a vyznačiť pásma prípustných hladín hluku v zmysle Vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších zmien a predpisov. S umiestnením lokalít, predovšetkým byvania, v ochrannom pásme ciest a v pásme s prekročenou prípustnou hladinou hluku nie je možné uvažovať. V prípade potreby je nevyhnutné navrhnuť opatrenia na maximálnu možnú elimináciu negatívnych účinkov dopravy a zaviazat' investorov na vykonávanie týchto opatrení.

-Dopravné napojenie novo navrhnutých objektov a komunikácií je potrebné riešiť v súlade s STN 73 6110 a STN 73 6102 a zohľadniť nadradenosť cesty I/78.

-Navrhnuť umiestnenie zastávok autobusovej dopravy a vyznačiť ich pešiu dostupnosť.

-Cyklistické a pešie trasy navrhnuť a vyznačiť i v širších vzťahoch k príslušnému územiu. Ich šírkové usporiadanie je potrebné navrhnuť v zmysle STN 73 6110.

- Náučný chodník a turistickú trasu obce Hruštín zrealizovať v nasledujúcich rokoch podľa pripravených podkladov,

-Vypracovať návrh statickej dopravy v zmysle STN 73 6110.

A.3.1.15. Zhodnotenie technickej infraštruktúry

VODNÉ ZDROJE A AKUMULÁCIA

V obci Hruštín sa nachádzajú 2 vodojemy – na Zábave VDJ 2x250 m³ (765 – 761 m.n.m.) prameň Tri studne č. 1 a č.2 – min. výdatnosť 6,7 l/s, PHO vodného zdroja I. a II. stupňa prameňov č. 1, 2 Tri studne Kubínska hoľa je vyhlásené rozhodnutím Obvodného úradu životného prostredia Dolný Kubín č. 572/1993/VH/Du zo dňa 16.11.1993

VDJ Pod Príslopom 2x100 m³ (764,7 -760,6 m.n.m.) pramene č. 1 – 8, min. výdatnosť 4,6 l/s, PHO vyhlásené rozhodnutím ONV odbor PLVH v Dolnom Kubíne č. 1659/1976 – Vod. zo dňa 4.11.1976

VODOVOD - HRUŠTÍN a VAŇOVKA

Miestna časť Vaňovka a Hruštín tvoria jeden vodárenský systém. Vodovod je v správe Oravskej vodárenskej spoločnosti Dolný Kubín a.s. Verejný vodovod je vybudovaný zväčša z PVC potrubia navrhovaná časť z HDPE. Existujúci verejný vodovod je gravitačný, vetvový.

VODOVOD HRUŠTÍN - ZÁBAVA

V rekreačnom území Zabava sa nachádzajú objekty, ktoré sú napojené na vodovod napájaný z privádzača do vodojemu a sú napojené súkromnými prípojkami, Oravská horáreň je napojená z vodojemu 20m³ a niektoré objekty sú riešené zásobovaním z vlastných zdrojov – studní a niektoré objekty vo vyšších polohách nemajú zásobovanie vodou.

Pre výhľadové obdobie, ktoré bolo riešené v ÚPN zóny Hruštín - Zabava prepojenie existujúceho vodovodu na nový vodojem a nový rozvod vody pre rekreačné územie samostatne, nezávisle od obce. Pre vyššie položené objekty sa vodovod nebude riešiť centrálné je potrebné, aby objekty boli riešené z vlastných zdrojov – studní.

V súčasnosti pre rekreačné územie je zrealizovaná akumulácia - vodojem 20m³ len pre objekt Oravská horáreň. Podľa STN 73 66 50 doporučuje, aby bola zabezpečená akumulácia v výške 60 - 100 % z dennej potreby vody.

Z privádzača zo záchytu prameňa – Tri studne do existujúceho vodojemu sa prevedie privádzač aj do navrhovaného vodojemu o objeme 2 x 70 m³, nový privod do akumulácie a rozšírenie navrhovaného verejného vodovodu / podľa ÚP obce / s HDPE potrubím aj pre navrhovanú zástavbu.Prívod vody do vodojemu –výtlačným potrubím z navrhovanej ATS.

Navrhovaný vodojem bude umiestnený nad exist. vodojemom s objemom 20 m³ s prepadom do existujúceho vodojemu.

Z tohto vodojemu a existujúceho sa prevedie nový rozvod DN 100, na ktorý sa napoja vetvy existujúcich vodovodov.

KANALIZÁCIA a ČOV

KANALIZÁCIA - HRUŠTÍN

Pre uvedené územie sa zrealizoval v posledných rokoch stavba „Babín – Vaňovka – kanalizačný zberač, Zásobovanie vodou, odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd v regióne Orava.“ Zrealizovali sa kanalizačné zberače „A“, „A-1“, „B 1-1“ a výtlak z čerpacej stanice „B1“ a jedna čerpacia stanica splaškových vôd na zberači „B1-1“. Odvádzanie splaškových odpadových vôd je zrealizované do ČOV Námestovo

OVS a.s. Dolný Kubín plánuje výstavbu kanalizácie v obci Hruštín a následne s dobudovanie kanalizácie aj v časti Vaňovka .

KANALIZÁCIA - VAŇOVKA

V obci Vaňovka zatiaľ nie je vybudovaná kanalizácia, splaškové odpadové vody sú likvidované z súkromných žumpách.

Dažďové vody sú odvádzané na terén a do potoka Račný.

KANALIZÁCIA HRUŠTÍN - ZABAVA

V súčasnosti v obci je len čiastočne vybudovaná verejná kanalizácia. Z objektu Oravskej horárne je kanalizácia zaústená do ČOV a do toku Hruštinka. Ostatné odpadové vody sú likvidované z súkromných žumpách. Dažďové vody sú odvedené len povrchovo rigolmi .

Regulatívy pre vodné hospodárstvo:

-Rešpektovať Zákon o vodách č. 364/2004 Z.z. a príslušné platné normy STN 73 6822 „Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi a STN 75 2102 „Úpravy riek a potokov“.

- Odvádzanie a čistenie odpadových vôd zo všetkých rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle Zákona o vodách č.364/2004 Z.z a NV SR č.269/2010, ktorým sa ustanovujú kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových a osobitných vôd, vrátane podmienok pre vypúšťanie vôd z povrchového odtoku.

- V rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený

voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie, infiltrácia dažďových vôd a pod.)

- Akúkoľvek investorskú činnosť, ako i výsadbu porastov v blízkosti vodných tokov a ich ochranného pásma, žiadame odsúhlasiť so správcom toku.

ROZVODY VN A NN

Elektrická energia je hlavným zdrojom energie. V súčasnosti riešenie vykurovania iba jedným druhom energie naznačuje neustále zvyšovanie spotreby elektrickej energie a tým následne aj zvyšovanie zaťaženia miestnej elektrickej siete.

Obec Hruštín a Vaňovka je elektrickou energiou zásobovaná z distribučných transformátorových staníc 22/0,4 kV, ktoré sú napájané z 22 kV vedenia č.220 Námestovo – Oravský Podzámok, ktoré prechádza údolím vodného toku Biela Orava a ďalej vodného toku Hruštinka. Tieto vyúsťujú z prevodových transformátorových staníc 110/22 kV Námestovo.

Prehľad existujúcich transformátorových staníc: HRUŠTÍN - OBEC 10 existujúcich TS, HRUŠTÍN - ZABAVA 5 existujúcich TS a VAŇOVKA 2 existujúce TS.

Sekundárna sieť NN je vybudovaná ako vzdušné NN vedenie na betónových (popri štátnej ceste a hlavných miestnych komunikáciách) a drevených podperných bodoch (rozvody k rodinným bytovým jednotkám) spolu s rozvodom verejného osvetlenia. Časť sekundárnej siete NN je vybudovaná ako káblová sieť NN. Sekundárnu sieť NN treba rozširovať, pre potenciálnu výstavbu budovať sekundárnu sieť NN káblovú. Obec je v súčasnosti zásobovaná elektrickou energiou z existujúcej nízko napäťovej siete, ktorá je v obci vedená po stĺpových podperách od jednotlivých trafostaníc. V súčasnom období je v obci 14 trafostaníc. V prípade ďalšieho hospodárskeho a sociálneho rozvoja bude potrebné uskutočniť zvýšenie kapacity elektrickej prenosovej sústavy.

VEREJNÉ OSVETLENIE

Osvetlenie ciest, komunikácií a verejných priestranstiev je vybudované výbojkovými svietidlami, ktoré sú pomocou výložníkov uchytené na podperných bodoch vzdušnej sekundárnej siete NN. Rozvod medzi svietidlami je vodičom AlFe, ktorý slúži ako fáza VO vzdušnej sekundárnej siete NN. Ovládanie VO je centrálné prostredníctvom impulzných káblov pri transformátorových staniciach. Do budúcnosti sa odporúča budovať verejné osvetlenie výbojkovými sodíkovými svietidlami, ktoré budú upevnené na bezpäticových osvetľovacích stožiaroch. Rozvod medzi svietidlami bude káblom CYKY. Ovládanie navrhovaného osvetlenia napojiť pomocou impulzného kábla na centrálny impulz VO obce Hruštín v RVO pri transformátorovej stanici. Osvetlenie obce si vyžaduje komplexnú rekonštrukciu.

TELEKOMUNIKÁCIE

Obec Hruštín patrí do telefónneho obvodu Námestovo s hlavnou telefónnou ústredňou v Námestove, na ktorú je pripojená diaľkovým káblom. Mesto Námestovo plní v súčasnosti z hľadiska telekomunikačného funkciu uzlovej ústredne pre sprostredkovanie automatického styku v rámci uzlovej obvodu a sídlo hlavnej ústredne pre sprostredkovanie miestnej telefonickej prevádzky. V roku 1995 sa začalo s postupnou digitalizáciou ústrední na Hornej Orave. Digitálna telefónna ústredňa obce Hruštín je umiestnená v budove pošty. Miestna sieť je budovaná časť kábelovými rozvodmi a časť vzdušným vedením. Celé územie obce je pokryté TV signálom. Vzhľadom na značnú rekreačnú funkciu riešeného územia nie je potrebné budovať káblový rozvod televízneho vysielania.

Od polovice roku 1997 je územie Hornej Oravy pokryté signálom umožňujúcim využívať mobilné telefóny Globtel GSM a Eurotel. V posledných rokoch nastal nebyvalý rozvoj informatiky. Všetky orgány štátnej správy, výrobné aj nevýrobné prevádzky a iné socio-ekonomické subjekty sú napojené alebo sa napájajú prostredníctvom počítačov a internetovú sieť, ktorá je nekonečným zdrojom informácií.

PLYN

Obec nie je plynofikovaná. Podľa stanoviska SPP - Distribúcia ani sa neuvažuje v najbližšom období s plynofikáciou.

Požiadavky na riešenie z hľadiska sietí technickej infraštruktúry:

- rozšírenie vodojemov, vybudovanie nových vodojemov a rozšírenie rozvodov vody na rozvojových plochách,
- rozšírenie splaškovej kanalizácie v zmysle ÚPN VÚC Žilinský kraj,
- rozšírenie rozvodov VN a NN elektrickej energie, riešiť ich zokruhovanie,
- pre navýšenie výkonu v riešenej lokalite, je nutné uvažovať s výstavbou nových trafostaníc, prípadne s rekonštrukciou existujúcich TS do 630 kVA,
- rozšírenie rozvodov verejného osvetlenia na rozvojových plochách,
- vybudovanie dátových sietí na rozvojových plochách,
- preložky elektromagnetických zariadení riešiť podľa zákona č. 656/2004 Z. z. §38 v súčinnosti s SSE,.
- rozvoj telekomunikačnej siete na rozvojových plochách,
- dodržať ochranné pásma vedení zmysle zákona č. 656/2004 Z. z. §36.

A.3.2. Identifikácia problémov na riešenie**A.3.2.1. Sumarizácia pozitívnych a negatívnych javov v území, vyplývajúcich z prírodných, urbanistických, krajinných – ekologických, sociálno – ekonomických, kultúrnych, technických, prevádzkových a iných aspektov**

Obec Hruštín sa bude formovať ako súčasť regiónu Orava, a bude využívať svoje ľudské, materiálne, prírodné a ekonomické zdroje na zvýšenie kvality života svojich občanov. Je bezpečná a rozvíjajúca sa obec poskytujúca svojim občanom dobrú kvalitu života. V obci je dostatok možností bývania, pracovných možností priamo v obci a jej okolí a zaujímavých ponúk pre aktívne trávenie voľného času. Obec a jej okolie má pripravené podmienky pre rozvoj ľudských zdrojov, hospodárstvo, oblasť služieb cestovného ruchu a priemysel nezaťažujúci životné prostredie. Obec má dobre a efektívne fungujúcu samosprávu. Nadväzujúc na svoju historickú minulosť obec spolu s ostatnými obcami mikroregiónu zatraktívni svoje postavenie medzi poprednými turistickými centrami v okolí.

Medzi pozitívne faktory patria:

- dostupnosť k okresnému mestu Námestovo aj k mestu Dolný Kubín,
- stúpajúca demografická krivka,
- vhodné podmienky pre rozvoj bývania,
- priestor pre rozvoj výrobných aktivít a tým nárast pracovných príležitostí,
- predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu, turizmu a rekreácie počas celého roka v rekreačnom území Hruštín - Zabava.

Negatívne faktory spôsobené činnosťou človeka sú badateľné na veľkých scelených lánach poľnohospodárskej pôdy a v rekreačnom území. Ďalšími negatívnymi javmi sú:

- hluk z cesty I/78, ktorá prechádza zastavaným územím obce,
- nekonceptná výstavba,
- nedostatočná sprievodná zeleň vodných tokov.

A.3.2.2. Strety záujmov**Prírodné stresové javy (geodynamické javy)**

- eróznno-akumulačné javy
- seizmicita

Sekundárne stresové javy

- zaťaženie prostredia pachom, hlukom a vibráciami, najmä z cesty I/78
- kontaminácia pôdy
- prírodná rádioaktivita a radónové riziko
- poddolované územia
- znečistenie vôd
- znečistenie ovzdušia a poškodenie vegetácie imísiami
- staré zátáže a devastácia územia výsypmi odpadov

Zdroje sekundárnych stresových javov

- zdroje znečistenia ovzdušia

Pochádzajú z územia mimo katastra. Miestne zdroje sú viazané na vykurovanie tuhými a tekutými formami palív a exhaláty automobilov.

A.4. TABUĽKY

